

Nyheter

Palestinske kirkeledere på besøk i Borg - vennskapsavtale undertegnes søndag

(10.01.2001)

- Biskop Younan har de senere måneder fremstått som en viktig talsmann for de palestinske kristne og en pådriver i fredsarbeidet. Det var fortjent at han ble tildelt den finske fredspris, og med den fastlåste situasjon i fredsforhandlingene blir det spennende å lytte til hans erfaringer fra de senere måneder og hans perspektiv på veien videre, sier biskop Kvarme.

Sammen med biskop Younan kommer også den unge palestinsk-lutherske presten Samer Azar fra Amman. Den palestinsk-lutherske kirken på Vestbredden og i Jordan omfatter seks menigheter i Jerusalem, Ramallah, Betlehem og Amman. Kontakten med de kristne i dagens Jordan er også noe nytt for Den norske kirke, ifølge biskop Kvarme.

- Med denne avtalen skrives et nytt kapittel i mellomkirkelig arbeid i vår kirke og i bispedømmets misjonsengasjement. Det legges opp til kontakt mellom norske pilgrimsgrupper og palestinske menigheter, og til utveksling av ungdom, lærere, prester og menighetsrådsmedlemmer. Sameksistens mellom kristne, muslimer og jøder og samarbeid mellom palestinske kristne og messianske jøder er også en del av engasjementet som er nedfelt i avtalen. Med denne avtalen vil vår kirke være med og ta ansvar for den lutherske kirkes liv i det område der Jesus vandret, understreker biskopen.

Biskop Younan og pastor Azar vil for øvrig delta ved to seminarer, i Øvre Rælingen kirke fredag 12. januar og på Borregaard Hovedgård lørdag 13. september. Fredag kveld deltar de ved en konsert med ungdomskoret 'With One Voice' i Lillestrøm kirke, og søndag kveld preker pastor Azar ved starten på den felleskristne bønneuken i Metodistkirken i Fredrikstad.

Til redaksjonen:

Pressen inviteres til pressekonferanse på Clarion hotell Gardermoen ved biskop Younans ankomst torsdag 11. januar kl. 1730. Her vil også biskop Ole Chr. Kvarme delta.

Intervju med biskop Younan og/eller pastor Azar kan arrangeres senere torsdag ettermiddag 11. januar og alle aktører vil være tilgjengelig for pressen etter gudstjenesten i Fredrikstad Domkirke søndag 14. januar.

Pressen er ellers velkommen til følgende arrangementer under besøket:

FREDAG 12.1. kl.1000-1500. Midt-Østen seminar Øvre Rælingen kirke. Deltakere: Biskop Munib Younan. Pastor Samer Azar. Biskop Ole Chr.Kvarme

FREDAG 12.1. kl.2000 Ungdomsgudstjeneste/konsert Lillestrøm kirke. Tale ved pastor i Good Shepard Church i Amman, Samer Azar.

LØRDAG 13.kl.1000-15000 Midt-Østen seminar Borregaard i Sarpsborg (Låven). Deltakere: Biskop Munib Younan. Pastor Samer Azar. Biskop Ole Chr.Kvarme.

SØNDAG 14.kl.1100 Festgudstjeneste i Fredrikstad domkirke med undertegning av vennskapsavtalen. Tale av biskop Munib Younan.

SØNDAG 14.kl.1800 Økumenisk gudstjeneste i Fredrikstad Metodistkirke. Tale ved pastor Samer Azar.

Program for seminarene fredag og lørdag:

Kl.1000 Velkomst. Innledningsord ved biskop Ole Chr.Kvarme.

Kl.1030 Tema 1: 'Kirken i Det hellige land'. 2000-årig kristen tradisjon. Den lutherske kirkes nærvær og tjeneste. Samtale.

Kl.1200 Lunsj

Kl.1245 Tema 2: 'Kristne i møte med islam i Midt-Østen.'. Nåtidserfaringer. Framtidsperspektiver / utfordringer

Kl.1345 Vennskapskontakt Borg - ELC

Kl.1430 Liturgisk avslutning.

For ytterligere informasjon, kontakt: Biskop Ole Chr M Kvarme (tlf. kontor 69307900, privat 69319101, mobil 91396927) eller sokneprest Svein Helge Rødahl (tlf. kontor 69343110, mobil 91839033, e-mail: hroedahl@online.no)

Ungdomsting i Oslo bispedømme

(24.01.2001)

Ett av hovedtemaene på ungdomstinget i Oslo er 'Kirken på nett med ungdom!'. Gjennom en egen websatsing skal de 44.000 tenåringene i Oslo bispedømme få tilgang til kirkens mangfoldige tilbud i bispedømmet, blant annet 80 kirker i Oslo, Asker og Bærum.

Et annet tema er 'Ungdom + kirke = en bedre by å bo i'. Utgangspunktet er at ungdom i Oslo har kunnskap, arbeidsvilje, engasjement og erfaring, mens kirken har nettverk, kompetanse, kirkebygg, omsorg og livsviktig kunnskap. For at byen skal bli bedre å bo i mener ungdommen at kirken trenger økte ressurser til prester, kateketer og diakoner samt en oppgradering av menighetslokaler og kirker.

Kontaktpersoner for mer informasjon:

Leder for Oslo bispedømmeråds ungdomsutvalg Olav. P. Hypher tlf.: 970 20 979 e-mail: olav.hypher@telenor.com eller ungdomskonsulent ved Oslo bispedømmeadministrasjon Norunn Hågan Walvick tlf.: 23 30 11 60 e-mail: norunn.h.walvick@kirken.no.

Lørdag 27. januar 2001 kl. 16.00-17.00 blir det spørretime med biskop Gunnar Stålsett.

Han vil svare på spørsmål direkte fra ungdommene om kirkens funksjon og rolle i ungdomsmiljøene i Oslo.

Søndag 28. januar 2001 kl.18.00 blir det stor ungdomsgudstjeneste i Nordstrand kirke hvor biskop Gunnar Stålsett taler.

100 konfirmanter blir til stede sammen med ungdommer fra hele Oslo bispedømme.

Utredning om dåpsopplæring ut på høring

(25.01.2001)

Et av spørsmålene som skal besvares, er: 'Hvilket omfang mener dere at en forsvarlig dåpsopplæring som alle døpte barn har rett til, må ha?' Forslaget legger opp til 315 timers opplæring i tidsrommet fra 0–18 år, med hovedtyngden av undervisning i 6–10 årsalderen og konfirmasjonstiden. Det er en forutsetning at det blir gitt nødvendige økonomiske ressurser.

Utvalget forutsetter at alle døpte har rett til dåpsopplæring, og forslår at denne retten lovfestes. Alle foreldre bør sikres et tilbud om opplæring av sine døpte barn. De siste 30 årene har det ikke vært skolens oppgave å drive dåpsundervisning, slik det var i tidligere tider. Noen systematisk erstatning for den tapte undervisningen har aldri kommet i gang.

Gir viktig materiale

Alle de elleve bispedømmerådene i landet får utredningen til uttalelse. Dessuten er det valgt ut en lang rekke fellesråd og menighetsråd innenfor de fem bispedømmene Oslo, Hamar, Stavanger, Møre og Sør-Hålogaland, i tillegg til en del menigheter i samiske områder i Nord-Hålogaland. Høringsinstansene er fordelt på byer, tettbefolkede steder og områder med spredt bosetting.

Sentralkirkelige organer og kristne organisasjoner skal også få si sin mening, ikke minst barne- og ungdomsorganisasjonene. I tillegg kommer de teologiske og religionsfaglige utdanningsstedene.

'Den brede høringen vil kunne gi oss et avgjørende og viktig materiale i den politiske oppfølgingen for å sikre en dåpsopplæring som er folkekirken verdig,' sier Kirkerådets direktør, Erling J. Pettersen.

Andre kan uttale seg

Også andre menighetsråd og fellesråd enn de som er plukket ut, er velkommen til å komme med sine synspunkter. De ti spørsmålene som det skal svares på, er lagt ut på Internett på www.kirken.no

Fristen for høringsuttalelsene er 10. april. Deretter skal svarene systematiseres før behandling i Kirkerådet i september og endelig på Kirkemøtet i november. Det er lite slingringsmonn når det gjelder framdriften, for Kirke- og undervisningskomiteen har bedt regjeringen legge fram en innstilling for Stortinget i løpet av 2001.

Står om troverdigheten

Utredningen, NOU 2000:26, har navnet '... til et åpent liv i tro og tillit'. Spørsmålet om en bedre dåpsopplæring er for tiden en av de viktigste sakene Den norske kirke arbeider med. Derfor er høringen og den videre behandling av stor interesse.

I innledningen til utredningen heter det: 'Den norske kirke er et trossamfunn med forpliktelser overfor sine døpte medlemmer. Dåpsopplæringen står sentralt i arbeidet med å formidle kristen tro og etikk til nye generasjoner, og er av avgjørende betydning for at vi også i framtiden skal kunne ha en levende folkekirke.'

(Kirkeinfo)

Kontaktpersoner for utfyllende informasjon:

Direktør i kirkerådet Erling J. Pettersen, tlf: 2293 2780, mobil: 9012 5850, priv: 2226 1205

Assisterende direktør Gerd Karin Røsæg, tlf: 2293 2788, priv: 6714 3544

Høringsinstansene

Dette er høringsinstansene for Kirkerådets høring vedr. NOU 2000:26

Menighets, fellesråd og bispedømmeråd:

Alle bispedømmerådene.

Døvekirkens fellesråd.

Fra Nord-Hålogaland: Menighetsrådene i Karasjok, Kautokeino, Porsanger, Tana og Nesseby.

Fra Sør-Hålogaland: De kirkelige fellesrådene i Alstahaug, Rana og Vestvågøy. Menighetsrådene i Ballangen, Bodø domkirke, Brønnøy og Fauske.

Fra Møre: De kirkelige fellesrådene i Kristiansund, Rauma og Sykkylven. Menighetsrådene i Bud, Tingvoll, Ørsta og Ålesund.

Fra Stavanger: De kirkelige fellesrådene i Eigersund, Sauda og Strand. Menighetsrådene i Hå, Kopervik, Stavanger Domkirke og Tysvær.

Fra Hamar: De kirkelige fellesrådene i Hamar, Lesja og Ringebu. Menighetsrådene i Gjøvik, Tynset, Vang og Vinger.

Fra Oslo: De kirkelige fellesrådene i Asker og Oslo. Menighetsrådene i Haslum, Holmlia, Klemetsrud, Markus, Nordstrand og Østenstad.

Kirkelige organer / organisasjoner:

Den norske sjømannsmisjon – Norsk kirke i utlandet

Det Norske Misjonsselskap, samt NMS-regionene Nord-Norge og Stavanger

Indremisjonsforbundet

Institutt for Kristen Oppseding

KABB – Kristent Arbeid Blant Blinde og Svaksynte

KIFO – Stiftelsen Kirkeforskning

Kirkens Bymisjon

Kirkens Nødhjelp

Kirkens Sosialtjeneste

Kirkerådets nemnder for diakoni, gudstjenesteliv, undervisning og ungdomsspørsmål

Kirkerådets rusmiddelutvalg

KRIK – Kristen Idrettskontakt

Kristent Pedagogisk Forbund

Liturgisk senter

Nord-Norges diakonistiftelse

Norges KFUK-KFUM, samt Bodø og Rogaland krets av Norges KFUK/KFUM

Norges KFUK-Speidere og Norges KFUM-speidere

Norges Kristelige Student- og Skoleungdomslag

Norges Kristelige Studentforbund

Norges Kristne Råd

Norges Samemisjon

Norges Speiderforbund

Normisjon

Norsk Luthersk Misjonssamband

Norsk Søndagsskoleforbund

Samarbeidsråd for menighet og misjon (SMM)

Samisk Kirkerådet

Ung Kirkesang

Arbeidslivsorganisasjoner:

Den norske kirkes kateketforening og presteforening

Det Norske Diakonforbund

Norsk kantor- og organistforbund

Kirkeansatte

TeoLOgene

Kirkens Arbeidsgiverorganisasjon

Utdanningssteder:

Det praktisk-teologiske seminar (UiO)

Det teologiske fakultet (UiO)

Det teologiske Menighetsfakultet

Diakonhjemmets Høgskolesenter

Diakonissehjemmets Høgskole

Dronning Mauds Minne

Høgskolen for diakoni og sykepleie

Høgskolene i Agder, Bergen, Bodø, Finnmark, Hedmark, Nesna, Oslo, Stavanger, Vestfold og Volda

Kirkelig utdanningscenter i nord

Menighetssøsterhjemmets Høgskole

Misjonshøgskolen

NLA Vitenskapelig Høgskole

Religionsvitenskapelig institutt, NTNU

Andre organisasjoner:

Norsk Forbund for Utviklingshemmede (NFU)

Landsforbundet for utviklingshemmede og pårørende (LUPE)

Nasjonal gruppe for funksjonshemmede

Omfattende kursrunde starter forberedelsene til høstens menighetsrådsvalg

(29.01.2001)

Foran kursrunden er det for første gang gjennomført en trivsels- og motivasjonsundersøkelse blant et utvalg av dagens menighetsrådsmedlemmer. Gjennom undersøkelsen framtrer den vanlige menighetsrådsmedlem som ”moden”, godt utdannet, politisk og kristelig aktiv, noe som gjelder både kvinner og menn. Resultater fra undersøkelsen vil bli lagt fram på pressekonferansen.

Vel møtt på pressekonferansen!

Med vennlig hilsen

Kirkens informasjonstjeneste

Tlf 22 93 27 72

Internasjonalt kirkelig tiår mot vold lanseres 4. februar

(30.01.2001)

- Jeg håper av vi gjennom *Tiåret mot vold* kan hjelpe menigheter til å bli tydeligere og vise større mot i kampen mot rasistiske og voldelige tendenser, sier generalsekretær Stig Utne i Mellomkirkelig råd for Den norske kirke. Han nevner særlig kirkens konfirmantundervisning som et strategisk punkt der lokale aksjoner mot vold kan forankres.

- Kirken må samarbeide med organisasjoner som kjenner ungdomsmiljøene. Jeg er overbevist om at menigheter med et utadrettet og inkluderende ungdomsarbeid kan bidra til å forebygge konflikter, sier Stig Utne. Han har en konkret utfordring til norske myndigheter i forbindelse med drapet på Holmlia i Oslo sist helg:

- Mange ulovlige våpen oppbevares i dag i boliger rundt om i landet. Jeg ser for meg en aksjon der politet inviterer privatpersoner til å levere inn kniver, skytevåpen og slagvåpen anonymt. Dette har vært forsøkt med hell i andre land.

De 337 medlemskirkene i Kirkenes Verdensråd (KV) utfordres altså nå til å sette kampen mot vold på dagsorden. Målet er å bidra til lokale initiativ i den enkelte menighet og å komme med innspill til nasjonale politiske prioriteringer og internasjonal konflikthåndtering.

På KVs generalforsamling i Harare i desember 1999 – mot slutten av det mest voldelige hundreår i verdenshistorien – forpliktet deltakerne seg på en pilegrimsvandring for fred. Generalforsamlingen oppfordret kirker, økumeniske organisasjoner og alle mennesker av god vilje til å arbeide sammen for å få slutt på voldsbruk gjennom å arbeide for fred og rettferdighet.

KVs sentralkomite sa dette i 1999:

- Vi er overbevist: Et klart vitnesbyrd om fred og ikke-vold grunnlagt på rettferdighet er det verden trenger i dag fra alle kirkene samlet... Som kristne er vi motivert og oppmuntret av evangeliens budskap om Kristi fred og den rike bibelske tradisjon om fred med rettferdighet... Vi ønsker å engasjere oss i konstruktiv innsats for å bygge en fredskultur.

Her i landet vil det felleskirkelige organet Norges kristne råd lede arbeidet med tiåret.

- Målsettingen er å arbeide fram en tydelig kirkelig holdning til og handling mot vold. Familievold, rasistisk vold, strukturell vold vil være en del av satsingsområdene. Tiåret vil også ha et kritisk selvreflekterende sikte: Hvordan lever vi som kristne kirker ut vårt eget budskap om fred, tilgivelse og forsoning? sier generalsekretær Ingrid Vad Nilsen i Norges kristne råd.

Metodistpastor Knut Refsdal fra Sarpsborg er tilsatt i en prosjektlederstilling fra 15. februar. Norges kristne råd er for øvrig medarrangør i fakkeltog mot rasistisk motivert vold på torsdag 1. februar kl.18.00 fra Jernbanetorget i Oslo.

Det kirkelige tiåret faller sammen med FN's tiår med lignende tema (Decade for a Culture of Peace and Non-violence for the Children of the World) http://www3.unesco.org/iycp/uk/uk_F_sum2.htm

På Kirkenes Verdensråds sentralkomitemøte i Potsdam ved Berlin deltar prost Trond Bakkevig som ett av 158 faste medlemmene i komiteen. Han leder dessuten den arbeidsgruppen som skal foreslå resolusjoner/uttalelser fra møtet. Mellomkirkelig råds generalsekretær Stig Utne deltar på møtet som observatør. (Kirkeinfo)

Priv. til red.:

Kontaktpersoner under Kirkenes Verdensråds sentralkomiteemøte i Potsdam-Berlin er:
prost Trond Bakkevig, tlf.: 91 54 56 50, generalsekretær Stig Utne, tlf.: 95 23 90 45 og red.
Gunnar Westermoen i Kirkens informasjonstjeneste, tlf.: 22 93 27 71, mob. tlf. 93 09 49 58

Største satsing noen gang på høstens menighetsrådsvalg

(31.01.2001)

Tiltakene er langt på vei muliggjort ved at Kirkedepartementet i disse dager har stilt 2,5 millioner kroner til disposisjon til sentrale tiltak i forbindelse med menighetsrådsvalget, og senere også vil bidra med midler til lokale tiltak.

Første tiltak i en sentral tiltakspakke som Kirkerådet og Kirkens Arbeidsgiverorganisasjon (KA) står bak, er innen utgangen av mars i samarbeid med bispedømmene å samle 3-4.000 av landets 9.000 menighetsrådsmedlemmer til regionale kurs. De første av de over 60 kursene ble holdt mandag, og tema for kursene er å drøfte de lokalkirkelige utfordringene i kommende fireårsperiode samtidig som det fokuseres på nominasjonsarbeidet og forberedelsene til årets valg, som holdes fra søndag 14.- søndag 21. oktober. I tillegg har Kirkemøtet åpnet for at det ved høstens valg blir gjennomført en prøveordning med valg til samme tid som stortingsvalget 9.-10. september i inntil 10 sokn i hvert av de 11 bispedømmene. Bispedømmerådene vil først etter 15. februar ha klart hvilke steder prøveordningen skal gjennomføres.

- Det er større muligheter enn noen gang for at høstens valg skal få økt oppmerksomhet og større valgdeltakelse enn tidligere. Men det er valgarbeidet som gjøres lokalt som blir avgjørende. Vi håper at de sentrale informasjonstiltakene som nå gjennomføres kan bidra til å støtte og forsterke det lokale engasjementet i forbindelse med årets valg, sier informasjonssjef Dag Stange i Kirkerådet.

Valg 2001

Andre tiltak er utarbeidelse av ulike typer informasjonsmateriell om valget både etter prøveordningen og ved det ordinære valget, og kunngjøringsannonser om mulighetene til å stille til valg og oppfordring til å bruke stemmeretten. Egne valgsider på Den norske kirkes nettsted kirken.no vil også inngå blant tiltakene, og en egen valgmedarbeider er engasjert av Kirkerådet for å koordinere en del av valgtiltakene.

På slutten av 2000 gjennomførte KA en trivsels- og motivasjonsundersøkelse blant et representativt utvalg av de sittende menighetsrådsmedlemmene. Undersøkelsen viser at gjennomsnittsledermedlemmet i dagens menighetsråd er mann eller kvinne i moden alder, høyt utdannet og etablert i offentlige stilling og som stemmer på ett av sentrumspartiene, flest på Kristelig Folkeparti. Han eller hun er med i menighetsrådet for første og siste gang, men trives med vervet og mener at det har vært meningsfullt.

Undersøkelsen er gjort blant medlemmene i 10 menighetsråd i hvert av de 11 bispedømmene. 778 har fått spørsmålene. 50 % har svart. Det tilsier at man bør være forsiktig med å trekke de bastante påstandene fra undersøkelsen. Det handler mer om tendenser som kan prøves mot egne erfaringer og andre undersøkelser, eventuelt gi grunnlag for nysgjerrighet og videre oppfølging. Undersøkelsen vil bli oppsummert i et hefte som blir offentliggjort i løpet av våren 2001.(Kirkeinfo)

Kontaktpersoner i Kirkerådet informasjonssjef Dag Stange, tlf. 22 93 27 72, mobil 93 09 49 58, i Kirkens Arbeidsgiverorganisasjon direktør Frank Grimstad, tlf. 23 31 04 40 eller redaktør Oscar Garnes, tlf. 23 31 04 55, mobil 90 18 85 44

Samisk kirkeråd møtes i Fauske

(01.02.2001)

Til møtet i Fauske har Samisk kirkeråd invitert representanter fra 17 ulike samiske grupper i Saltdal, Fauske og Sørfold til å delta ved markeringen av samenes nasjonaldag 6. februar. Markeringen omfatter blant annet sørsamisk/norsk gudstjeneste i Fauske kirke. (Kirkeinfo)

Priv. til red.:

Møtet i Samisk kirkeråd tar til på Fauske hotell i Fauske 6. februar kl. 11.30 og avsluttes samme sted onsdag 7. februar kl. 16.00. For fredagens vedkommende gjøres særlig oppmerksom på følgende programposter:

kl. 14.00 – 15.00: Møte med kommunen, menighetsråd m.fl

kl. 16.00 – 18.00: Markering av Samefolkets dag

kl. 19.30 - : Samisk – norsk kveldsgudstjeneste m/kirkekaffe

Kontaktpersoner:

Generalsekretær Synnøve Brevik, mob.tlf. 90 07 91 29, leder Ole Mathis Hetta, mob. tlf. 91 10 33 30.

Saksliste:

Sak skr 1/2001: protokoller

Sak skr 2/2001: referatsaker

Sak skr 3/2001: årsplan for de sentralkirkelige råd

Sak skr 4/2001: regnskap 2000

Sak skr 5/2001: budsjett 2001

Sak skr 6/2001: årsmelding 2000 for de sentralkirkelige råd

Sak skr 7/2001: opplysningsvesenets fond – tildeling av midler 2001

Sak skr 8/2001: utfordringer til kirkelig utdanningscenter i nord om utdanningstilbud for den samiske befolkning

Sak skr 9/2001: bruk av samisk i kirken i områder utenfor forvaltningsområdet for samisk språk

Sak skr 10/2001: skr's bruk av forlag, spesielt ved utgivelser av liturgier og salmebøker

Sak skr 11/2001: oppnevninger

Sak skr 12/2001: kommentarer til stortingsmeldingen om nasjonale minoriteter

Sak skr 13/2001: eventuelt

Biskop Gunnar Stålsetts tale ved Benjamin Labaran Hermansens bære i Holmlia kirke 6. februar 2001

(06.02.2001)

Mellomkirkelig råd møtes i Oslo

(07.02.2001)

Her er saklista for møtet i Mellomkirkelig råd:

Sak MKR 1/01: Protokoller

Sak MKR 2/01: Referatsaker

Sak MKR 3/01: Oppfølging av saker i de økumeniske organisasjoner

Sak MKR 4/01: Rapporter

Sak MKR 5/01: Årsmelding 2000 for de sentralkirkelige råd

Sak MKR 6/01: Tildeling av midler fra Opplysningsvesenets fond til søsterkirker

Sak MKR 7/01: Virksomhetsplan og budsjett 2001 for Kirkens U-landsinformasjon

Sak MKR 8/01: Budsjett og årsplan 2001 for de sentralkirkelige råd

Sak MKR 9/01: Uttalelse i anledning flyktningekonvensjonens 50 år

Sak MKR 10/01: Personalreglement for Kirkerådet

Sak MKR 11/01: Kommentar til stortingsmeldingen om nasjonale minoriteter

Sak MKR 12/01: Kontingenter til internasjonale økumeniske organisasjoner

Sak MKR 13/01: Delegasjon til Leuenberg generalforsamling i Dublin 2001

Sak MKR 14/01: Oppnevninger

Sak MKR 15/01: Det økumeniske tiåret mot vold 2001-2010

Sak MKR 16/01: Valg av nestleder og arbeidsutvalg i Mellomkirkelig råd

Sak MKR 17/01: Norsk Hydro i Orissa

Sak MKR 18/01: ”Tro og livssyn som grunnlag for tilskudd og offentlige funksjoner” – rapport til høring

Sak MKR 19/01: Samarbeid med den russisk-ortodokse kirke

Sak MKR 20/01: Orienteringssaker

Sak MKR 21/01: Katolsk-luthersk samtalegruppe

Sakspapirene til møtet er offentlige, og møtet avgjør selv hvilke saker som behandles i åpent møte.

Kontaktpersoner: Leder Tormod Engelsen, tlf. 22 28 90 60 (priv), 22 59 05 47/00 (jobb),
generalsekretær Stig Utnem 22 93 27 86 (jobb), 95 23 90 45 (mobil), informasjonssjef Dag Stange
22 93 27 72 (jobb), 93 09 49 58 (mobil).

Uttalelse fra Mellomkirkelig råd for Den norske kirke i anledning FNs Flyktningekonvensjon 50 år

(09.02.2001)

Det er stater som hevder at konvensjonen er utdatert, og som vil stramme den mer inn. På den andre siden foregår det en debatt - særlig i Europa - om at konvensjonen ikke i tilstrekkelig grad sikrer rettighetene til mennesker som er på flukt av årsaker som mangel på mat og arbeid, eller krig og konflikter. Mens Flyktningekonvensjonen fra 1951 bygger på et konfliktbilde der konflikt mellom stater var det framtrедende, ser vi i dag at det vel så ofte er interne konflikter som driver mennesker på flukt. Denne endringen av konfliktbildet reflekteres ikke i Flyktningekonvensjonen, selv om det er utviklet enkelte regionale instrumenter som gir økt beskyttelse for flere kategorier av flyktninger. Det bør arbeides for at Konvensjonen bør justeres i tråd med den reelle flyktningesituasjonen.

Mellomkirkelig råd for Den norske kirke erkjenner at det var et mål at Flyktningekonvensjonen skulle få en begrenset varighet. Vi må dessverre erkjenne at flyktningeproblemet ikke er av forbigående karakter, og at verdenssamfunnet må forholde seg realistisk til dette.

Da det viste seg at flyktningestrømmer fortsatte som følge av nye konflikter, ble det i 1967 nødvendig å vedta en tilleggsprotokoll som opphevet begrensningene i tid og geografi som den opprinnelige Flyktningekonvensjonen hadde. Det er derfor ingen grunn til å uttrykke noen glede over at Flyktningekonvensjonen er like aktuell i dag, men snarere peke på viktigheten av at alle flyktninger gis den nødvendige beskyttelse. Mellomkirkelig råd vil bekrefte sin støtte til prinsippene i 1951-konvensjonen og dens 1967-protokoll og ser på disse som fundamentet i en nødvendig internasjonal flyktningelovgivning.

Situasjonen for verdens flyktninger er desperat. Selv om det totale antall flyktninger er gått noe ned, er situasjonen for den store og økende gruppen "internt fordrevne" svært bekymringsfull. Verdenssamfunnet klarer ikke å møte denne situasjonen på en tilfredsstillende måte. Fremmedfrykt, fordommer og rasisme er mange steder økende og fører til voldelige handlinger som rammer uskyldige mennesker. Denne situasjonen representerer en dramatisk utfordring for verdens kirker.

Naboland mottar flyktninger i langt større grad enn land som ligger langt unna konfliktområdene. Dette medfører i realiteten en urettferdig fordeling av de belastningene som flyktningeproblemet fører med seg. Vi ser at land på andre kontinenter gradvis anvender det prinsippet europeiske land har gjennomført, nemlig å sende tilbake asylsøkere til såkalte "første asylland".

Kirkene må ofte bære belastninger etter en krig eller katastrofe. Flyktningåret i Kirkenes Verdensråd bevisstgjorde kirkene til å "være med de fordrevne" ("risking to be with uprooted people"). Med "de fordrevne" forstås ikke bare flyktninger og de som søker asyl for å få status som flyktninger, men også de som er på flukt i sitt eget land. Kirkenes Verdensråd inkluderte også de som flykter som følge av forverrede livsvilkår, og som ikke direkte utsettes for forfølgelse. Helt sentralt er det at mange av kirkene vi står sammen med i dette arbeidet, selv er flyktningekirker eller består av en betydelig andel av flyktninger.

I en norsk kontekst må vi løfte fram det arbeidet som gjøres av menigheter og kristne organisasjoner for at de flyktningene og asylsøkerne som har kommet, skal få et best mulig møte med Norge og bedre mestre hverdagen. Størst mulig grad av trygghet kan også gi bedre forutsetninger til å vende tilbake til sitt hjemland dersom situasjonen skulle tillate dette.

Det er også viktig å peke på det arbeidet som er gjort for økt toleranse og større forståelse mellom religiøse samfunn i Norge. Brevet fra 1997, undertegnet av 25 sentrale kirkeledere, kalt "Vår

holdning til innflyttere og muslimer” har vært ett av mange tiltak for å utfordre våre egne fordommer. Norske kirker har vært sentrale i arbeidet for å legge til rette for at Norge skal bli et godt land å leve i, der kunnskaper om og respekt for andre nasjonale, etniske og religiøse grupper på sikt kan erstatte frykt og fordommer.

Mellomkirkelig råd ser behovet for en løpende dialog omkring definisjonen av hvem som er en flyktning. I følge Flyktningekonvensjonen fra 1951 er en flyktning en “som forfølges som følge av sin nasjonalitet, `rase`, tro, politiske oppfatning eller tilhørighet til en sosial gruppe, og som derfor ikke trygt kan sendes tilbake til det landet hvor vedkommende er borger eller sist bosatt”. Ved flere anledninger har Mellomkirkelig råd for Den norske kirke arbeidet for å sikre en større forståelse for beskyttelse ved religiøs forfølgelse, enten det er statlige myndigheter selv som står bak forfølgelsen, eller der disse myndighetene ikke har evne eller vilje til å gi den nødvendige beskyttelsen.

Videre har FNs Høykommisær for flyktninger startet en global konsultasjonsprosess for å identifisere ny forståelse av hvem som er flyktning. Blant annet har såkalt `kjønnsspesifikk forfølgelse` blitt lagt til grunn for flere lands myndigheter når disse skal vurdere forfølgelsesfaren for en asylsøker. Det er grunn til å hilse denne åpne prosessen velkommen. For at denne prosessen kan få et best mulig utfall, er det avgjørende at flest mulig av alle dem som ønsker å gi asylsøkere og flyktninger et best mulig rettsvern, deltar.

I dag er det færre flyktninger som har søkt beskyttelse utenfor hjemlandet. Samtidig har tallet på flyktninger i eget land gått opp. Blant de internt fordrevne er det en betydelig overrepresentasjon av kvinner og barn. Det ligger en særlig utfordring i å ivareta barns interesser, både på flukt i sitt eget land, og som flyktninger utenfor sitt hjemland. Ofte blir disse utsatt for videre krigshandlinger, og utover retningslinjer utarbeidet av Spesialrepresentanten for internt fordrevne i FN, finnes ingen internasjonale avtaler som sikrer disse en viss minstebeskyttelse. Støtte for arbeid med slik minstebeskyttelse bør prioriteres. Rådet viser her til utredningen ”Sårbarhet og sikkerhet”, utgitt av Komiteen for internasjonale spørsmål (KISP).

Som ledd i en etnisk basert politikk, har vi i det siste sett at hele grupper fordrives fra sine hjemområder. Fordriving av mennesker kan også forklares med ønsket fra den væpnede part om å sikre seg kontroll over et område. Dette kan i neste omgang sikre inntekter, enten gjennom ulik form for skattelegging, gjennom å utvinne naturressurser eller gjennom å selge jorda videre. I mange lokale kirker arbeides det aktivt mot at slik fordriving kan finne sted, og den lokale menighet kan bidra til å holde et lokalsamfunn sammen.

Det sentrale må være å sikre beskyttelse av de som trues av forfølgelse, uansett hvor beskyttelsen gis. Gjennom tettere koordinering mellom FN-systemet knyttes fredsbevarende arbeid og flyktningearbeid tettere sammen. Norges rolle innenfor FNs Sikkerhetsråd må være å sikre den svakestes rett, blant annet gjennom å forplikte stater, og internasjonale institusjoner. Særlig i lys av vår tids konfliktbilde er det viktig å understreke at internasjonal humanitær rett holder væpnede grupper ansvarlige for overgrep.

I tillegg til alle dem som regnes som eller får status som flyktninger, finnes også mange som forlater sitt land for å sikre et bedre liv for seg og sin familie. Disse kan oppleve at det ikke finnes arbeidsmuligheter, eller de kan forlate områder hvor det ikke lenger er mulig å opprettholde jordbruksproduksjon eller som følge av natur- eller miljødeleggelser. Det er viktig å ikke kriminalisere mennesker som forlater sitt eget land for å få større økonomisk sikkerhet.

FN har hatt et arbeid gående for å sikre rettighetene til fremmedarbeidere, og blant annet vedtatt Konvensjonen om migrantarbeidere og deres familier (1990). Til nå har bare land som avgir fremmedarbeidere ratifisert denne Konvensjonen. Ingen land som mottar fremmedarbeidere har til

nå ratifisert denne, heller ikke Norge. Kirkenes Verdensråd har deltatt aktivt i arbeidet med å sette fokus på denne konvensjonen som har liten internasjonal oppmerksomhet.

Mellomkirkelig råd beklager at Norges holdning og praksis ikke skiller seg vesentlig fra andre vestlige land i dette spørsmålet. Norge har i det siste tillatt en viss arbeidsinnvandring, noe det er grunn til å hilse velkommen. Dette medfører at Norge også må ta spørsmålet om rettighetene for slike fremmedarbeidere mer alvorlig. Det er bekymringsfullt at Norge i FNs Menneskerettighetskommisjon har valgt å ikke støtte resolusjoner for større rettsbeskyttelse for migrantarbeidere

Flyktningekonvensjonen av 1951 lærer oss å se behovet for beskyttelse og asyl klart adskilt fra innvandringsspørsmål. I den norske utlendingsloven av 1988 blir disse spørsmålene gjort til gjenstand for felles lovregulering. I likhet med andre instanser har Mellomkirkelig råd ved tidligere anledninger pekt på mulighetene for og ønskeligheten av to separate lover. Dagens situasjon styrker vår overbevisning om at det vil hjelpe lite å foreta kosmetiske endringer i Utlendingsloven og tilhørende forskrifter når virkeligheten krever en annen tilnærming.

Den største utfordringen er å intensivere arbeidet med å motarbeide alle de forhold som frambringer flukt. Dette handler om arbeid for grunnleggende menneskerettigheter og rettferdighet, og for forsoning og fred mellom stridende parter. Denne utfordringen har regjeringen, det norske folk og kirkene i Norge felles.

Kirkerådet samles til møte i Oslo 15.-16. februar

(11.02.2001)

Sak KR 1/01 Referat- og orienteringssaker

Sak KR 2/01 Valg av nestleder og arbeidsutvalg i Kirkerådet for årene 2001 og 2002. Forslag om gjenvalg.

Sak KR 3/01 Budsjett for 2001 for de sentralkirkelige råd

Sak KR 4/01 Opplysningsvesenets fond. Tildeling av midler for 2001 og oppnevning av representant til det første styret for fondet. Tildelingen fra Opplysningsvesenets fond til kirkelige formål for 2001 er totalt på 18,5 millioner kroner.

Sak KR 5/01 Evaluering av Kirkemøtet i november 2000

Sak KR 6/01 Sted for Kirkemøtet 2002 Forslag om delegasjon av avgjørelsen til Kirkerådets direktør. Kirkemøtet i 2001 holdes på Lillehammer hotell mandag 12. lørdag 17. november.

Sak KR 7/01 Årsmelding for de sentralkirkelige råd 2000

Sak KR 08/01 Personalreglement for Kirkerådet

Sak KR 09/01 Oppnevning av ledere til Kirkerådets fem nemnder for årene 2001 og 2001. Forslag om gjenoppnevninger.

Sak KR 10/01 Årsplan 2001 for de sentralkirkelige råd

Sak KR 11/01 Høringsuttalelse til Kirkedepartementets rapport Tro og livssyn som grunnlag for tilskudd og offentlige funksjoner

Sak KR 12/01 Forslag til sakliste for Kirkemøtet 2001 på Lillehammer 12.-17. november.

Sak KR 13/01 Norske kirkedager. Vurdering av om det skal holdes nye sentrale kirkedagsarrangementer. Siste Norske kirkedager ble holdt i Trondheim i 1997.

Sak KR 14/01 Regler om sammensetning av og valg til de døvekirkelige organer, og om formene for deres virksomhet

Sak KR 15/01 Embetskomiteens innstilling. Prosedyre for videre behandling av innstillingen fram mot Kirkemøtet. Komiteen ble opprettet etter Kirkemøtets behandling i 1998 av spørsmålet om vigsling av kantorer.

Sak KR 16/01 Orientering om og høringsprosedyren for dåpsopplæringsutredningen ..til et åpent liv i tro og tillit

Sak KR 17/01 Orientering om arbeidet med stortingsmeldingen om kirkens økonomi Børs og katedral .

Sak KR 18/01 Regler for valg av Kirkeråd. Spørsmål om endringer av reglene.

Sak KR 19/01 Delegasjon av oppgaver fra biskop til prostene. Etter brev fra Oslo biskop om at en god del oppgaver innen kirke- og personalforvaltning delegeres.

Sak KR 20/01 Høringsuttalelse til offentlig utredning om forsikringsselskapers innhenting, bruk og lagring av heleseopplysninger

Sak KR 21/01 Kommentar til stortingsmelding om nasjonale minoriteter

Sak KR 22/01 Høring om endring i lov om adopsjon og i lov om registrert partnerskap

Sak KR 23/01 Høring om endring i lov om familievernkontorer

Kirkerådets møte starter torsdag 15. februar kl. 1000 og slutter fredag 16. februar kl. 1800. Dokumenter til møter i de sentralkirkelige råd er offentlige dersom de ikke er unntatt etter offentlighetsloven. Møtet tar stilling til hvilke saker som behandles i åpent møte.

Kontaktpersoner: Leder Gunvor Kongsvik, tlf. 77 68 08 65 (priv), 957 51 711 (mobil) og fungerende direktør Gerd Karin Røsæg, 22 93 27 88 (jobb), 67 14 35 54 (privat). Kirkeinfo har pressetjeneste under møtet, informasjonssjef Dag Stange, tlf 22 93 27 72/50 eller 93 09 49 58 (mobil)

Kirkerådet om revisjon av Lov om registrert partnerskap

(21.02.2001)

Departementets målsetting med en eventuell lovendring er bedre kår for barnet. Muligheten for adopsjon vil gi muligheter for gode og stabile hjem. Det åpnes for stebarnsadopsjon i partnerskap for å gjøre barndommen tryggere for flere.

En målsetting om en trygg barndom er et utgangspunkt Kirken deler fullt og helt. Barnets beste må være det primære, verken biologiske foreldres eller andre voksenpersoners ønsker og behov. Om rammene for barnets oppvekst har Kirkerådet tidligere sagt, blant annet i sin uttalelse til forslag til Lov om registrert partnerskap (KR-sak 63/92):

”Kirkerådet vil innledningsvis ta utgangspunkt i høringsnotatet s.1 der det heter som følger:

”Ekteskapet er den grunnleggende enhet i samfunnet og den naturlige rammen om barns oppvekst. Ekteskapet står i en helt spesiell særstilling, og det skal ikke åpnes for ekteskap mellom homofile”.

--

Som grunnleggende samfunnsbærende institusjon og naturlige ramme om barns oppvekst, har det vært - og bør det fortsatt være - et vesentlig anliggende for de lovgivende myndigheter å gi monogame ekteskap samfunnsmessig preferanse som samlivsform.

--

Departementet signaliserer riktignok at det er - og fortsatt skal være - forskjell på ekteskap og et registrert partnerskap. Denne forskjellen er først og fremst markert ved at ekteskapslovens regler om adopsjon og vigsel er unntatt fra loven.”

Kirken mener at det beste for barna og dermed for samfunnet er familier som består av mor, far og barn. Sitatene ovenfor fra Barne- og familiedepartementets høringsnotat i 1992 må forstås på samme måte. Dette er det samfunnets ordninger bør rettes inn imot. Når nå det samme departement foreslår en endring som delvis går imot deres egne synspunkter fra 1992, kan dette forstås som en konsekvens av de faktiske forhold; man ser at partnere faktisk har barn boende hos seg. Eller det kan være et utslag av endret syn på forholdet mellom partnerskap og ekteskap.

Spørsmålet om hvorvidt et barn har det best som adopterte eller ikke-adopterte i partnerskap må sannsynligvis finne sitt svar ut fra det enkelte tilfelle, det gis ikke et enkelt svar på hva som er til det beste for barnet.

Barn som bor hos et par som er registrert etter partnerskapsloven har opprinnelig både en mor og en far. Dets identitet er - eller bør så vidt mulig være - forbundet med dette opphav. En formalisering av enda en tilknytning kan således oppleves forvirrende for barnet og forkludre den opprinnelige tilknytningen. På den annen side kan den opprinnelige tilknytningen for mange av disse barna være eller oppleves fjern. Det kan derfor være en styrke for barnet å få en ny og stabil tilknytning til en ny voksenperson.

Kirkerådet vil imidlertid vise til barnelovens understreking av barnets rett til samvær med begge sine biologiske foreldre. Og i fortsettelsen av dette vil rådet også peke på viktigheten av mulighet for samvær med sine biologiske familier utover foreldrene.

Departementet understreker den trygghet som juridiske rammer vil gi barna ved en stebarnsadopsjon (s. 8). Dette er et anliggende Kirkerådet deler, og vil understreke muligheten av at det opprettes testamente til fordel for stebarn.

Kirkerådet kan på denne bakgrunn ikke anbefale det foreliggende lovendringsforslag.

Til slutt vil rådet påpeke viktigheten av at en eventuell lovendring ikke må innbefatte

utenlandsadopterte barn. Dette vil umuliggjøre adopsjon fra en rekke land.

Vedtatt av Kirkerådet, 16.02.01

Kirkerådet har fordelt midler fra Opplysningsvesenets Fond

(02.03.2001)

- Den fortsatt stramme budsjettsituasjonen i Kirkerådet har heller ikke i år gått ut over støtten fra Opplysningsvesenets Fond til eksterne prosjekter i regi av organisasjoner og andre, sier Kirkerådets fungerende direktør Gerd Karin Røsæg.

Av de kr. 4.305.000 som ble fordelt til eksterne tiltak, ble det gitt mest til prosjekter innenfor satsingsområdet "Prosjektorientert diakonal satsing", i alt kr. 1.370.000. Åpen kirkegruppe for lesbiske og homofile fikk kr. 90.000, Stiftelsen Kirkens Bymisjon/Åpen Kirkegruppe kr. 75.000, Til helhet (tidligere Kristent Forum for Hjelp blant Homofile) kr. 75.000, Kirkens Sosialtjeneste kr. 40.000, For livsrett og menneskeverd kr. 40.000 og Fagmiljø for integreringskonsulenter for mennesker med psykisk utviklingshemming kr. 50.000. I tillegg ble det fordelt kr. 1.000.000 til Kirkens Ressurscenter mot vold og seksuelle overgrep.

Satsingsområdet "Barn og unge" fikk i alt kr. 730.000. De som fikk innvilget sine søknader var: Norges KFUK/KFUM kr. 50.000, KFUM-kameratene kr. 30.000, Institutt for Kristen Oppseding kr. 450.000, Norges Kristelige Student- og Skoleungdomslag kr. 50.000, Ung Kirkesang kr. 40.000, Kristen Arbeid Blant Blinde kr. 50.000 og Forumspillgruppa Kulturkammeret kr. 60.000.

Til satsingsområdet "Åndelig fornyelse" ble det bevilget i alt kr. 265.000. Dette ble fordelt på et prosjekt i regi av Presteforeningen/Kirkerådet med kr. 100.000, Institutt for Sjelesorg kr. 25.000, Kirkens U-landsinformasjon kr. 50.000, Liturgisk senter kr. 40.000 og Tro og lys kr. 50.000.

Innen satsingsområdet "Rekruttering og bemanning" ble det fordelt kr. 260.000 slik: Kristen Idrettskontakt (KRIK) kr. 40.000, Det teologiske Menighetsfakultet kr. 75.000, Norges KFUM-speidere kr. 50.000, Rekrutteringsnettverk for prester kr. 25.000 og KFUK-KFUM kr. 70.000.

Kr. 800.000 ble avsatt til prosjekter innenfor satsingsområdet samisk kirkeliv.

Innen kategorien øvrige søknader ble det bevilget kr. 850.000 fordelt slik: Norsk kvinnelig teologforening kr. 50.000 og Kirkerådets kirke/stat-utvalg kr. 800.000.

Fordelingen av de kr. 7.490.000 på de 11 bispedømmene ble av Kirkerådet fordelt slik: Oslo kr. 790.000, Borg kr. 530.000, Hamar kr. 580.000, Tunsberg kr. 590.000, Agder kr. 600.000, Stavanger kr. 470.000, Bjørgvin kr. 730.000, Møre kr. 540.000, Nidaros kr. 560.000, Sør-Hålogaland kr. 430.000 og Nord-Hålogaland kr. 480.000. I tillegg ble bispedømmene Borg, Tunsberg, Agder, Stavanger, Bjørgvin, Nidaros, Nord- og Sør-Hålogaland hver tildelt kr. 100.000 til virksomhet innenfor Samarbeidsråd for menighet og misjon. Møre fikk kr. 120.000 til samme formål, mens Hamar fikk kr. 100.000 til sitt internasjonale engasjement. Bjørgvin fikk også kr. 70.000 til dåpsopplæringstiltak og Sør-Hålogaland kr. 100.000 til et rekrutteringsprosjekt innen kirkemusikk.

I statsbudsjettet for 2001 er det satt av i alt 25 millioner kroner fra Opplysningsvesenets Fond til kirkelige formål. Av dette anvender Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet 6,5 millioner til kirkelige tiltak, mesteparten av det til Stiftelsen Kirkeforskning. (Kirkeinfo)

Kontaktperson: Fungerende direktør i Kirkerådet, Gerd Karin Røsæg, 95171024 (mobil), 22932788 (jobb) eller informasjonssjef Dag Stange 22 93 27 72 (jobb), 64945480 (priv).

Høring om endring i liturgier

(02.03.2001)

En tar sikte på at alle sakene skal vedtas som liturgiske forsøkssaker. Etter prosedyrereglementet for liturgisaker er det da Kirkerådet som treffer beslutning. Når sakene fremmes for Kirkerådet etter at høringsprosessen er avsluttet, vil de foreligge både på bikmål og nynorsk.

Fristen for høringsuttalelsene er mandag 19. mars 2001. Blant høringsinstansene er biskopene, bispedømmerådene, en lang rekke utdannings- og forskningsinstitusjoner, og de kirkelige yrkesorganisasjonene. Forslagene er tilgjengelig på Internett.

Endringer ved gravferd

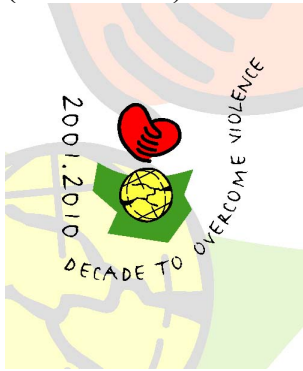
Det er spesielt på tre punkter det er foreslått endringer ved gravferdsliturgien:

1. Skriftlesningsdelen er redusert fra fire til tre lesninger. Lesningene er ordnet i tre grupper, og det skal velges én tekst fra hver av disse gruppene. For å øke rikdommen i teksttyper og motiver inneholder hver gruppe 7 tekster.
2. Den delen av ordningen som foregår ved graven, er blitt rikere og fremtrer mer som en helhet i seg selv. For å fange inn de høyst ulike forhold denne ordningen skal forrettes under i vårt land, er flere av leddene valgfrie. Et av disse leddene som kan velges, er en bønn knyttet til selve gravstedet. En gjør her bruk av det gamle motivet i Påskeaftensbønnen: Jesu hvile i graven som en helligelse av våre hvilesteder.
3. Overgivelsesmomentet er tatt med. Dette kan gjøres på ulike måter. I forslaget fra Nemnd for gudstjenesteliv verbaliseres det som en innledning til jordpåkastelsen. Derved knyttes overgivelsen til en handling. Denne sammenknytningen gir også en tolkning av jordpåkastelsen. Det nye svenske forslaget til revidert kyrkohandbok, SKU 2000:1, som for tiden er på høring (fram til 1. april 2001), har den samme ordningen.

Tiåret mot vold - bygg freden 2001-2010

(06.03.2001)

Jusitisminister Hanne Harlem tar for seg FN's tiår for fredskultur for verdens barn og det felleskirkelige tiåret mot vold i sitt innledningsforedrag på lanseringsseminaret for tiåret i Oslo 14. mars. På seminaret som er lagt til Det norske nobelinstitutt, deltar også Rubem Cesar Fernandes, leder av organisasjonen Viva Rio, Salpy Eskidjan, Kirkenes Verdensråd, Kristin Aase, Inge Lønning, Anne Enger Lahnstein, Manuela Ramin Osmundsen, Atle Sommerfeldt, Anstein Gjengedal og Gunnar Stålsett.

Fra Norges kristne råd som er ansvarlig for koordineringen av tiltak i Norge i forbindelse med tiåret, uttrykkes følgende målsettinger i programbrosjyren for lanseringsseminaret:

- Vi ønsker å fokusere på årsakene til vold, enten det skyldes økonomisk urettferdighet, sosial utrygghet, maktbegjær, rasisme, aggresjon eller annet.
- Vi ønsker å lete fram gode og kreative løsninger som alternativ til vold.
- Vi ønsker å styrke arbeidet til støtte for dem som er rammet av vold.
- Vi ønsker å bygge allianser med alle gode krefter som arbeider for å motvirke vold.
- Vi ønsker at kirkene skal ta oppgjør med alle forsøk på å gjøre vold til et privat anliggende, og arbeide for å bygge en fredskultur i familieliv, arbeidsliv og samfunnsliv.

Ett forslag er at Oslo skal bli med i nettverket Peace to the City, som 7 storbyer over hele verden startet i 1997. Kirkens Nødhjelp fokuserer på arbeid mot vold i Brasil under sin aksjon Brød for Verden nå i fastetiden. Representanter for samarbeidspartnere i Rio de Janeiro, en av byene i nettverket Peace to the City kommer til Oslo i den anledning og deltar ved seminaret 14. mars.

Dagen etter seminaret på Nobelinstituttet samles et knippe ressurspersoner til arbeidsseminar på Lovisenberg i Oslo. De er invitert til samtale om seks tema: Gatevold/Ungdomsvold, Familievold, Kirkens budskap om tilgivelse og forsoning, Oslo som fredsbby, Kampanje mot håndvåpen, Rasistisk/strukturell vold.

Det første møtet i Hovedkomiteén for tiåret i Norge holdes 4.–5. mai. Disse er med i hovedkomiteen:

Fra Den norske kirke:

Kristin Aase Oslo (leder)

Olav Dag Hauge

Anne Dalheim

Kjell Dahlmo

Hanna Barth Pettersen

Thor Brekkeflat

Elisabeth Torp (varamedlem)

Øistein Moskvil Thorsen (varamedlem)

Fra Kirkens Nødhjelp:

Knut Østby

Fra Norges Kristne Råd:

Solfrid Bakken

Morten Aanonsen

(en person til skal oppnevnes)

Dørum leder kirkeakademiene

(12.03.2001)

Foruten Dørum har det nye styret følgende sammensetning:

Lars Johan Danbolt, Elverum, Arne Fauske, Oslo, Karin Helene Hognestad, Trondheim, Ingull Standahl, Bodø, Torunn Tørå, Arendal, Elen Gilje Aarseth, Molde.

Årsmøtet på Granavolden var preget av det sterke engasjementet for dialog, samfunnsansvar og kulturåpenhet som har vært bevegelsens særtrekk.

Ca. 70 representanter fra de rundt 40 lokale akademier var samlet. Et nytt akademi, Nord-Hordaland Kirkeakademi, med Inger Leithaug og Gaute Gunleiksrud i spissen, ble tatt opp i bevegelsen.

(Kirkeinfo)

Kontaktpersoner:

Generalsekretær Margunn Sandal, 22 60 06 50 (j), 95 20 62 79 (mob.)

Styreleder, Odd Einar Dørum, 23 31 31 99, 93 06 36 62 (mob)

Årets første bispemøte 16.-21. mars

(13.03.2001)

På første del av sitt møte har biskopene følgende sakliste:

Sak 2/2001 Delegasjon av oppgaver til prostene. Drøfting etter innledning av biskop Gunnar Stålsett.

Sak 3/2001 Tilsetting av ny sekretær for Bispemøtet etter Terje Fonk.

Sak 4/2001 Foreløpig behandling av embetskomiteens utredning - en komite opprettet på bakgrunn av et Kirkemøte-vedtak om vigsling av kantorer.

Sak 5/2001 Foreløpig behandling av liturgisaker som Kirkerådet har sendt på høring. Det gjelder ny ordning for gravferd, plassering av dåp i høymessen, nye bønner for konfirmasjonstiden og bruk av syndsbekjennelser.

Sak 6/2001 Prosedyre ved tilsetting av prest der kompetansekravene fravikes. Møte med Kirkerådets evalueringsnemnd.

Sak 7/2001 Ny behandling av spørsmålet om tilsyn for ordinerte prester som ikke er ansatt i prestepstilling.

Sak 8/2001 Bispekontorets funksjon i forhold til fellesrådsansatte. Møte med Kirkens Arbeidsgiverorganisasjon.

Sak 9/2001 Kårene for frivillighetskulturen innen rammen av hele organisasjonsstrukturen. Saken skal opp på Kirkemøtet i høst.

Sak 10/2001 Avtale med Det norske misjonsforbund

Sak 11/2001 En felles personalpolitikk - seniorpolitikk

Sak 12/2001 Veien til prestatjeneste

Sak 13/2001 Orienteringssaker

Sak 14/2001 Referatsaker

Sak 15/2001 Oppnevninger

Sak 16/2001 Neste møte

Til redaksjonen:

Det er ikke lagt opp til noen pressekonferanse etter dette bispemøtet, men preses Odd Bondevik er tilgjengelig en times tid fra møteslutt mandag 19. mars kl. 1700 på Institutt for sjelesorg ved Modum Bad på Vikersund. Han kan da også nås via mobil 95 27 22 51.

Kontaktpersoner i forbindelse med møtene er Bispemøtets sekretær Terje Fonk, mobil 95 27 22 51 eller 22 93 28 83, eller Kirkens informasjonstjeneste, Dag Stange, tlf. 22 93 27 72.

Justisminister Hanne Harlem ved lanseringen av kirkenes tiår mot vold 2001-2010: - Det verste vi gjør er å gi opp

(14.03.2001)

Dette sa justisminister Hanne Harlem ved lanseringen av det felleskirkelige tiåret mot vold 2001-2010 i Nobelinstituttet i Oslo onsdag.

- Det dere gjør er enormt viktig. At folk gis følelse av at noen gjør en innsats mot vold er viktig. For hvert oppslag i Dagbladet og VG blir folk redde. Hvert eneste voldsoffer vi kan redde er betydningsfullt. Jeg vet at folk som driver rusforebyggende arbeid lett kan bli oppgitte over at de store resultatene uteblir. Men vi må aldri gi opp! Det verste vi gjør er å gi opp, sa Hanne Harlem.

Representanter for politiske partier, frivillige organisasjoner, kirkesamfunn og politiet deltok på seminaret. Bak seminaret stod Kirkens Nødhjelp, Den norske kirke og Norges kristne råd. En komite ledet av Kristin Aase skal de nærmeste 10 årene lede arbeidet med å mobilisere kirkesamfunnene i Norge til kamp mot vold. Tiåret mot vold er et initiativ fra Kirkenes Verdensråd og faller sammen med UNESCO's tiår for ikkevoldelig oppvekstkultur for verdens barn.

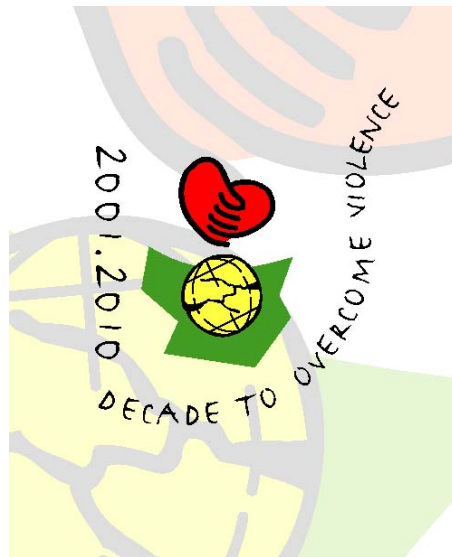
Kristin Aase leder den felleskirkelige komiteen bak Tiåret mot vold - Bygg freden! 2001-2010

Professor Inge Lønning, 1. nestleder i Høyre, deltok i en panelsamtale på seminaret onsdag. Han spurte om noe av årsaken til voldsutviklingen i velstandsnorge er at kirken har vært for opptatt av menneskets sjel og for lite opptatt av menneskets kropp.

- Kirkens viktigste bidrag i vår kultursituasjon der kroppsdyrkelse og kroppsforakt går hånd i hånd, er å holde fram at kroppen er hellig og at den som forgriper seg mot kroppen gjør seg skyldig i blasfemi. Vold har å gjøre med overgrep mot kroppens integritet. Økningen i vold mot eldre har også å gjøre med manglende respekt for kropp. Dersom menneskers respekt for egen kropp er avtakende vil også respekten for andres kropp avta, sa Lønning.

Oslobiskop Gunnar Stålsett understreket i sitt innlegg at han har tiltro til det norske folks positive respons på tiltak mot vold og rasisme:

- Når nærmere 50.000 mennesker i alle aldre møter fram til en demonstrasjon i Oslo på vinterens kaldeste kveld, og tilsvarende mønstringer og fakkeltog finner sted landet rundt, så er det et sterkt uttrykk for at de som vil bekjempe vold kan regne med folkets støtte, sa Stålsett og fortsatte:
- Jeg har oppfordret lokalmenighetene i Oslo bispedømme til å vende oppmerksomheten mot lokalmiljøet. Det er der vi har vår kraft. Store ungdomskull nås gjennom konfirmantundervisningen. Vi representerer en frivillighetskultur som ennå kan mobiliseres. Samarbeid med skolen og lokale lag og foreninger gir dette menighetene mulighet til å bygge en kultur som er motstandsdyktig mot mobbing og vold. Kirkens diakoni som i tidligere generasjoner siktet mot de eldre og syke, vil fortsatt bære omsorg for denne målgruppen. Men det trenges en ny vitalitet i vår forståelse av kirkens diakoni som en tjeneste for et godt lokalmiljø, sa biskop Gunnar Stålsett.

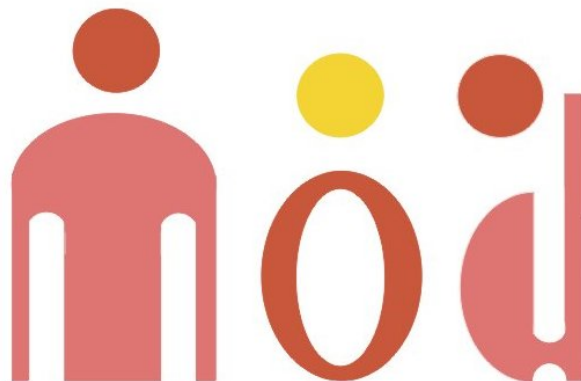
10 vil bli sekretær for Bispemøtet

(14.03.2001)

Søkerne er prost Paul Undheim (59), Kongsvinger, rådgiver Arne Lein (48), Askim, kapellan Ole Jacob Flæten (48), Strømmen, vikarierende prost Øyvind Nordin (45), Stavern, rådgiver Egil Morvik (35), Grua, cand. theol. Hilde Fylling (40), Bærums Verk, vikarprest Knut Erling Johansen (45), Oslo, instituttstyrer Lars Inge Magerøy (51), Jar, lektor Gunnar Egede Bloch-Hoell (53), Oslo. En søker ønsker ikke navnet offentliggjort. (Kirkeinfo)

Mangfold og dialog mot rasisme og fordommer

(16.03.2001)

Samarbeidsorganisasjonene bak MOD har holdt rundt 400 kurs for mer enn 5000 deltakere i Norge. Nå utvides altså samarbeidet til også å omfatte Norges Røde Kors.

MOD tar utgangspunkt i deltagerens egne opplevelser i møte med det multikulturelle samfunn, og legger forholdene til rette for bevisstgjøring og selvrefleksjon. Målet med MOD-kursene er å motvirke fordommer og diskriminering på ulike arenaer i samfunnet. Alle kurs avsluttes med utarbeiding av en handlingsplan knyttet til deltakerens egen hverdag.

Norges Røde Kors undertegner samarbeidsavtalen i Oslo Bispegård, St. Hallvards plass 3, onsdag 21. mars kl. 15:00. Disse deltar ved denne anledningen: President i Norges Røde Kors Thorvald Stoltenberg, Norsk Folkehjelps leder Reiulf Steen, Norsk Lærerslags leder Helga Hjetland, LNUs leder Lars Salvesen og biskop i Oslo Bispedømme Gunnar Stålsett.

Spørsmål kan rettes til:

Birgit Misfjord, leder i MOD i Norge/prosjektleder Mangfold og Dialog i Norsk Folkehjelp Telefon: 22 03 76 25, e-post: birgit.misfjord@npaid.org

Nordisk-samisk kirkehelg i Heahta; Finland 23-25. mars 2001

(20.03.2001)

Følgende prestegjeld sender representanter til fellesmøtet i Heahta lørdag 24. mars: Tana og Nesseby, Karasjok, Kautokeino og Alta. Fra svensk side kommer det folk fra Karesuando-distriktet og fra Gällivarre. Fra vertslandet er samiske menighetsfolk fra Enare, Utsjok og Sodankylä invitert. Med utgangspunkt i erfaringene fra de samiske kirkeråd i Den svenske kirke og i Den norske kirke blir det lørdag 24. mars en drøfting om å etablere et tilsvarende organ i Den finske kirke.

- Erfaringene på nasjonalt plan både i Sverige og Norge er at behovet er stort for samarbeid og samordning av samisk kirkeliv over nasjonalstatenes grenser. I bibeloversettelsesarbeid og også noe i salmebokarbeidet har det gjennom flere år vært samarbeid over grensene, særlig i nordsamiske områder, men etter hvert også i lulesamiske og sørsamiske områder. Dette samarbeidet vil fortsette, og det er ønske om å utvide det til også å gjelde utviklingen av materiell for den kirkelige undervisning på samisk, sier Synnøve Brevik som er generalsekretær i Samisk kirkeråd for Den norske kirke.

Brevik mener det har stor verdi for samisk kirkeliv at samiske kirkefolk møtes for å samtale om hvordan kirkelivet fungerer lokalt.

- Er gudstjenesten fremmedgjørende for samiske kirkefolk, eller er den inkluderende gjennom bruk av morsmålet i liturgi, salmesang og preken? spør hun. Den samisk-finsk gudstjeneste i Heahta kirke søndag er tenkt å være mer enn en vanlig søndagsgudstjeneste.

De nordiske samiske kirkerådene også å løfte fram og synliggjøre de læstadianske røttene som de fleste i de nord- og lulesamiske områder er runnet opp av. Det kirkelige fellesmøtet i helgen åpner derfor med en tradisjonell læstadiansk samling fredag kveld. (Kirkeinfo)

Knut Erling Johansen ny sekretær for Bispemøtet

(20.03.2001)

Bekjemp holdninger og handlinger som fremmer rasisme

(20.03.2001)

21. mars er FN's internasjonale dag mot rasisme. De siste ukene har gitt oss i Norge kraftige påminnelser om å kjempe mot alle former for holdninger og handlinger som er uttrykk, for eller som bidrar til, å fremme rasisme i våre egne lokalsamfunn.

Kirken kan ikke pålegge mennesker å oppleve glede over kulturelt mangfold. Kirken kan bare dele med andre den gleden som ligger i å være et sammensatt fellesskap der en opplever berikelse fra andre kulturer og livserfaringer. Gjennom Samisk kirkeråd arbeider Den norske kirke for at norske menigheter skal erfare denne berikelsen gjennom å gi plass til samisk språk og kultur i kirkens liv. Samtidig har Kirkemøtet i Den norske kirke påpekt at arbeidet med å sikre samene i Norge de rettigheter de har som urfolk i henhold til internasjonale konvensjoner, er en vedvarende og ikke avsluttet prosess.

I dag er det lokal strid rundt det samiske språk på flere måter. Vi opplever det som spesielt smertefullt når et gudstjenestefeirende fellesskap erfarer splittelse som følge av at noen av de liturgiske ledd blir framført på samisk - i områder med samisk befolkning. Og samtidig kan mange samer fortelle om manglende mulighet til å kunne benytte eget språk. Det er dette som blant annet skjer når de som arbeider for at det samiske språket videreføres i et lokalsamfunn, blir motarbeidet ved at samiske stedsnavn fjernes fra offentlig skilter langs våre riksveger.

Vi vil gi uttrykk for at vi ser alvorlig på det som er i ferd med å utvikle seg i noen lokalsamfunn, hvor en betydelig del av befolkningen har samiske røtter. Under de spenningene vi nå kan se, ligger også usikkerhet knyttet til hva en endelig beslutning om eiendomsrett til land og vann vil bety for tilgang til og bruk av ressurser. Denne usikkerheten kan vi forstå. Det er en forutsetning for arbeidet med å styrke samenes rettigheter som urfolk i Norge at det ikke fører til at andre grupper diskrimineres. Det er kirkens oppgave i denne situasjon å bringe mennesker sammen til dialog for å oppnå en større felles forståelse slik at konflikter kan unngås.

Samtidig vet vi at nedlatende holdninger til det som er annerledes, bidrar til å bygge murer mellom mennesker. Slike holdninger er med på å oppmuntre utøverne av rasisme. Slike holdninger er også i strid med Evangeliet som vektlegger at vi alle er likeverdige og at alle mennesker utgjør et fellesskap i mangfold.

Rasismen kan oppleves ulikt i ulike omgivelser. Det som oppfattes som rasisme i en kommune, trenger ikke oppfattes slik i en annen del av landet. Kirkene har valgt å la dem som opplever urett basert på etnisk diskriminering eller rasistiske holdninger fortelle oss hvordan denne uretten arter seg og oppleves. Vi ønsker å gi rom for disse stemmene i vår kirke.

Mot denne bakgrunn retter vi i dag – på FN's internasjonale dag mot rasisme - en innstendig oppfordring til alle mennesker om å arbeide med egne holdninger og handlinger overfor andre mennesker, slik at spenninger og mistenksomhet mellom det norske storsamfunnet og de etniske og nasjonale minoriteter i vårt land kan vike. Den norske kirke vil selv ta et ansvar for å være med å gjøre Norge til et land hvor stadig flere mennesker er beredt til å forsvare andres menneskeverd.

Ole Mathis Hetta, leder for Samisk kirkeråd
Gunvor Kongsvik, leder for Kirkerådet
Tormod Engelsviken, leder for Mellomkirkelig råd

Kontaktpersoner:

Ole Mathis Hetta, tlf.: 91 10 33 30, e-post: omhetta@online.no

Stig Utnem, tlf.: 95 23 90 45, e-post: stig.utnem@kirken.no

Norges Røde Kors med i samarbeid om kurs mot rasisme

(21.03.2001)

*Disse deltok ved signeringen av samarbeidsavtalen 'Mangfold og Dialog' i Oslo bispegård 21. mars:
Fra venstre: Leder av Oslo bispedømmeråd, Arne Grønningsæter, LNUs leder Lars Salvesen, leder i Norsk Lærerlag Helga Hjetland, Norsk Folkehjelps leder Reiulf Steen og president i Norges Røde Kors Thorvald Stoltenberg. (Foto: Kirkeinfo)*

Målet med MOD-kursene er å motvirke fordommer og diskriminering på ulike arenaer i samfunnet. Alle kurs avsluttes med utarbeiding av en handlingsplan knyttet til deltakernes egen hverdag.

Våren 1997 ble en samarbeidsavtale inngått mellom Norsk Folkehjelp, Norsk Lærerlag, Landsrådet for Norges barne- og ungdomsorganisasjoner og Den norske kirke, Oslo bispedømme. Nå har altså Norges Røde Kors sluttet seg til.

Samarbeidsorganisasjonene bak MOD har hittil holdt rundt 400 kurs for mer enn 5000 deltakere i Norge. (Kirkeinfo)

Spørsmål kan rettes til:

Birgit Misfjord, leder i MOD i Norge/prosjektleder Mangfold og Dialog i Norsk Folkehjelp Telefon: 22 03 76 25, e-post: birgit.misfjord@npaid.org

Norske kirker ut mot 'drittsekk-TV'

(29.03.2001)

Norges kristne råd omfatter 15 ulike kirkesamfunn. Det er et tverrkirkelig samarbeidsorgan som blant annet administrerte den landsomfattende gjennomføringen av Jubileum 2000 i fjor. Det gode samarbeidsklimaet som da ble skapt mellom ulike kirker, preget også rådsmøtet i Norges kristne råd i Asker denne uken.

Rådsmøtet vedtok blant annet en uttalelse om det som enkelte delegater kalte «drittsekk-TV». Saken kom opp på bakgrunn av en aksjon mot programmet Big Brother som er startet i Porsgrunn.

Rådsmøtet ønsket å rette søkelyset mot alle programmer av denne typen, ikke bare ett utvalgt.

Annonsørens moralske ansvar for ikke å holde liv i slike programmer, ble understreket.

"Vi er bekymret for det menneskesyn som ligger til grunn for utnytting av mennesker på en markedsorientert måte. Annonsører så vel som mediebedrifter må se sitt moralske ansvar for dette," heter det blant annet i uttalelsen.

Her følger uttalelsen i sin helhet:

Spekulering i ungdom på leit

En kommentar til nye programformer på TV

(Uttalelse fra Norges kristne råd, Rådsmøte 27.03.2001)

Norges kristne råd er kjent med den kampanjen som er startet av kirker og politikere i Porsgrunn for å stanse TV-programmet «Big Brother».

Rådsmøtet vil uttrykke sin bekymring for det menneskesyn som ligger til grunn for denne og liknende programserier og den utnyttelse av unge mennesker som ligger i programkonseptet.

Ungdom er en mangfoldig gruppe mennesker. Felles for de fleste ungdommer er imidlertid en spesiell åpenhet for nye impulser og søken etter identitet og referanserammer. Dette er en positiv drivkraft, men det gjør samtidig ungdom sårbare. I et samfunn som i stadig større grad formidler at enhver er sin egen lykkes smed, og hvor det å se og bli sett anses som den ultimate realisering av seg selv, kan jakten på berømmelse raskt bli maktpåliggende.

Norges kristne råd beklager at enkelte TV-kanaler og mediebedrifter spekulerer effektivt i dette. I programmer som Big Brother, Baren m.fl. selger ungdom – om ikke sjelen sin, så i alle fall intime deler av privatlivet sitt for å oppnå berømmelse. Deltakerne er blant annet under påvirkning av alkohol som er skaffet til veie av voksne mennesker. Når de unges blottlegging av eget liv selger i form av høye seertall og annonsører, blir det en ekstra kynisk utnyttelse.

Verdiene som signaliseres gjennom denne type programskapning går på tvers av de tverrpolitiske holdningskampanjer som er blitt ført i Norge. Vi er bekymret for det menneskesyn som ligger til grunn for utnytting av mennesker på en markedsorientert måte. Annonsører så vel som mediebedrifter må se sitt moralske ansvar for dette.

Når disse programmene har så stor rekruttering og gjennomslagskraft, vitner det om mangel på andre impulser. Norges kristne råd utfordrer derfor kirkesamfunnene til å medvirke til å gi ungdommer en opplevelse av å være verdifulle og bli sett. Kirkesamfunnene har en viktig oppgave i å tilby andre aktiviteter og framholde andre verdier enn to minutters berømmelse på TV eller Internett.

Bred kirkelig støtte til HIV/AIDS-arbeidet

(06.04.2001)

Biskopene i Den norske kirke vedtok sin uttalelse i slutten av mars. De sier blant annet: "Bispemøtet er glad for den satsing som skjer av statlige myndigheter i mange land for å stanse epidemien. Det internasjonale samfunn har bl.a. gjennom FN og WHO tatt utfordringen på en prisverdig måte. Norge har en betydelig oppgave både når det gjelder økonomiske ressurser og faglig, humanitær kompetanse."

Norges kristne råd som består av i alt femten ulike kirkesamfunn, vedtok en uttalelse på sitt rådsmøte noen få dager senere. Der sier de blant annet: "Vi utfordrer menigheter til å gripe muligheten dette gir oss til gjennom forkynnelse, undervisning og diakonal handling å motvirke fordommer og fordømmelse av dem som er smittet, skape åpne fellesskap der omsorg og medfølelse råder, gi et vitnesbyrd om at den smerte våre søsken i andre land opplever, også er vår smerte."

I begge uttalelsene blir det gitt sterk støtte til høstens TV-aksjon der Kirkens Nødhjelp skal samles inn penger til HIV/AIDS-tiltak.

Her følger begge uttalelsene i sin helhet:

Den globale HIV/AIDS-katastrofe

Bispemøtet i Den norske kirke, 20.03.2001

En global utviklingskatastrofe rammer i vår tid enkeltmennesker, lokalsamfunn og nasjoner. Menn bærer et stort ansvar. Kvinner og unge jenter er spesielt utsatt. Bare i Afrika er et ti-talls millioner barn blitt foreldreløse. Land som fra før er tapere i verdenssamfunnets utvikling, økonomisk og sosialt, blir hardest rammet.

Det handler om HIV/AIDS-epidemien som brer seg over hele verden og i kirkene. I Afrika er dette den mest omfattende katastrofe som har rammet kontinentet i nyere tid. Situasjonen er svært alvorlig også på De karibiske øyer, i Øst-Europa og i Sørøst-Asia. De menneskelige lidelser er enorme, og enkelte land trues hele samfunnet av sammenbrudd.

Det er mange grunner til at epidemien sprer seg så raskt. Store folkegrupper flytter for å finne arbeid, eller som følge av krig og konflikter. Mange vet ikke hvordan viruset spres og hvordan man skal beskytte seg mot det. Bruk av kondom som vil kunne redusere spredningen av HIV/AIDS er ofte tabubelagt, eller midlet er ikke tilgjengelig. Uansvarlig seksuell livsførsel, taushet om epidemiens realitet og utstøting av dem som er smittet, gjør situasjonen særdeles vanskelig. Også i vårt land rammes HIV-positive av taushet, fordømmelse og utestengning. Som medmennesker i kirke og samfunn utfordres hver enkelt av oss til å prøve våre holdninger. For kirken er det viktig å fastholde at den kristne nestekjærlighet forplikter oss til ikke å fordømme, men støtte dem som rammes. Vi må bidra til at HIV-positive kan leve åpent i møte med fellesskapet. Bispemøtet er glad for den satsing som skjer av statlige myndigheter i mange land for å stanse epidemien. Det internasjonale samfunn har bl.a. gjennom FN og WHO tatt utfordringen på en prisverdig måte. Norge har en betydelig oppgave både når det gjelder økonomiske ressurser og faglig, humanitær kompetanse.

Bispemøtet er glad for det samarbeid som er etablert i regjeringens 'Forum for aids og utvikling' der kirken er representert sammen med fagbevegelsen, næringslivet, frivillige organisasjoner, medier, forskningsmiljøer, idrett og kultur for å skape felles holdninger og for å avhjelpe den akutte nød. I de langsiktige strategier på nasjonalt og internasjonalt nivå må også kirkene og andre religionssamfunn ta sitt ansvar for å møte HIV/AIDS-epidemien.

Av aktuelle utfordringer peker Bispemøtet på:

- behovet for en større satsing for å utvikle medisiner og vaksiner som også de fattigste kan ha råd til
- gjøre behandlingstilbudene billigere og lettere tilgjengelig
- informasjon og holdningsskapende arbeid særlig rettet mot barn og ungdom
- kirkene må bidra til å bekjempe vold og seksuelle overgrep
- kirkene må fremme samhandling på tvers av religioner og livssyn.

Ved høstens TV-aksjon for Kirkens Nødhjelp kan hele det norske folk vinne mer kunnskap om HIV/AIDS og gi sitt bidrag økonomisk til det arbeid kirkene i fellesskap utfører på dette område. Her inviteres hele det norske folk til å stå sammen for å hjelpe. Alle gode krefter må mobiliseres for å gi medmennesker som er rammet eller truet av HIV/ AIDS nye livsmuligheter. Sammen kan vi gi dem håpet tilbake.

*

Uttalelse fra Norges kristne råd

Rådsmøte 27.03.2001

La oss mobilisere for håp der fortvilelse rå.

1. HIV/AIDS-epidemien har utviklet seg til en global utviklingskatastrofe som rammer enkeltmennesker, lokalsamfunn og nasjoner med dramatisk styrke. Mange land har mistet 40 års positiv utvikling innenfor helse, utdanning og produktiv virksomhet. I Afrika dør nå ti ganger så mange av AIDS som av krig og konflikt. I det sørlige Afrika lever minst hver femte voksne med HIV-viruset. Men situasjonen er også svært alvorlig i De karibiske øyer, Øst-Europa, Sør-Asia og Sørøst-Asia. Epidemien brer seg over hele verden og viruset stanses ikke av landegrenser. Den berører alle mennesker, men rammer fattige kvinner og barn hardest. Bare i Afrika er titalls millioner barn blitt foreldreløse. Besteforeldrene får fornyet forsørgeransvar fordi foreldrene dør. Halvparten av de som smittes er under 25 år. Skole- og helsevesen, offentlig administrasjon og næringslivet frarøves medarbeidere som følge av epidemien. Slik produserer også epidemien fattigdom og hindrer økonomisk og sosial utvikling i land som allerede er tapere i verdenssamfunnets utvikling.

2. HIV/AIDS-epidemiens spredning skyldes mange faktorer. Arbeidsmigrasjon som følge av utviklingstrekkene i den globale økonomi, krig og konflikt som fører til store flyktningestrømmer og ødeleggelse av sosiale nettverk, nedbygging av helse og utdanningssektorene i mange land, manglende kunnskap om hvordan viruset spres og hvordan man kan beskytte seg mot det, utstøting av dem som er smittet og taushet om epidemiens realitet, kulturelle handlinger og holdninger som særlig utsetter kvinner for smitte, seksuelle overgrep i familie og lokalsamfunn, uansvarlig seksuell livsførsel. For å stoppe spredningen av epidemien og støtte dem som er rammet, er det derfor nødvendig at alle gode krefter mobiliseres. Slik kan kampen mot epidemien og for menneskene som rammes av den bli en del av alles hverdag.

3. Det er vanskelig å være HIV-positiv i Norge. Også i vårt land rammes HIV-positive av taushet, fordømmelse og utestenging. HIV/AIDS-epidemien utfordrer fordømmer og holdninger til medmennesker i kirke og samfunn både hos oss og i de landene som er hardest rammet. Det er derfor særlig utfordrende for oss som kirker å:

- understreke at HIV/AIDS-epidemien ikke er uttrykk for Guds straff
- fastholde at Jesu kjærlighet formaner oss til ikke å fordømme, men støtte de som rammes
- bidra til å gi HIV-positive trygghet til et åpent liv i et fellesskap med likeverdige rettigheter og plikter
- avdekke og bekjempe vold og seksuelle overgrep
- stimulere til åpenhet og økt kunnskap om seksualitet

- fremme samhandling på tvers av religiøse grenser og tilhørighet
- oppfordre til global solidaritet og kamp for fred og rettferdighet
- bidra til holdningskampanjer for ansvarlig seksualitet og beskyttelse mot smitte

4. Samtidig som millioner av mennesker rammes av epidemien, ser vi også at tusenvis av mennesker er engasjert i aktiv innsats for å hindre spredning, støtte dem som rammes og pleie dem som er syke. Ikke minst gjør de mange organisasjoner for HIV-positive en imponerende innsats. Gjennom høstens TV-aksjon til Kirkens Nødhjelps HIV/AIDS-arbeid, inviteres hele det norske folk til å stå sammen med dem i deres engasjement. Slik kan vi gi vårt bidrag til å skape håp der fortvilelsen råder.

Vi utfordrer menigheter til å gripe muligheten dette gir oss til gjennom forkynnelse, undervisning og diakonal handling å motvirke fordommer og fordømmelse av dem som er smittet, skape åpne fellesskap der omsorg og medfølelse råder, gi et vitnesbyrd om at den smerte våre søsken i andre land opplever, også er vår smerte. La oss sammen danne et nestekjærlighetens handlingsfellesskap og leve ut vitnesbyrdet om Guds kjærlighet til verden gjennom tjeneste for mennesker i nød.

5. Rådsmøtet i Norges kristne råd oppfordrer alle kristne menigheter til å støtte kampen mot aids-epidemien ved aktivt å engasjere seg for høstens TV-aksjon både gjennom forbønn og praktisk innsats.

Onsdag 18. april 2001 kl 14.00: Nominasjon av kandidater til ny biskop i Nord-Hålogaland

(17.04.2001)

Biskop Ola Steinholt vil etter søknad avslutte sin tjeneste som biskop i Nord-Hålogaland bispedømme ved årsskiftet.

Nord-Hålogaland bispedømmeråd er av Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet bedt om å foreta nominasjon av bispekandidater.

Bispedømmerådet vil på sitt møte onsdag 18. april foreta denne nominasjonen.

Resultatet av nominasjonen blir oversendt til kirkeavdelingen i Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet som iverksetter avstemning blant

- prester i offentlig kirkelig stilling i bispedømmet
- proster i de øvrige bispedømmer
- de teologiske professorer ved de teologiske fakulteter og rektorene ved de praktisk-teologiske seminarer
- menighetsrådene i bispedømmet
- vigslede kateketer og diakoner i offentlig kirkelig stilling i bispedømmet.

Når svarfristen er ute, foretar departementet opptelling og offentliggjør utfallet.

Deretter sendes melding til Kirkerådet og til biskopene som anmodes om å uttale seg om hvilke tre blant dem som har fått flest stemmer, de anser mest skikket til å bli utnevnt. Biskopene skal grunngi sine uttalelser. Den nye biskopen vil så bli utnevnt av Kongen i statsråd.

Leder for Nord-Hålogaland bispedømmeråd, Otto Strand, presenterer kandidatlisten på pressekonferansen.

En skriftlig oversikt over biografiske data vil bli delt ut på pressekonferansen og sendt ut pr. e-post kl 14.00. Bispedømmerådsleder Otto Strand vil være tilgjengelig for telefonkommentarer i forlengelsen av pressekonferansen. Tlf. til Nord-Hålogaland bispedømmekontor: 77 60 39 60.

Kontaktperson: Administrasjonssjef ved Nord-Hålogaland bispedømmekontor, Jon Birkelund 77 60 39 72

Nominasjon av ny biskop i Nord-Hålogaland

(18.04.2001)

Biskop Ola Steinholt vil etter søknad avslutte sin tjeneste som biskop i Nord-Hålogaland bispedømme ved årsskiftet. Nord-Hålogaland bispedømmeråd er av Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet bedt om å foreta nominasjon av kandidater til ny biskop i det nordligste bispedømmet. Resultatet av nominasjonen blir oversendt til kirkeavdelingen i Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet som iverksetter avstemning blant

- prester i offentlig kirkelig stilling i bispedømmet
- proster i de øvrige bispedømmer
- de teologiske professorer ved de teologiske fakulteter og rektorene ved de praktisk-teologiske seminarer
- menighetsrådene i bispedømmet
- vigslende kateketer og diakoner i offentlig kirkelig stilling i bispedømmet.

Når svarfristen er ute, foretar departementet opptelling og offentliggjør utfallet. Deretter sendes melding til Kirkerådet og til biskopene som anmodes om å uttale seg om hvilke tre blant dem som har fått flest stemmer, de anser mest skikket til å bli utnevnt. Biskopene skal grunngi sine uttalelser. Den nye biskopen vil så bli utnevnt av Kongen i statsråd.

Kontaktperson:

Administrasjonssjef ved Nord-Hålogaland bispedømmekontor, Jon Birkelund 77 60 39 72.
Bispedømmerådets leder Otto Strand vil være disponibel for media på telefon 77 60 39 73 etter pressekonferansen i dag onsdag 18. april kl 14, og på telefon 41 65 95 06 etter kl 16.00.

Telefonnummer til de nominerte:

Oddmund Brundtland priv. tlf 77 84 07 74. (I dag på bispedømmekontoret 77 60 39 60).
Morten Fleischer 91 17 89 17
Herborg Finnset Heiene 77 84 73 13
Per Oskar Kjølaas 78 46 73 50
Olav Øygard 78 43 06 70 fra kl 17 i dag.

SENTRALE BIOGRAFISKE OPPLYSNINGER OM KANDIDATENE (- ALFABETISK REKKEFØLGE):

Oddmund Brundtland

Sokneprest i Lenvik og prost i Senja prosti i Nord-Hålogaland bispedømme.

Født 9. februar 1943 i Meland (utenfor Bergen).

1969 Cand teol ved Menighetsfakultetet

1970 Praktisk-teologisk seminar ved Menighetsfakultetet

1970 Vernepliktig feltprest i Bardufoss

1971 Residerende kapellan i Lenvik prestegjeld i Senja prosti

1979 Sokneprest i Helleland (senere: Bjerkreim) prestegjeld i Dalane prosti i Stavanger bispedømme

1992- Sokneprest i Lenvik prestegjeld og prost i Senja prosti

Tillitsverv:

1975-77 Medlem av Presteforeningens stiftsstyre i Nord-Hålogaland bispedømme
1982-86 Leder av Presteforeningens stiftsstyre i Stavanger bispedømme
1986-88 Varamedlem av Presteforeningens sentralstyre
1990-92 Medlem av Stavanger bispedømmeråd
1998- Medlem av Nord-Hålogaland bispedømmeråd

Etter-/videreutdanning:

1994 Arbeidsveilederutdanning
1998 Lederutviklingsprogrammet I Pluss

Morten Arne Fleischer

Leder av Den norske kirkes presteforening.

Født 1. april 1954 i Bærum.

1980 Cand teol ved Menighetsfakultetet

1981 Praktisk-teologisk seminar ved Menighetsfakultetet

1981 Feltprest Haslemoen

1982 Res kap i Loppa prestegjeld i Alta prosti

1987 - Res kap i Fåberg prestegjeld i Sør-Gudbrandsdal prosti i Hamar bispedømme (fra 1997 permisjon fra stillingen)

1997 - Leder av Presteforeningen

Tillitsverv:

1992-94 Medlem av Presteforeningens stiftsstyre i Hamar bispedømme

1994-96 Leder av Presteforeningens stiftsstyre i Hamar bispedømme

1994-96 Medlem av Presteforeningens sentralstyre

1994-97 Medlem av Hamar bispedømmeråd

1994-97 Medlem av Kirkerådet

1997- Leder av Presteforeningen

1998- Styremedlem i Akademikerne

Etter-/videreutdanning:

1996 SPP: LIV - Liturgisk videreutdanning

1996 SPP: "Etikk og pluralisme"

2001 SPP: PLU - Pastoral lederutdanning

2001 Student ved Forsvarets Høgskole. Hovedkurset.

Herborg Oline Finnset Heiene

Kapellan I i Lenvik prestegjeld.

Født 28. mars 1961 i Tromsø.

1987 Cand teol ved Menighetsfakultetet

1988 Praktisk-teologisk seminar ved Menighetsfakultetet

1988 Res kap i Hammerfest prestegjeld i Hammerfest prosti

1998- Kapellan I i Lenvik prestegjeld i Senja prosti

Tillitsverv:

1998 - Varamedlem av Nord-Hålogaland bispedømmeråd

1998 - Medlem av Presteforeningens stiftsstyre i Nord-Hålogaland bispedømme

2001 - Leder av Presteforeningens stiftsstyre i Nord-Hålogaland bispedømme

2001 - Medlem av Presteforeningens sentralstyre

Etter-/videreutdanning:

1996-97 Lederutvikling for kvinnelige teologer

1998-2000 Studium i kulturfag ved Høgskolen i Finnmark (20 vt)

Per Oskar Alfred Kjølaas

Sokneprest i Karasjok og prost i Indre Finnmark prosti.

Født 25. mai 1948 i Kirkenes.

1974 Cand teol ved Menighetsfakultetet

1975 Praktisk-teologisk seminar ved Menighetsfakultetet

1975 Res kap i Sortland prestegjeld i Vesterålen prosti i Sør-Hålogaland

1978 Sokneprest i Kautokeino prestegjeld i nåværende Indre Finnmark prosti

1986 Stiftskapellan i Nord-Hålogaland bispedømme

1991 Utlånt som teologisk konsulent i Det Norske Bibelselskap (nordsamisk bibeloversettelse deltidsengasjert 1987 - 91)

1998- Sokneprest i Karasjok og prost i Indre Finnmark prosti

Tillitsverv:

1982-90 Medlem av Nord-Hålogaland bispedømmeråd

1982-90 Medlem av Kirkerådet

1986-98 Medlem av Mellomkirkelig råd

1995- Medlem av Menighetsfakultetets forstanderskap

1998- Medlem av Teologisk nemnd for Den norske kirke

2000- Medlem av styret i Nordisk Økumenisk Råd

Etter-/videreutdanning:

1984 Samisk grunnfag ved Universitetet i Oslo

1994 Arbeidsveilederutdanning for prester

1999 Videreutdanning i gruppeveiledning (kirkelig arbeidsveiledning)

Annet:

Forfatter av "Bibelen på samisk. En bok om samisk bibeloversettelse".

Olav Øygaard

Kapellan I i Alta prestegjeld i Alta prosti.

Født 29. juli 1956 i Sola.

1980 Cand teol ved Menighetsfakultetet

1981 Praktisk-teologisk seminar ved Menighetsfakultetet

1981- 85 Skoleungdomsprest i Finnmark NKSS

1983 - 84 Vikar for sokneprest i Kautokeino prestegjeld i Alta prosti

1985 Sokneprest i Sør-Varanger prestegjeld i Varanger prosti

1991 - Kapellan I i Alta prestegjeld i Alta prosti

Tillitsverv:

1990 - 98 Medlem i Nord-Hålogaland bispedømmeråd

1997 - Medlem av forstanderskap/styre i Nord-Norges Diakonistiftelse

Etter-/videreutdanning:

1989 Pastoral-klinisk utdanning

1993 Semesteremne i samisk

Invitasjon til pressefrukost 27. april: Brobyggerprisen 2001

(24.04.2001)

Kjetil Bang-Hansen og Svein Tindberg er tildelt Norske Kirkeakademiers Brobyggerpris for år 2001. De to får prisen for sitt samarbeid om forestillingene »Evangeliet etter Markus» og »Apostlenes gjerninger».

I sin begrunnelse for tildelingen uttaler styret i Norske kirkeakademier:

Gjennom forestillingene "Evangeliet etter Markus" og "Apostlenes gjerninger" har Kjetil Bang-Hansen og Svein Tindberg sådd de bibelske fortellinger blant mennesker som den tradisjonelle kirke ofte ikke har nådd fram til. De har vist tro på fortellingenes egenkraft og våget å la dem få lyde og leve i et åpent rom.

Dette har gitt de forskjelligste personer anledning til å la sin egen historie og forestillingsevne være klangbunn for fortellingene.

Prisvinnerne har gjennom disse forestillingene åpnet en dør inn til de bibelske fortellingene for mennesker som sjeldent åpner en bibel. Og like imponerende: De har maktet å gi nytt liv til fortellingene også for dem som har lest seg trette med sine altfor dogmatiske briller.

Gjennom å rendyrke det enkle har prisvinnerne funnet den skjøre tråden som fanger forsamlingen og holder den fast. Ved å framføre Bibelens historier som om det var første gang de ble fortalt, har de klart å fornye fortellertradisjonen.

Kjetil Bang Hansen og Svein Tindberg har gjennomført et krevende og nyskapende arbeid. De har vært båret av en tro på at det lar seg gjøre å bygge nye broer i et landskap der ulike kulturer og tradisjoner har glidd fra hverandre. De har vist at de bibelske beretninger har kraft i seg til å leve gjennom generasjoner og at de tåler å bli fortalt inn i stadig nye rom.

Norske kirkeakademier har siden 1983 delt ut Brobyggerprisen til personer/institusjoner som har gjort en særlig innsats for å bygge bro mellom miljøer og grupper i vårt samfunn. Tidligere prisvinnere er bl.a. Carl Fredrik Engelstad, Kirkelig Kulturverksted, Inge Eidsvåg, Michael Melchior, Mari Boine, Petter Skauen, Simon Flem Devold, Hanne Sophie Greve, Aslam Ahsan, Ronald Hölscher og aksjonen "Slett u-landsgjelda" (SLUG).

Kirkeakademibevegelsen består av rundt 40 lokale akademier spredt ut over landet. De ønsker å ta kirkens kultur- og samfunnsansvar alvorlig og være fora som fremmer dialog mellom de forskjellige deler av i samfunnet.

Til redaktøren:

Brobyggerprisen vil bli overrakt Kjetil Bang-Hansen og Svein Tindberg på restaurant Bølgen & Moi, Briskeby, Løvenskioldsgt. 26, fredag 27. april kl. 09.30 – 11.00.

Prisoverrekkelsen vil bli foretatt av styreleder i Norske Kirkeakademier, stortingsrepresentant Odd Einar Dørum.

Kjøkkenet, v/ Trond Moi introduserer og serverer bibelsk mat og Åshild Vatne fremfører religiøse folketoner.

Pressen er velkommen til å delta ved arrangementet som helhet, eventuelt til prisutdelingen kl 10.00.

Mer informasjon om Brobyggerprisen kan fås hos gen.sekr. Margunn Sandal, Norske kirkeakademier, tlf.22 60 06 50, fax 22 69 11 44,

E-post : post@kirkeakademiene.no.

Se også internettsider: www.kirkeakademiene.no.

- Jeg er ikke rasist, men....

(27.04.2001)

Hvilke holdninger finnes i den norske befolkningen overfor dem som kommer til Norge og dem som har bodd her hele livet? Står de kristne for andre holdninger, eller speiler disse bare den generelle folkemeningen? Har de kristne et særlig ansvar for å redusere rasismen i det norske samfunnet? Hva er muslimers ansvar?

Dette er sentrale temaer på det åpne møtet Norsk Økumenisk Forum for Innvandrerspørsmål (NØFI) i Norges kristne råd inviterer til. Muslimske og kristne menigheter i Oslo-området, men også personer involvert i lokalpolitikk, er spesielt invitert sammen med representanter fra innvandrersorganisasjoner og antirasistiske organisasjoner.

Bernt Aardal, Institutt for Samfunnsforskning, skal presentere endrede holdninger i befolkningen. Er de norske holdningene avvikende fra hva vi kan finne i andre land, og kan det finnes noen forklaringer på dette?

Det blir respons fra Oslo-biskop Gunnar Stålsett, leder i Islamsk råd Lena Larsen og stortingsrepresentant Lars Rise.

Priv. til red.:

Møtet finner sted mandag 7. mai kl 15.00 til 19.00 i Sentralkirken, St.Olavsgt. 28. i Oslo.

Kirkemøtet 2002 til Bergen

(30.04.2001)

Kirkerådet, som har 15 medlemmer, delegerte på sitt møte i februar i år til direktøren å fastsette sted for Kirkemøtet ut fra visse nærmere angitte forutsetninger:

Det skal tas hensyn til at både Kirkemøtets medlemmer og sekretariat må ha gode arbeidsforhold, at plenumssalen er stor nok til å romme både delegater, presse og publikum, og at Kirkemøtets komiteer får gode møterom.

Forholdene må også være tilrettelagt for bevegelseshemmede, og det må finnes egnet kirke eller kapell i rimelig nærhet. Kirkerådet sa også at økonomien må veie tungt ved valg av Kirkemøte-sted. Kirkemøtet skal også ifølge Kirkemøte-vedtak fra i fjor tilrettelegges i tråd med hovedprinsippene for etisk handel, og stedet skal være gunstig plassert i forhold til kommunikasjonsmidler for flest mulig av deltakerne.

Kirkemøtet 2001 skal for første gang holdes i Lillehammer. Tidspunktet er fra mandag 12. til lørdag 17. november, og møtesetted er Radisson SAS Hotel Lillehammer. (Kirkeinfo)

Kontaktperson: Fungerende kirkerådsdirektør Gerd Karin Røsæg, tlf. 22 93 27 88, privat 67 14 35 54, mobil 95 17 10 24, eller administrasjonssjef Jan-Oluf Skonnord, tlf. 22 93 27 65, privat 69 92 24 43, mobil 97 56 37 01.

Mellomkirkelig råd har møte i Oslo 8.-9. mai

(04.05.2001)

Her er saklista for møtet i Mellomkirkelig råd:

Sak 22-01: Protokoller.

Sak 23-01: Oppfølging av saker i de økumeniske organisasjoner.

Sak 24-01: Den norske kirkes kontakt med andre tros- og livssynssamfunn i Norge.

Sak 25-01: Generalforsamlinger i Det lutherske Verdensforbund og Konferansen av Europeiske Kirker i 2003 – kriterier for oppnevning av delegater.

Sak 26-01: Embetskomiteens innstilling. Drøfting på bakgrunn av anbefalinger fra Teologisk nemnd under Mellomkirkelig råd til innstillingen fra Kirkerådets embetskomite fra mars i år.

Sak 27-01: Oppnevninger.

Sak 28-01: Kirkelig samarbeid i Norden. Drøfting av Nordisk Økumenisk Råds framtidig rolle og funksjon.

Sak 29-01: Samtale om arbeidet i katolsk-luthersk samtalegruppe

Sak 30-01: Samtalerapport fra læresamtaler mellom Misjonsforbundet og Den norske kirke. Drøfting på bakgrunn av anbefalinger fra Teologisk nemnd under Mellomkirkelig råd til rapporten "...for at verden skal tro..", februar 2001.

Sak 31-01: Kirkens U-landsinformasjon – rapport 2000, virksomhetsplan og budsjett 2001.

Sak 32-01: Årsmelding 2000 for de sentralkirkelige råd.

Sak 33-01: Drøfting av Mellomkirkelig råds arbeidsmåter. Drøfting på bakgrunn av notat fra generalsekretæren etter Terje Mikalsens brev etter forrige møte i februar om at han ber seg fritatt som medlem av Mellomkirkelig råd.

Sak 34-01: Generalforsamlingen i Konferansen av Europeiske kirker i Trondheim 2003. Drøfting av notat fra generalsekretæren om organisasjonsmodell for forberedelse av arrangementet.

Sak 35-01: Orienteringssaker.

Sak 36-01: Referatsaker.

Sak 37-01 Kontingent til Det norske menneskerettighetsfond 2001.

Sakspapirer til møtet er offentlige, og møtet avgjør selv hvilke saker som behandles i åpent møte.

Kontaktpersoner: Leder Tormod Engelsen, tlf. 22 28 90 60 (priv), 22 59 05 47/00 (jobb), generalsekretær Stig Utne 22 93 27 86 (jobb), 95 23 90 45 (mobil), informasjonssjef Dag Stange 22 93 27 72 (jobb), 64 94 54 80 (priv), 950 44 560 (ny mobil).

Foran bispevalget i Nord-Hålogaland: Åtte spørsmål til de nominerte

(08.05.2001)

Oddmund Brundtland:

1 - Hvorfor ble du prest?

Jeg ble ordinert til prest etter et sterkt indre kall. Esekiel 13, 16-19 var viktig i denne sammenheng. Mine forventninger til en slik tjeneste var på lavmål. Jeg fikk derfor oppleve at forventningene ble gjort til skamme. Det har vært et meningsfull oppgave så langt.

2 - Hvordan vil du beskrive ditt teologiske og kirkepolitiske ståsted?

Teologisk står jeg i en luthersk-roseniensk tradisjon. Bibelen er kilden til lære og liv, bekjennelsen viktig som vegleder. Nådemidlene, ord og sakrament, er avgjørende viktige for troens liv. Kirkepolitisk står jeg til høyre for midten. Likevel: Jeg ivrer for ”soknebåndsløsning”! Kirkeordningen må gi gode kår for levd liv.

3 - Hva engasjerer deg mest i din kirkelige tjeneste nå?

Utfordringen knytter seg til sider ved tjenesten som sokneprest og prost. Viktigst for meg er oppgavene i forbindelse med forkynnelsen. Hele Guds ord skal opp på prekestolen. Det skal også være med inn i sjelesorgens rom.

Dernest: Oppgaven som leder for medarbeidere er utfordrende og viktige.

4 - Hva bør kirken gjøre for å kommunisere evangeliet bedre?

Viktigst er at hele Guds ord kommer til orde, - lov og evangelium hører sammen, men må ikke blandes. Jeg tror mye av utfordringen ligger nettopp her. Dernest: Vi må være troverdige vitner. ”Samklang mellom liv og lære”. Når dette er på plass kan vi med frimodighet bruke alle midler til formidling.

5 - Hvordan bør forholdet mellom kirke og stat være?

Forholdet bør være godt. Det betyr at begge parter respekterer sin egen og den andres egenart.

Kirken skal ikke være stat, og staten skal ikke være kirke!

Derfor: Et skille bør finne sted. Kirkelige stillinger må forvaltes av kirkelige organer. Det oppleves som svært vanskelig å se departement og statsråd som kirkelige organer med vårt parlamentariske system.

6 - Hva mener du særpreger kirkelivet i Nord-Hålogaland?

Særpreget er knyttet til mangfoldet i språk og til læstadianisme. Langt på veg faller dette sammen. Ellers synes jeg likheten med andre landsdeler er påfallende. Utfordringene er til dels like.

7 - Hvordan vil du inkludere læstadiansk og samisk kirkeliv i din tjeneste som biskop?

Læstadiansk og samisk kirkeliv har en stor grad av selvstendighet. Denne vil jeg respektere.

Samtidig vil det være en utfordring å forvalte ”enhetens embete” slik at det kkan virke til beste for

alt Guds folk i bispedømmet.

8 - Hvordan vurderer du de internasjonale og økumeniske mulighetene/utfordringene for kirken i Nord?

Det er spennende arbeid i gang. SKKB (Samråd av kristne kirker i Barentsregionen) er etablert. Oppgavene er flere, ikke minst dette å bygge tillit og kjennskap. Men også de lokaløkumeniske utfordringene er store. Det vil være for galt om ikke også vår kirke fremstår som en kirke med syn for evangelisering og kirkevekst.

Herborg Finnset Heiene:

1 - Hvorfor ble du prest ?

Etter ei tids arbeid med framtidsplaner i årene etter artium, ble de samfunnsfaglige studiene aldri påbegynt. I stedet ble det teologi. Med oppvekst i Misjonssambandet var det ikke bare enkelt, men fra denne oppveksten har jeg også med meg en solid arv, og mye god læring. For meg gikk veien til prestedtjenesten. I ettertid ser jeg at opplevelsen av å høre prester som snakka akkurat sånn som meg fra prekestolen, var en sterk inspirasjon og opplevelse i ungdomstida.

2 - Hvordan vil du beskrive ditt teologiske og kirkepolitiske ståsted ?

En evangelisk kristendomsforståelse: I alle vår tids nye "keiser-klær" er sannheten om Jesus Kristus, vår Frelser, og den store fortellingen om Guds uutslokkelige kjærlighet det som fremdeles bærer menneskenes liv og død og gir oss framtid og håp, frelse og evighet.

Når man spør etter kirkepolitiske ståsted, oppfatter jeg det som at det spørres etter meninger i enkeltsaker. Noen saker her er særlig aktuelle.

- synet på kvinners prestedtjeneste er det vel unødvendig å spørre en kvinnelig prest om
- homofile samboende eller partnere og forholdet til de vigslende stillinger er et annet spørsmål: Jeg står på det kirkelige flertallets syn. Samtidig: Her er det viktig å vise ydmykhet og respekt overfor hverandre, og prøve å lytte og få til en samtale hvor vi kan forstå hverandre bedre.

3 - Hva engasjerer deg mest i din kirkelige tjeneste nå ?

For tiden gjør jeg tjeneste i en menighet med mange små lokalsamfunn. Det preger min hverdag: møtet med mange barn og unge i skole, barnehage og spesielt konfirmasjonsundervisning. Gjennom kirkelige handlinger og gudstjenester møter jeg mange spennende og verdifulle mennesker - mange av dem forteller med stor frimodighet om sin tro, eller ønsker kirkas tilbud velkommen.

Jeg er inne i en arbeidsveilederutdanning (arbeidsveiledning = et sted hvor man tilbyr kirkelig ansatte en mulighet til å bearbeide egne opplevelser fra arbeidssammenheng) Det er en utfordrende oppgave: å gi de heltidsansatte mulighet til å reflektere slik over egen praksis og erfaring, at det fører til større innsikt og motivasjon, i stedet for å brenne seg ut.

Forholdet mellom språk, kultur, kjønn og tro har opptatt meg lenge: Hvilke grep skal vi gjøre: hvilke bilder og ord skal vi bruke for å skape gjenkjennelse og identifikasjon, og for ikke å forkludre evangeliet, og for at menneskene vi har rundt oss skal lære Kristus bedre å kjenne, og vokse i tro og kjennskap til Gud?

4 - Hva bør kirken gjøre for å kommunisere evangeliet bedre ?

Styrke det diakonale arbeidet: Et klokt hode har sagt: ”evangelisering” oversettes ”diakoni”. De lokale bymisjoner er gode eksempler på hvordan diakonien utløser stor frivillig innsats for en oppgave folk synes det er meningsfylt å stille opp på.

Satsing på barn og unge gjennom forskjellige dåpsopplæringstiltak.

En kontinuerlig utfordring er å kjenne etter hvor skoen trykker for menneskene der vi bor: vi må alltid arbeide med det språklige og kulturelle landskap vi befinner oss i: hvordan kan språk og bakgrunn være en kommunikasjons-kanal til tanke, tro og følelser, slik at vi ved Guds hjelp kan beskrive, berøre og bevege menneskene ?

5 - Hvordan bør forholdet mellom kirke og stat være ?

Den moderne, pluralistiske staten trenger ikke en kirke for sin egen del.

Kirka trenger å bli selvstendig.

6 - Hva mener du særpreger kirkelivet i Nord-Hålogaland ?

Du finner en stor kjærlighet til Vårherre, og til kirka. Stor oppslutning om kirkelige handlinger og ganske god oppslutning om gudstjenesten

Vi ser at mange av de tiltak som kan fungere godt i andre kanter av landet, ikke har den samme suksess her: Det er rett og slett fordi folket og kulturen er annerledes.

I deler av bispedømmet har den læstadianske bevegelsen godt tak. I disse områdene er det en del mennesker som føler at det ikke er plass for dem i kirka. De lengter etter noe de ikke alltid får.

Det å være stolt av sitt eget, ble ofte lagt igjen utenfor kirkedøra: egne erfaringer og kulturytringer ble, og blir ikke alltid tatt vare på. Det kan være en tung arv å bære.

7 - Hvordan vil du inkludere læstadiansk og samisk kirkeliv i din tjeneste som biskop?

Med hensyn til det læstadianske kirkeliv blir felles eksistens en utfordring: Her må det handles med respekt for ulike syn, og finne måter å eksistere sammen på.

Hva er så ”samisk kirkeliv” ? Ofte tenker vi bare på de samiske kjerneområdene. I nesten hele landsdelen vår har mange opplevelser som kaster lange skygger: mange år med undertrykking og usynliggjøring, og forsøk på å gjemme bort sitt samiske opphav. For noen er det i ferd med å snu fra vonde minner til å vedstå seg, og være stolt av sitt opphav. Kan vi være med og oppmuntre dette i kirkelig sammenheng, er det viktig.

Nyskappings-arbeidet som drives innenfor liturgi, musikk og menighets-pedagogikk må oppmuntres og utvides om det er mulig, ut fra de tilgjengelige menneskelige ressursene. Tolkerressursene må styrkes.

8 - Hvordan vurderer du de internasjonale og økumeniske mulighetene / utfordringen for kirken i nord ?

De lutherske og ortodokse kirkene i Barentsregionen har et organisert samarbeid: SKKB (Samarbeidsrådet for kristne kirker i Barentsregionen) De ortodokse trenger tid for å utvikle dette samarbeidet. ”Økumenikk” er et belastet ord ut fra historiske erfaringer. Dette er et arbeid som fordrer gjensidig respekt. Akkurat nå har vi en unik mulighet til kontakt: Grensene er åpne og vi er naboer. Selv om utgangspunktet er ulikt, ønsker vi samarbeid med hverandre, om kontakt og utveksling, om miljøspørsmål, om urbefolkningsspørsmål, om diakoni og om utdanning og forskning. Urbefolkningsspørsmål er ofte store og vanskelige spørsmål, med mange sider. Kanskje er det særlig en oppgave for kirkene i nord å ta fatt i disse spørsmålene?

Morten Arne Fleischer:

1 - Hvorfor ble du prest?

Jeg opplevde et indre kall i min ungdom som staket ut en kurs. Gjennom ungdomsarbeidet i regi av ”Ungdomsforbundet” og ”Skolelaget” fikk jeg dette kallet bekreftet. Kirken spurte etter ungdom til prestedtjeneste. Jeg hadde ikke lenger så mye valg. I ettertid kan jeg bare være takknemlig. Det er fantastisk rikt å være prest. Det er frustrerende og utfordrende, slitsomt – men utrolig givende, meningsfylt og utviklende – et privilegium!

2 - Hvordan vil du beskrive ditt teologiske og kirkepolitiske ståsted?

Jeg har som nevnt mine røtter i ungdomsarbeidet til NKUF og NKSS. Studiene gjennomførte jeg på Menighetsfakultet og fant, en for meg trygg teologisk grunn gjennom studietiden. Jeg er beskrevet som mildt konservativ og kjenner en gjenkjennelse i den beskrivelsen. De mest sentrale teologiske begreper er for meg: Guds kjærlighet i møte med meg, kjennetegnet gjennom begrepet nåde. Videre begrepet frelse, fordi det var derfor Jesus kom til jord, for å frelse oss.

Kirkepolitisk er det mest sentrale for meg at kirken må få være kirke, et trossamfunn.

3 - Hva engasjerer deg mest i din kirkelige tjeneste nå?

For tiden er jeg farget av min oppgave som leder av Presteforeningen. Det har satt fokus på personalbehandlingen i kirken, av alle ansatte. Jeg er opptatt av at kirken har utrolig mange og sterke ressurser i alle de som gjør en innsats på alle plan i menighetene, ansatte og frivillige. Sterkere enn noe annet engasjerer det meg, at Guds ord og evangeliet har utrolig mye å gi og dagens mennesker trenger det! Sammen i tjenesten for Guds ord, det engasjerer meg.

4 - Hva bør kirken gjøre for å kommunisere evangeliet bedre?

Vi kan ikke fortsette å forkynne uenighet og splid fra tidens viktigste talerstol. Uenighet skal vi ta på alvor og finne rom for den, men vi må bli mye mer bevisst på at det kirken skal forkynne er Kristus og hans evangelium.

Vi må ta over styringen av budskapet! Vi må la være å bruke media som en kamparena mot de vi er uenige med, og mye mer stå fram i enighet og lojalitet mot Kristus og kirken. Uenighet og kamp frelser ingen.

5 - Hvordan bør forholdet mellom kirke og stat være?

Statskirken må opphøre! Folkekirken må bestå! En kirke bør ikke gå statens ærend, da kommer den snart i maktposisjoner den ikke skal ha. Staten må ikke bruke kirken som et instrument for å nå sine politiske mål, verden kan vise forferdelige eksempler. Kirken skal ikke styre staten og staten skal ikke styre kirken. Kirken skal være kirke – for folket. En kirke folket identifiserer seg med som det fellesskap hvor ordet forkynnes og sakramentene forvaltes. En kirke som møter dem og hvor det er naturlig å komme i alle livets faser. Kirken er troens fellesskap. Staten har andre oppgaver.

6 - Hva mener du særpreger kirkelivet i Nord-Hålogaland?

Nord-Hålogaland er rikt og spennvidden stor. Det mest særpregede er at kirkelivet i store deler av NH er svært likt kirkelivet på Østlandet, hvor jeg også har gjort prestedtjeneste. Folk kommer til kirken med de samme spørsmål og de samme behov. ”Folkekirken” står sterkt i nord og de setter prestene sine høyt. – Østlandet mangler den innflytelse og fellesskap som den læstadianske

bevegelse har stått og står for. Selv om Vest-Norge har lignende miljøer vil dette høre med til særpreget. Det rike kirkeliv i de samiske menigheter hører med til Nord-Hålogalands stolthet.

7 - Hvordan vil du inkludere læstadiansk og samisk kirkeliv i din tjeneste som biskop?

Jeg tror ikke biskopen er subjekt i dette spørsmålet, i hvert fall ikke alene. Den læstadianske bevegelse må selv definere sin plass i forhold til kirken. Som biskop vil jeg forkynne, forvalte sakramentene, utøve tilsyn og arbeide for enhet i kirken overfor læstadiansk og samisk kirkeliv på linje med resten av kirkelivet. Kirken i Nord-Hålogaland hadde ikke vært den samme uten disse miljøene – og kan heller ikke være dem foruten. De utfordringer den læstadianske bevegelse har vil de og må de for en stor del løse selv. Skulle jeg bli biskop og kan jeg bidra, gjør jeg det gjerne.

8 - Hvordan vurderer du de internasjonale og økumeniske mulighetene/utfordringene for kirken i Nord?

Nord-Hålogaland er spesielt på grunn av sitt naboskap til Russland. Kirken i NH er selvfølgelig en del av det internasjonale og økumeniske arbeid som den norske kirke er en del av, men i tillegg har de mulighetene knyttet til fellesskapet i nord, bl.a. gjennom ”samarbeidsråd for kristne kirker i Barentsregionen”. Forholdet mellom de ortodokse og de lutherske menigheter er ikke enkelt, men desto viktigere er kontakten. I de nordiske kirkers møte med den russiske styrkes også det nordiske fellesskap til felles inspirasjon og gavn.

Per Oskar Kjølås:

1 - Hvorfor ble du prest?

Allerede i gymnastiden ble jeg klar over at jeg ville bli prest. Jeg fikk viktige impulser gjennom skolelaget, indremisjonen og lokalmenigheten. Viktig for meg var også forbildene jeg møtte gjennom skolelagsprester, forkynnere og andre. I forkynnelse og fellesskap fikk jeg et indre kall til prestatjeneste, men samtidig også et ytre kall gjennom den støtten jeg opplevde da jeg sa at jeg ville bli prest.

2 - Hvordan vil du beskrive ditt teologiske og kirkepolitiske ståsted?

Jeg er ingen fraksjonsprest, men ønsker å være en åpen prest for alle. Min utdannelse har jeg fra Menighetsfakultetet og er preget av den. Jeg regner meg som en bibeltro prest som har arbeidet med Skriften som grunnlag for prestatjenesten. En bibeltro prest er for meg en prest som går til Skriften og banker på Bibelens tekster for å finne svar. Jeg er glad i Guds ord og har alltid vært opptatt av å formidle kristen tro på Gud til mennesker i deres livssituasjon. Mitt kirkepolitiske ståsted er preget av kontakten med både det kristne organisasjonslivet og det lokale menighetslivet. Begge deler er nødvendig i vår kirke og bør leve side om side i samarbeid og respekt. Jeg har også lært mye gjennom vår kirkes økumeniske arbeid.

3 - Hva engasjerer deg mest i din kirkelige tjeneste nå?

Jeg har akkurat avsluttet arbeidet med å oversette vår kirkes nye liturgibøker til nordsamisk. Til dette har jeg hatt permisjon i tre måneder. Nå skal jeg gå inn i prestatjeneste igjen i Indre Finnmark prosti og Karasjok menighet. Det er naturlig at oppgavene her er de som opptar meg mest.

Oppgavene og utfordringene er mange i vår flerkulturelle sammenheng. Men jeg har også viktige oppgaver innen nordsamisk bibeloversettelse og sentralkirkelig økumenisk arbeid.

4 - Hva bør kirken gjøre for å kommunisere evangeliet bedre?

Å kommunisere evangeliet er kirkens viktigste oppgave, og det er alltid en stor utfordring. Det gamle og samme budskapet skal møte mennesker i dag. Da er det viktig å ta menneskenes perspektiv som evangeliet henvender seg til. Jeg har en visjon om en oppsøkende og diakonal kirke. I vår del av verden er det nok av ord, fine og tunge ord. Men ordene må ikles kjøtt og blod. Jeg har opplevd at en diakonalt aktiv og bevisst menighet får mennesker i tale på en annen måte enn en passiv menighet. Jeg tror derfor praktisk diakoni er viktig i evangelieformidlingen.

5 - Hvordan bør forholdet mellom kirke og stat være?

Jeg har fulgt utviklingen nøye i vår kirke siden Kirkemøtet ble opprettet i 1984. De reformene vi har fått i kirken, har vært viktige for vår kirke som trossamfunn. Jeg vil arbeide for større selvstendighet for de valgte kirkelige organ i forhold til staten og en gradvis avvikling av statskirkeordningen. Men det er viktig å sikre at Den norske kirke forblir en folkekirke med de samme muligheter for kirkelige tjenester fra Kirkenes til Lindesnes.

6 - Hva mener du særpreger kirkelivet i Nord-Hålogaland?

Kirkelivet i Nord-Hålogaland er svært rikt og sammensatt både teologisk og kulturelt. Det er på mange måter mangfoldets bispedømme. Dette blir ofte forstått som kirkelig konfliktområde, men det gir et galt bilde av bispedømmet. Spenningene i dette bispedømmet har sine historiske årsaker, og dem er det viktig å kjenne. Kirken har selv bidratt til en del av spenningene. Men det som først og fremst preger kirkelivet i Nord-Hålogaland er en frodig og åpen folkekirkelighet. Presten har en sentral stilling i menighetslivet og møter stor åpenhet de fleste steder. I lokalmenighetene står kirken for de samlende verdier som blir tydelige ved store markeringer eller ulykker.

7 - Hvordan vil du inkludere læstadiansk og samisk kirkeliv i din tjeneste som biskop?

De samiske og læstadianske pregede menighetene representerer noe av ryggraden i kirkelivet i bispedømmet. De fleste samiske menighetene i bispedømmet er læstadiansk preget. Samisk kirkeliv er allerede inkludert i Den norske kirke, men mye kan ennå gjøres for å styrke og tydeliggjøre samisk kirkeliv, ikke minst blant de såkalte spredtboende samer. For biskopen i Nord-Hålogaland er det viktig også å framstå som samenes biskop. Biskopen må ha god kontakt med de samiske menighetene, Samisk kirkeråd og Sametinget.

Læstadianismen er en selvstendig bevegelse som står på egne bein, og biskopen kan ikke blande seg inn i deres indre anliggender. Respekt er et viktig nøkkelord. Embetsførsel og forkynnelse vil være avgjørende for om biskopen vinner respekt. God kontakt med de læstadianske lederne er nødvendig. Kvensk kirkeliv må heller ikke glemmes.

8 - Hvordan vurderer du de internasjonale og økumeniske mulighetene/utfordringene for kirken i Nord?

Den økumeniske aktiviteten på lokalplanet er svært varierende i bispedømmet. Den er avhengig av lokale forhold. Det kirkelige Barentssamarbeidet der Nord-Hålogaland hittil har spilt en viktig rolle, må fortsatt være et prioritert satsningsområde, slik at samarbeidet gir rom for også andre kirkesamfunn. Likeså samarbeidet mellom folkekirkene på nordkalotten. Jeg savner et samarbeidsforum for kirkesamfunnene i Nord-Hålogaland der kontakt kan etableres og saker av felles interesse drøftes. I internasjonale økumeniske fora tror jeg dette bispedømmet har noe å bidra med særlig i urfolksspørsmål.

Olav Øygard:

1 - Hvorfor ble du prest?

Jeg er av de heldige som opplevde at Guds kall ble formidlet til meg helt konkret: Sommeren etter at jeg var ferdig med gymnasen var jeg ganske usikker på hva jeg skulle gjøre. En prest jeg snakket med sa med stor overbevisning: "Du skal studere teologi". For meg var det en helt ny og ukjent tanke, men noen uker senere var jeg på plass på Menighetsfakultetet. Etter endt studium ble jeg kalt til tjeneste som skoleungdomsprest og ble ordinert. Jeg tror at dette er Guds plan for meg, og er så "enfoldig" at jeg tror han ville latt meg vite det hvis det ikke var slik.

2 - Hvordan vil du beskrive ditt teologiske og kirkepolitiske ståsted?

Kirkas hovedoppdrag er å formidle budskapet om syndenes forlatelse og det evige liv som Jesus har vunnet for alle som tror. Ut fra dette: En sann kristen kirke driver misjon og evangelisering. Jeg ser på meg selv som en konservativ teolog. Til tider er jeg bekymret over signaler innenfor kirka vår som synes å legge mindre vekt på hva Bibelen sier i en del etiske spørsmål. Det kan se ut som om individets ønske om livsutfoldelse og konsum går foran andre viktige verdier. Sosialetiske spørsmål er altfor lite framme i den kirkelige debatten.

Jeg har stor tro på folkekirken, men mener at kirken må styres av kirken selv, og ikke av politikere. Det er nødvendig for at kirken skal kunne være en bekjennelseskirke.

3 - Hva engasjerer deg mest i din kirkelige tjeneste nå?

Som menighetsprest opplever jeg at kirken har veldig stor kontaktflate. Jeg ser det særlig i forbindelse med alle de kirkelige handlingene, og ikke minst i forbindelse med dåpsopplæring og konfirmantarbeid. Dette er arenaer der vi som kirke har en unik anledning til å formidle evangeliet. Her er det viktig at vi er målrettet i vårt arbeid, og her trenges større ressurser. Hva hvis vi f.eks. hadde mulighet til å følge opp ungdommene etter konfirmasjonen? Jeg er sikker på at mange av dem ville ønske en videre kontakt med kirken.

Jeg er også veldig opptatt av arbeid blant mennesker med psykisk utviklingshemming. HVPU-reformen førte til at psykisk utviklingshemmede nå er bosatt rundt omkring i lokalsamfunnene. En del menigheter har fått etablert et godt arbeid i denne sammenhengen. Her er mye gjort og fantastiske muligheter!

4 - Hva bør kirken gjøre for å kommunisere evangeliet bedre?

Jeg har ingen enkel løsning på dette spørsmålet. Samfunnet er i stadig endring, og kirken må tilpasse seg virkeligheten. Det betyr ikke at evangeliet er annerledes, men det kan bety at det skal presenteres annerledes, i nye former, på nye steder og til nye tidspunkt.

Endringer i samfunnet fører også til at det i dag stilles andre spørsmål enn tidligere. Vi må som kirke svare på de spørsmålene, og ikke gi svar som passer til fortidens spørsmål. Jeg har inntrykk av at mange mennesker i dag ikke er så veldig opptatt av det evige liv. Kirken kan og skal selvsagt ikke slutte å snakke om evig liv - om frelse og fortapelse. Men vi må også snakke om det livet vi lever nå - her på jord. Vi skal snakke om det gode liv - i troen på Jesus!

5 - Hvordan bør forholdet mellom kirke og stat være?

Jeg har i mange år ment at statskirkeordningen ikke hører hjemme i vår tid. Etter hvert som sekulariseringen og pluralismen utvikler seg, blir ordningen stadig mindre tilpasset vår tid. Kirken trenger å bli løst fra båndene til staten. Det er ikke noen naturlig statlig oppgave i vår tid å drive kirke - "religionsvesen". Vi er allerede kommet langt i prosessen å gjøre kirken selvstendig. Jeg ser ingen grunn til å avslutte denne prosessen før statskirkeordningen er avviklet helt.

6 - Hva mener du særpreger kirkelivet i Nord-Hålogaland?

Nord-Hålogaland er et rikt bispedømme med store forskjeller. Nord-Hålogaland er et møtested for samisk, finsk og norsk språk og kultur.

Bispedømmet er sterkt preget av den læstadianske vekkelsen. Her er sterke tradisjoner. Der er til dels sterke motsetninger innad i den læstadianske bevegelsen, og mellom læstadianismen og andre strømninger i kirkebildet. Mange steder står også de kristne organisasjonene sterkt.

Dette er en religiøs landsdel. Folkereligiositeten står sterkt og er i stor grad bygd på kristen tro.

Troen på Gud er sterk i store deler av befolkningen, også blant dem som sjelden oppsøker kirke og bedehus.

7 - Hvordan vil du inkludere læstadiansk og samisk kirkeliv i din tjeneste som biskop?

Læstadianismen er en sterk bærer av de kristne tradisjonene i bispedømmet. Det er veldig viktig å bidra til at den læstadianske bevegelsen fortsatt kan oppleve tilhørighet til kirken. Hvis kirken fremtrer slik at læstadianerne tar et brudd med kirken, vil det kunne få store konsekvenser. Det vil nærmest være slik at den greina vi sitter på blir saget av. Dette bør det bli tatt hensyn til i det kirkelige arbeidet. Likevel vil det være helt galt dersom læstadianismen skal føre til eller få skylda for at kirken ikke tilpasser seg den tida vi lever i.

Det samiske folk er en viktig del av stammen i bispedømmet. Det har skjedd mye positivt i de siste årene. Samisk har blitt mer akseptert både i kirke og samfunn. Men det er langt igjen. Mange steder er det vanskelig å komme til med det samiske, ikke først og fremst pga motvilje, men pga manglende forståelse. Det vil være viktig at biskopen selv bruker samisk der det er mulig, og inspirerer til bruk av samisk språk i ulike sammenhenger. Det er fortsatt viktig å legge til rette for at kirkelig ansatte kan kvalifisere seg i samisk språk og kultur.

8 - Hvordan vurderer du de internasjonale og økumeniske mulighetene/utfordringene for kirken i Nord?

Vi er allerede inne i et organisert samarbeid med kirker i Russland, Finland og Sverige. Dette arbeidet må føres videre. For samisk kirkeliv er samarbeidet over grensene til disse tre nabolandene svært viktig. Samisk kirkeråd har en sentral funksjon her og det er svært viktig at bispedømmet også er aktivt med.

Jeg mener også at økumenikk på lokalplanet er viktig. Vi har mye inspirasjon å hente blant andre kristne, og jeg tror også at de andre trossamfunnene vil ha stor nytte av en utvidet kontakt på lokalplanet. Økt kontakt med andre kirker trenger ikke å gå ut over vår konfesjonelle egenart.

- Trenger et løft for det kristne ungdomsarbeidet

(15.05.2001)

Sist helg inviterte Kirkerådet alle de store kristne barne- og ungdomsorganisasjonene til felles drøfting av strategier for ungdomsarbeidet. Hele bredden i organisasjonslandskapet i Den norske kirke deltok på møtet.

Bakgrunnen for møtet var blant annet konsultasjonen "Ungdom uten kirke?" i 1998. En gruppe med representanter fra noen av organisasjonene har jobbet med oppfølging av denne konsultasjonen. På møtet 11. og 12. mai ble det lagt frem forslag til strategier for fellessatsing. Blant organisasjonene var det enighet om en hovedsatsing som tar utgangspunkt i konfirmantarbeidet og knytter dette opp mot de ulike organisasjonenes arbeid.

- Det er lettere å hjelpe konfirmantene til å bli kjent med Jesus dersom de blir invitert inn i et kristent ungdomsmiljø, sier Weider.

37 226 ble konfirmert i Den norske kirke i 2000. 88,1% prosent av de døpte i dette ungdomskullet, deltok i kirkens konfirmasjon. (Kirkeinfo)

Følgende organisasjoner deltok på møtet:

KFUK/M,
Normisjon – Acta,
Misjonssambandet,
Det norske Misjonsselskap,
OASE,
KFUK-Speiderne,
KFUM-Speiderne,
Ung Kirkesang,
Norges kristelige Studentforbund
og Institutt for Kristen Oppseding.

Kontaktpersoner:

Einar Weider eller Gunn Heidi Dybdahl
Kirkerådet, tlf.: 22 93 27 50

Kirkerådet samles til møte i Oslo 21. og 22. mai

(15.05.2001)

Sak KR26/01 Referatsaker

Sak KR27/01 Orienteringssaker. Oversikt over pågående utredningsarbeid, NOU: "... til et åpent liv i tro og tillit", Embetskomite-innstillingen, Kirke/stat-utvalgets fremdrift, Kvalifikasjonskrav for kateket, diakon og kantor, Strategi for Den norske kirke 2002 – 2005.

Sak KR28/01 Samtale om kirkesituasjonen

Sak KR30/01 Kirkemøtets forretningsorden og aktuelle spørsmål ved forberedelse og gjennomføring av Kirkemøtet.

Sak KR31/01 Kirkerådets evalueringsnemnd for godkjenning av prester uten cand.theol.-eksamen. Rapport fra arbeidet i 2000, vurdering av regelverk og praksis.

Sak KR32/01 Sakliste og program for Kirkemøtet 2001

Sak KR33/01 Nye retningslinjer for høymesseordning. Forslag fra Nemnd for ungdomsspørsmål om større fleksibilitet og mulighet for lokalmenigheten til utforming av høymessen.

Sak KR34/01 Oppnevninger til Kirkens Familievern og leder for Kirkerådets nemnd for ungdomsspørsmål.

Sak KR35/01 KRL-faget etter evalueringen og stortingsmeldingen.

Sak KR36/01 Tilsynsmodeller. Høringsuttalelse til Bispemøtets utredning av teologiske og ordningsmessige spørsmål knyttet til etablering av unntaksordninger for alternativt biskoppelig tilsyn.

Sak KR37/01 NOU 2001:6 Oppvekst med prislapp? Kommersialisering og kjøpepress mot barn og unge – Høring

Sak KR38/01 Endringer i kirkeloven og lov om Opplysningsvesenets fond. Høringsuttalelse fra Kirkerådet.

Sak KR39/01 Oslo byretts dom i saken mellom Andreas Liebig og Kirkelig fellestråd i Oslo. Oppfølging av enkelte prinsipielle sider ved dommen.

Sak KR40/01 Utnevning av proster og biskoper. Prosess for videre arbeid med saken.

Sak KR41/01 Myndighetskomiteens innstilling om forholdet mellom kirkelige organers myndighet. Prosedyre for videre behandling av saken.

Kirkerådets møte starter mandag 21. mai kl. 1200 og slutter tirsdag 21. mai kl. 1800. Dokumenter til møter i de sentralkirkelige råd er offentlige dersom de ikke er unntatt etter offentlighetsloven. Saksdokumenter kan fås ved henvendelse til Kirkens informasjonstjeneste. Møtet tar stilling til hvilke saker som behandles i åpent møte.

Kontaktpersoner: Leder Gunvor Kongsvik, tlf. 77 68 08 65 (priv), 957 51 711 (mobil) og fungerende

direktør Gerd Karin Røsæg, 22 93 27 88 (jobb), 67 14 35 54 (privat). Kirkeinfo har pressetjeneste under møtet, informasjonssjef Dag Stange, epost: dag.stange@kirken.no, tlf 22 93 27 72/50 , 64 94 54 80 (privat) eller 950 44 560 (mobil)

Kirkerådet vil endre regler for utnevning av proster

(22.05.2001)

Vedtaket i Kirkerådet har følgende ordlyd:

Kirkemøtet har prinsipielt uttalt at utnevning av biskoper og proster bør overføres til organ som har sin basis i kirkelige valg.

Kirkerådet er av den oppfatning at utnevning av proster kan delegeres til et spesifikt kirkelig organ uten at dette får konsekvenser for grunnloven eller statskirkeordningen for øvrig. Kirkerådet vil derfor arbeide videre med å endre regler for utnevning av proster.

Kirkerådet ber om at utnevning av biskoper også vurderes i lys av internasjonale konvensjoner.

Utredningen 'Myndighetsrelasjoner i Den norske kirke' på høring

(23.05.2001)

Arbeidsgruppen framstiller hvilke læreforpliktelser, ordningsforpliktelser og lojalitetspliktelser som påhviler kirkelige møter og råd og kirkelig tilsatte, og gruppen legger vekt på tydeliggjøre hvilke plikter som eksisterer i ulike retninger, blant annet mellom ulike organer. Tilfeller av samvittighets- eller andre typer av konflikter drøftes særskilt. Arbeidsgruppen konstaterer at det i særskilte tilfeller kan oppstå konflikter, at det antakelig eksisterer visse rettslige regler som kan regulere enkelte slike konfliktsituasjoner, men at vilkårene for å påberope seg "kirkelig nødrett" eller lignende må være svært strenge. Arbeidsgruppen slutter seg blant annet til fire prinsipper som Kirkemøtet i 1988 vedtok som grunnleggende for arbeidet med å tilrettelegge praktiske ansvarsforhold og beslutningsprosesser i kirken:

- Lovverket skal tjene livet i menigheten.
- Kirkens oppdrag og åndelige fullmakter er gitt til hele menigheten.
- Myndigheten til å lede kirken ligger prinsipielt hos hele menigheten.
- Samvirke må nedfelles i lovgivningen.

Arbeidsgruppen presiserer at det neppe er mulig eller ønskelig å løse myndighetsproblematikken i kirken utelukkende gjennom juridiserende betraktningmåter om regelstyring og hierarki. Arbeidsgruppen legger vesentlig vekt på betydningen av gode holdninger, vilje til samvirke og respekt for ulikheter og uenighet, men også respekt for avgjørelser som er truffet. Samtidig understreker man at dette ikke stenger ute behovet for klare myndighetsforhold og ryddige strukturer.

Arbeidsgruppen foreslår at det vedtas retningslinjer for behandling av lære- og ordningsspørsmål i kirken. Disse retningslinjene bygger på de eksisterende myndighetsforholdene i kirken, men er ment som en hjelp til å forbedre prosesser for å unngå fastlåste konfliktsituasjoner. Arbeidsgruppen har utarbeidet forslag til slike retningslinjer som foreslås vedtatt av Kirkemøtet som tillegg til gjeldende regler for Kirkerådets virksomhet. Gruppen anbefaler at tilsvarende "regelsett" også vedtas i Bispemøtets forretningsorden.

Utredningen "Myndighetsrelasjoner i Den norske kirke" finne si fulltekst på www.kirken.no under Nyheter/ Aktuelle tema. Den kan også kjøpes som hefte fra Kirkerådets materiellekspedisjon, epost: materiell@kirken.no

Kontaktperson: Juridisk rådgiver Torbjørn Backer Hjorthaug, telefon 22 93 27 76.

Bibelprisen 2001 tildeles Ivar Skippervold

(28.05.2001)

Her følger Bibelpriskomiteens begrunnelse for tildelingen:

Ivar Skippervold har i mange år vært aktiv som artist med egne sanger og egne syngespill. Han har vist et brennende engasjement for å formidle Bibelens tekster til nye generasjoner, gjennom nye former.

Hans 18 syngespill med utgangspunkt i personer og hendelser i Bibelen har skapt stort engasjement for Bibelen blant barn, unge og voksne.

Uttallige barnekor og skoleklasser har fremført Skippervolds bibelske syngespill. Dette har vært med på å skape interesse for Bibelen og gi kunnskap om de bibelske personer hos nye generasjoner.

Ivar Skippervold har hatt en sikker dramatisk hånd med overføringen av teksten fra boksider til syngespill. Ved enkle grep har den fortellende teksten blitt gjort om til musikk og drama, med mange stemmer og fine effekter.

I forbindelse med Millenniumsmarkeringen laget Ivar Skippervold, på oppdrag fra Kirkerådet, et syngespill: "Historien om Jesus". Store deler av år 2000 reiste han landet rundt med dette syngespillet som var et offisielt tilbud for kirke-skole-samarbeid i jubileumsåret.

Komiteen ønsker med dette å gi honnør til Ivar Skippervold for hans folkelige måte å formidle stoff fra Bibelen.

Skippervold er en jordnær og engasjert bibelformidler, som skaper interesse og glød der han deltar.

Bibelprisen består av et eksemplar av praktbibelen Olavsbibelen og et innrammet originalblad fra Christian IVs bibel fra 1633.

Forny et bibelinteresse

I de senere år har Bibelselskapet registrert forny et bibelinteresse på flere plan i vårt samfunn, i skole og kulturliv. Det Norske Bibelselskap er en felleskristen organisasjon med styrerepresentasjon fra alle landsdekkende kirkesamfunn og organisasjoner for indre og ytre misjon. Det har vært en hovedoppgave for Bibelselskapet å legge til rette for en forny et bibelbruk på bred basis i kirke og menighet, i skole og lokalsamfunn, i kulturliv og samfunnsliv. Det er i dette perspektiv Bibelselskapet har etablert en årlig bibelpris som, når dette er mulig, tildeles i forbindelse med feiringen av den årlige Bibeldag eller ved årets representantskapsmøte i slutten av mai.

Med Bibelprisen ønsker Det Norske Bibelselskap å uttrykke anerkjennelse til personer eller institusjoner som har bidratt til å utvide og fornye bibelbruken - særlig med tanke på Bibelens bilder og fortellinger - i skjæringspunktet mellom kirke og kultur, mellom kristenliv og samfunnsliv. Prisen blir således tildelt bidragsytere og aktører i kulturlivet, i det politiske liv og i den videre samfunnssektor, men også innen bibelformidling i skole og menighet, blant barn og unge.

Tidligere vinnere av Bibelprisen

1995: Forfatteren Edvard Hoem for hans bidrag til å fornye bruken av bibelske bilder og fortellinger i skjønnlitteraturen.

1996: Kjetil Bang-Hansen, Jannicke Tindberg og Svein Tindberg for teateroppsetningen

“Evangeliet etter Markus”.

1997: Anna Jacobsen og Bierna Bientie for deres arbeid med å oversette Markusevangeliet til sørsamisk.

1998: Teatersjef Ola B. Johannessen for sitt initiativ til å formidle Bibelens tekster fra teaterscenen, gjennom pilotprosjektet "Leselørdag" ved Trøndelag Teater.

1999: Evangeliesenteret ved Lise og Ludvik Karlsen for deres innsats for mennesker som vil ut av rusmisbruk og vanskelige livssituasjoner, og til Roar Haldorsen Strat for hans visjon og gjennomføring av prosjektet med “Bibel-X-Pressen”.

2000: Carl Henrik Grøndahl og NRK-Radioteateret for innspillingen av de fire evangeliene som radioteaterforestillinger. Ved disse innspillingene ble bibelteksten levendegjort på en ny måte. Evangeliene ble gjort tilgjengelig for lyttende mennesker, både gjennom radio og i neste omgang for norske menigheter ved lytteaktiviteten: “Ord for livet” og Lyd-Testamentet”.

Komiteen bak Bibelprisen 2001 har bestått av:

leder i Bibelselskapets representantskap og generalsekretær i

Det Norske Baptistsamfunns Billy Taranger,

studentprest Sunniva Gylver,

journalist Kjell Hagen,

forfatter Eyvind Skeie

og bibelmisjonsleder i Det Norske Bibelselskap, Dag Kjær Smemo.

Samisk kirkeråd møtes i Lakselv

(29.05.2001)

Porsanger kommune er sjøsamisk område. Fortsatt er Porsanger en tre-spåklig kommune selv om samisk og kvensk i hele etterkrigstiden har vært på vikende front. Kirkelivet preges av læstadiansk forsamlingsliv. Ut fra disse forutsetningene har Samisk kirkeråd lagt opp til en samtale om kirken og lokalmenigheten som brobygger. Blant innleiderne på det åpne møtet onsdag finnes Hilmar Nilsen, Dagny Sofie Larsen, Kåre Olli, Terje Aronsen, Egil Borch og Arne Birger Gjestland. På sakskartet for Samisk kirkeråd står blant annet drøftinger av hvordan kontakten med den læstadianske bevegelsen kan utvikles, arbeid med å styrke samisk kirkeliv over nasjonalstaters grenser og et prosjekt for å styrke samisk salmesang i dagens menighetsliv. (Kirkeinfo)

Priv. til red.:

Samisk Kirkeråd møtes på Lakselv hotell 29. - 30. mai.

Det åpne temamøtet onsdag 30. mai kl. 13.00-15.30 holdes også på Lakselv hotell.

Kontaktperson: Generalsekretær Synnøve Brevik, mob. tlf.: 90 07 91 29

Ni millioner til menighetsrådsvalget

(31.05.2001)

Vel 6 av de 9 millionene går til menighetene til tiltak som kan bidra til å øke valgoppslutningen – størstedelen til tiltak i de 102 menighetene som skal ha menighetsrådsvalg samtidig med Stortingsvalget 9.-10.september. En del midler går også til tiltak i menigheter som har valg 14.-21. oktober. Dessuten gis det tilskudd til utsending av valgkort til de stemmeberettigede i 30 menigheter. Andre menigheter tilbys også utsending av valgkort dersom dette kan finansieres gjennom lokale tilskudd.

2,5 millioner er avsatt til sentrale informasjonstiltak. Annonser i aviser og på internett har i løpet av mai fokusert på kirkemedlemmenes mulighet til å påvirke sin kirke. "Still til valg og gi kirken et godt råd" heter det i annonsetekstene. 40.000 nominasjonsbrosjyrer er sendt ut til de 1300 menighetene i Den norske kirke. Tidligere i vår deltok mer enn 3.000 representanter fra alle menighetsråd på kurs om forberedelse og gjennomføring av menighetsrådsvalget. Kursrunden som ble lagt opp i et samarbeid mellom Kirkerådet og Kirkens Arbeidsgiverorganisasjon, fokuserte på tiltak for å rekruttere flere av kirkens medlemmer til å ta ansvar for sin kirke. "Din kirke?" er spørsmålet som preger plakatene menighetene har brukt i nominasjonsprosessen.

Hvert fjerde år velges nye menighetsråd i Den norske kirke. Til sammen skal det velges inn rundt 9.000 medlemmer i de 1300 menighetsrådene. Kirkemøtet 2000 pekte på at det burde iverksettes tiltak for å øke valgdeltakelsen ved menighetsrådsvalget. Ved valget i 1997 deltok bare omkring 3 prosent av de stemmeberettigede. Kirkemøtet gikk blant annet inn for en prøveordning der et utvalg av menighetene gis anledning til å avvikle menighetsrådsvalget samtidig med Stortingsvalget.

En tiltakspakke utarbeidet av Kirkerådet i samarbeid med Kirkens Arbeidsgiverorganisasjon, ble presentert i fjor vår. Pakken som inneholdt kursopplegg og informasjonstiltak i sentralkirkelig og lokal regi, ble oversendt Kirkedepartementet som grunnlag for beregning av ekstraordinære tilskudd til menighetsrådsvalget.

Medlemsundersøkelsen Stiftelsen Kirkeforskning gjennomførte i 2000 viser at 85% av kirkens medlemmer aldri har stemt ved et menighetsrådsvalg. De gir følgende begrunnelser for hvorfor de ikke har stemt:

- Jeg overlater til de mer aktive å stemme (32%)
- Jeg har ikke vært interessert (26%)
- Jeg har ikke vært klar over at det har vært valg (20%)
- Jeg har ikke vært klar over at jeg har stemmerett (8%)

Listen over de 102 menighetene som skal avvikle menighetsrådsvalg samtidig med Stortingsvalget i år finnes her:

http://www.kirken.no/valg/list_provemenig.html

Kontaktpersoner: Fung. ass. direktør Per Tanggaard, tlf 22932759 / 67532483 og informasjonssjef Dag Stange, tlf. 22932772 / 64945480.

Tindberg følger Paulus til Malta

(08.06.2001)

Også Paulus var på Malta, så disse forestillingene blir på ekte bibelsk grunn. Omkring 85.000 har sett "Apostlenes gjerninger", nå er det bare de som reiser til Malta i sommer som har anledning til å se forestillingen. Tindberg blir på Malta i siste halvdel av juli og forestillingene er en del av sommerturene som Normisjon og Bibelselskapet inviterer til. Fokus Reiser og ViaFlyspesialisten er teknisk arrangør. Så langt er det omkring 220 påmeldte på de tre to-ukers turene, men ennå er det plasser for de som ønsker å se Svein Tindberg oppføre "Apostlenes gjerninger", i ekte bibelske omgivelser.

For mer informasjon om disse turene:

Informasjonssjef i Normisjon: Bjørn Wegge, tlf 23 30 10 00

Eller informasjonsleder i Bibelselskapet, Dag Kjær Smemo, tlf 92 40 37 00

Kirken åpner dørene for veifarende: 308 sommeråpne kirker over hele landet

(14.06.2001)

Kirkerådet har for åttende gang utgitt en brosjyre med oversikt over hvor man kan finne sommeråpne kirker, "Veikirker og andre åpne kirker sommeren 2001". Et kart viser hvor man finner kirkene, og ti av kirkene er spesielt presentert. Brosjyren utgis i samarbeid med Norske Misjonshoteller.

Av de 308 åpne kirkene er 69 såkalte veikirker. Veikirken er en annerledes rasteplass for både kropp og sjel. Her tas du i mot av lokalt vertskap, får informasjon om kirke og menighet, kan nyte en forfriskning, og du innbys til en stille stund i kirkerommet.

Bli ikke overrasket om du langs veien ser et veiskilt med teksten VEGKIRKE eller VEGKYRKJE. Statens Vegvesen setter opp skilt ved et en rekke av veikirkene, dersom de ikke ligger for langt unna en hovedvei.

Ved å besøke noen av de åpne kirkene kan man få øynene opp for den kulturalv kirkene representerer. Mange gjør også bruk av kirkene som et åndelig hvilested underveis.

Også i Sverige, Finland og Danmark lages det oversikter over sommeråpne kirker. Turister i de nordiske land kan derfor i sommer velge blant et tusentalls åpne kirker.

Veikirkebrosjyren kan bestilles gratis fra Kirkerådet, Postboks 5913 Majorstua, 0308 Oslo. Tlf 22 93 27 50, fax 22 93 28 28. E-mail: materiell@kirken.no. Oversikten finnes også på internett: <http://www.kirken.no>

Også brosjyre for Danmark, Sverige og Finland og for Nordkalotten kan bestilles fra Kirkerådet. Eller se internett: <http://www.kirkefondet.dk>
<http://www.kyrkanstidning.com>
<http://www.kirkkopalvelut.fi/tiekirkko>.

For mer informasjon: [Kirkens informasjonstjeneste](#) v/ informasjonssjef Dag Stange (tlf 22 93 27 72)

Årbok for Den norske kirke fyller 50 år

(19.06.2001)

Fram til 1971 var det det bispekollegiet som formelt stod som utgivere av årboka, og som utpekte en årlig redaktør. Fra 1972 overtok Kirkerådet ansvaret for utgivelsene.

Bare ett hull

Bare én gang har det hendt at redaktøren ikke klarte å få boka klar til utgivelse. Det var i 1968. Da ble Gunnar Rødahl tilkalt som medredaktør for å sørge for at dobbeltutgaven 1968/1969 kom ut året etter.

Navnet Gunnar Rødahl ble etter hvert synonymt med Årbok for Den norske kirke. Han redigerte til sammen 23 årganger, til og med 1991. Så overtok Gunnar Westermoen ansvaret for boka de neste ti årene.

Viktig oppslagsbok

Årets utgave foreligger nå. Den er 50. årgang, selv om den altså bare er bok nr. 49. Som vanlig gir den et vell av informasjon om Den norske kirke. Boka har oversikt over adresser og telefonnummer til samtlige menigheter, fellesråd og bispedømmekontorer i landet. For første gang har samtlige kirkelige fellesråd bidratt med oppdateringer, slik at informasjonene skal være så korrekte som overhodet mulig.

Boka har også adresser og annen faktainformasjon til ulike kristelige organisasjoner og andre kirkesamfunn i Norge. I tillegg er inneholder den en mengde statistisk informasjon, et kirkelig minileksikon og en årsrevy som oppsummerer en del kirkelige hendelser fra det siste året. (Kirkeinfo)

Papirløst kirkemøte

(19.06.2001)

Det eneste papiret som er sendt ut, inneholder fem korte tegneseriestriper. De er tegnet av en av tegnerne fra Larssons gale verden, og skal fungere som et springbrett for samtalen.

– Hei folkens, skal vi starte en forening? spør en type. Svaret kommer spontant fra et par andre: – Hjælp, en idealist! – Redde seg den som kan!

Et annet springbrett blir en innledning ved standup-komikeren Nils Petter Mørland, som også har en tilværelse som reklamekonsulent.

Annerledes opplegg

Delegatene er i alderen 17–30 år, to fra hvert bispedømme og én fra hver av de kristne ungdomsorganisasjonene. Dessuten kommer fire av biskopene til å være til stede, i tillegg til fungerende direktør i Kirkerådet.

Konsulent for ungdomsspørsmål i Den norske kirke, Einar Andreas Weider, mener det er viktig å ta utgangspunkt i delegatenes egne visjoner og erfaringer.

– Tunge saklister kan bli et hinder for at kirkemøtet setter fokus på det deltakerne virkelig brenner for. Derfor våger vi å satse på et helt annet opplegg enn vanlig.

Snuoperasjon?

Ungdomsarbeidet sliter mange steder skikkelig i motbakke. Samfunn og ungdomsmiljø er i rask forandring, og dermed opplever flere og flere at ungdomsarbeidet rett og slett ikke fungerer.

Samtidig foregår det mye spennende nytenkning. Noe lykkes. En del samarbeid fungerer bra på tvers av organisasjoner og kirkesamfunn. Nye strategier og prioriteringer legges opp av ungdommen selv.

Spørsmålet er om Ungdommens kirkemøte 2001 kan klare å sette i gang en snuoperasjon i ungdomsarbeidet.

UKM for tredje gang

Ungdommens kirkemøte er blitt arrangert to ganger tidligere, i 1993 og 1998.

– Erfaringene fra disse møtene har vist at det blir mest fruktbart når en begynner å drøfte hvordan en kan drive ungdomsarbeid i dag, sier Einar Andreas Weider. – Derfor vil vi klare oss uten papirer denne gangen.

Ungdommens kirkemøte varer fram til søndag. Hva møtet resulterer i, er det ingen som vet. Det foreligger ingen forslag til vedtak på forhånd. Men mulighetene er mange der hvor mennesker settes i sentrum i stedet for sakspapirer. (Kirkeinfo)

Priv. til red.:

For ytterligere informasjon ta kontakt med Einar Andreas Weider, tlf. 22 93 28 89, eller Silje Osberg, mobil 90 09 95 95.

Ungdomsforkynnere skal dele erfaringer

(07.08.2001)

Seminaret arrangeres 1. september av Kirkerådet og IKO i fellesskap. Det går av stabelen i Vestre Aker menighetshus i Oslo.

Einar Andreas Weider, konsulent i Kirkerådet for ungdom og gudstjeneste, er en av initiativtakerne.

– Vi ønsker å få innspill fra folk som har erfaring, engasjement, synspunkter og tanker om forkynnelse for ungdom, sier han. – Det er viktigere enn noen gang at kirken klarer å møte mennesker med evangeliet i ungdomstiden. Det er da en jobber med identitet, livstolkning, trosspørsmål og framtidvalg.

– Hvem ønsker dere å få med på seminaret?

– Vi inviterer veldig bredt, fordi det er så mange ressurspersoner på dette området. Seminaret er åpent for folk fra hele landet som driver med forkynnelse for ungdom. For at ikke lang reisevei skal gjøre det for vanskelig for viktige ressurspersoner å delta, vil Kirkerådet i noen grad bidra med reisestøtte.

To personer vil holde hver sin innledning på seminaret. Den ene er Knut Tveitereid (27), ungdomsforkynner, forfatter, teologistudent og leder av Storsalens tenåringsarbeid. Den andre er Nils Petter Mørland (25), stand-upkomiker, skuespiller og reklamekonsulent.

– Kirkerådet og IKO ønsker at det skal satses bevisst på forkynnelse for ungdom, sier Einar Andreas Weider. – Vi håper at dette arbeidsseminaret vil bli begynnelsen på en slik satsing. (Kirkeinfo)

Kristent ungdomsarbeid i søkelyset

(15.08.2001)

Kenda Dean er invitert av Den norske kirke og Metodistkirken i Norge i fellesskap. Hun skal være med på en konferanse for spesielt inviterte ungdomsledere helgen 7.–9. september. Men for at flere skal få sjansen til å bli kjent med henne, vil det bli to åpne arrangementer torsdag 6. september.

Åpen fagdag

Det første arrangementet er en fagdag om ungdomsarbeid som Praktisk-teologisk seminar ved Menighetsfakultetet inviterer til. Det foregår på dagtid i Vestre Aker Menighetshus i Oslo, og har som målgruppe studenter, prester, kateketer, ungdomsarbeidere og andre interesserte.

Her vil Kenda Dean blant annet ta for seg "The Godbearing Ministry", et tema hun har vært opptatt av både som ungdomsprest i Metodistkirken i USA, og som forsker ved Institutt for ungdomsarbeid ved Princeton Theological Seminary.

Behov for medvandrere

Det andre arrangementet er en temakveld som Den norske kirke og Metodistkirken i Norge inviterer til i fellesskap. Temaet er "Fra programmer til mennesker. Ungdomsleder i en ny ungdomskultur", og stedet er Første Metodistkirke på Grünerløkka.

I invitasjonen sies det at en viktig utfordringen for det kristne ungdomsarbeidet i dag er behovet for ledere som kan være åndelige veiledere. "Vi er flinke til å organisere ungdomsarbeid og gode til å skape aktiviteter. Men mange unge i dag spør etter medvandrere, noen som kan lede dem inn i et levende trosliv."

Viktig forskning

Vi har lett for å tenke at Norge befinner seg i fremste rekke i verden når det gjelder å drive kristent ungdomsarbeid. Men noen høy status i forskningsmiljøene har ungdomsarbeidet aldri hatt. Det er nok fortsatt et stykke fram til at vi får et eget teologisk professorat i ungdomsarbeid her i landet.

Institutt for ungdomsarbeid ved Princeton Theological Seminary har gjort et banebrytende forskningsarbeid på feltet ungdom, kirke og kultur. I denne sammenhengen har Kenda Creasy Dean vært en sentral person. Hennes doktorgrad dreide seg om temaet ungdom og kirke, og sammen med Ron Foster har hun skrevet boka "The Godbearing life, the Art of Soul Tending for Youth Ministry". (Kirkeinfo)

Priv. til red.:

Bilde av Kenda Dean kan bestilles fra Kirkeinfo vidar.kristensen@kirken.no

300.000 har fått valgkort til menighetsrådsvalget

(17.08.2001)

Undersøkelser fra tidligere valg i Den norske kirke tyder på at mange av de stemmeberettigede ikke har vært klar over sin stemmerett. En direkte henvendelse i postkassen vil derfor være et godt informasjonstiltak som kan bedre oppslutningen om menighetsrådsvalget.

Takket være Det norske kirkes medlemsregister som er grunnlaget for valgmanntallet ved høstens menighetsrådsvalg, kan menigheter som ønsker det, sende ut valgkort til alle stemmeberettigede. Valgkortene gir nøyaktig informasjon om valgsted, tidspunkt for stemmegivning og kontaktinformasjon om den lokale menigheten. Kirkerådet regner med at kirkelig medlemsregister i dag inneholder mindre enn en prosent feil. Det vil beklagligvis føre til at noen feilaktig kan ha fått tilsendt valgkort.

- Når menighetene ved bruk av valgkort inviterer kirkemedlemmene til å øve innflytelse på kirken, gir man et viktig signal om at menighetsrådsvalget angår alle kirkens medlemmer. Menighetsrådene avgjør i stor grad hvordan den enkelte menighet arbeider. Derfor må vi legge til rette for økt engasjement når det hvert fjerde år skal velges 9000 rådsmedlemmer, sier informasjonssjef Dag Stange i Kirkerådet.

Følgende menigheter i Den norske kirke har nå fått tilsendt valgkort:

Oslo bispedømme:

Høvik, Asker, Markus, Heggedal, Østenstad, Torshov, Vestre Aker.

Hamar bispedømme:

Søndre Land, Hamar domkirke, Grue, Grue Finnskog, Hernes, Elevrum, Lierskogen, Hedalen, Bagn, Begnadalen, Reinli.

Stavanger bispedømme:

Hana, Torvastad, Skjold, Kampen, Nærbø, Oгна, Vår Frelser, Randaberg, Grødem, Bekkefaret, Stavanger domkirke, Sandeid, Høle, Riska, Lura.

Møre bispedømme:

Volsdalen, Skodje, Ålesund, Øre, Molde domkirke, Aure, Ørsta, Vigra, Midsund, Ørskog, Tingvoll, Hareid, Fiksdal, Tresfjord, Rindal, Volda, Vestnes, Stranda, Ulstein.

Nord-Hålogaland bispedømme:

Hillesøy, Kroken, Hammerfest, Sør-Varanger, Berg, Torsken, Sørreisa, Lenvik, Sandtorg.

Tunsberg bispedømme:

Hole, Svene, Flesberg, Lyngdal, Svelvik, Kongeberg, Tangen, Bragernes, Torpo, Lunder.

Borg bispedømme:

Siggerud, Setskog, Feiring, Eidsvoll, Råholt, Langset, Aremark, Råde, Hvaler, Strømmen, Skedsmo.

Bjergvin bispedømme:

Mjømna, Austrheim.

Sør-Hålogaland bispedømme:

Saltdal, Øvre Saltdal, Sjona, Mo.

Agder bispedømme:

Bykle, Gjøvdal, Gransherad, Laudal, Bjelland, Øyslebø, Valle, Åmli.

Finansieringen av valgkort er blant annet muliggjort gjennom midler fra Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet, som har finansiert utprøving av valgkort i 30 menigheter i fem bispedømmer. Men en rekke menigheter har i tillegg prioritert bruk av lokale midler til valgkort.

Kirkedepartementet har bevilget i alt 9 millioner kroner til gjennomføring av høstens menighetsrådsvalg i Den norske kirke. Dette er første gang det er bevilget sentrale midler til informasjons- og stimulerings tiltak i forbindelse med det kirkelige lokalvalget. Vel 6 av de 9 millionene går til lokale tiltak som kan bidra til å øke valgoppslutningen – størstedelen til de 102 menighetene som skal ha menighetsrådsvalg samtidig med Stortingsvalget 9.-10. september. En del midler går også til menigheter som har valg 14.-21. oktober. 2,5 millioner er avsatt til sentrale informasjonstiltak. Annonser i aviser og på internett i mai og september fokuserer på kirkemedlemmenes mulighet til å påvirke sin kirke ved å stille til valg og ved å bruke stemmeretten ved valget. Det er også laget flere valgpalakater og -brosjyrer. Materiellet foreligger på bokmål, nynorsk og de samiske språk, og er menighetene har bestilt titusener av eksemplarer.

Hvert fjerde år velges nye menighetsråd i Den norske kirke. Til sammen skal det velges inn rundt 9.000 medlemmer i de 1300 menighetsrådene. Kirkemøtet 2000 pekte på at det burde iverksettes tiltak for å øke valgdeltakelsen ved menighetsrådsvalget. Ved valget i 1997 deltok bare omkring 3 prosent av de stemmeberettigede. Kirkemøtet gikk blant annet inn for en prøveordning der et utvalg av menighetene gis anledning til å avvikle menighetsrådsvalget samtidig med Stortingsvalget.

En tiltakspakke utarbeidet av Kirkerådet i samarbeid med Kirkens Arbeidsgiverorganisasjon, ble presentert i fjor vår. Pakken som inneholdt kursopplegg og informasjonstiltak i sentralkirkelig og lokal regi, ble oversendt Kirkedepartementet som grunnlag for beregning av ekstraordinære tilskudd til menighetsrådsvalget. (Kirkeinfo)

Listen over de 102 menighetene som skal avvikle menighetsrådsvalg samtidig med Stortingsvalget 9.-10. september finnes her: http://www.kirken.no/valg/list_provemenig.html

Kontaktpersoner: Informasjonssjef Dag Stange, tlf. 22 93 27 72, og informasjonskonsulent valg Siren Eriksen, tlf. 22 93 28 85.

Klar tale om rasisme

(24.08.2001)

FNs Verdenskonferanse mot rasisme, rasediskriminering, fremmedfrykt og annen form for intoleranse går i disse dager av stabelen i Sør-Afrika. Den omfattende diskriminering, vold og drap vi ser i dagens verden gjør konferansens tema og dens plassering svært viktig. Spenninger mellom ulike grupper av land i forberedelsesarbeidet har imidlertid skapt en mindre fruktbar prosess enn det var grunn til å håpe på. Det er sterkt å beklage.

Hovedårsaken til at spenningene er så store, er mange staters manglende vilje til å erkjenne at rasisme også er et problem i eget land. Disse statene hevder at rasismen i andre land eller på andre kontinenter utgjør problemet, og nekter å diskutere problemer i eget land. Norge har valgt å forholde seg til rasisme mot den samiske befolkning i sin forberedelse. Det fortjener honnør. Likevel kunne vi ønske at Norge hadde maktet å spille en mer aktiv brobyggerrolle mellom land i Nord og Sør. Vi ser heller ikke at Norge har vært dristig nok, når det gjelder å gå inn i noen av de mest sensitive temaene.

Det internasjonale kirkefelleskapet har spilt en aktiv rolle i arbeidet mot rasisme. Mange kirker bærer byrdene av noen av rasismens verste former. Samtidig erkjenner vi at kirkenes ledere for ofte har vært med å spre mistillit og skape splid mellom folkegrupper. Samtaler om nasjonalisme og etnisitet må derfor med større alvor føres mellom kirkeledere fra ulike folkegrupper. Målet må være å bekrefte alle menneskers likeverd, verdien av mangfold. Kirkene må være uredde og klare i sin tale mot rasisme i alle dens former og overalt hvor den trer fram.

India

I forberedelsesprosessen før FN-konferansen har Kirkenes Verdensråd arbeidet sterkt for at den mest omfattende og systematiske forskjellsbehandling av en folkegruppe, nemlig diskriminering basert på arbeid eller avstamning i mange asiatiske land må bli en del av dagsorden på konferansen. Omfanget er størst i India, der svært mange av de anslagsvis 200 millioner daliter lever i uverdige livsbetingelser, selv om indisk lovverk forbyr kastebasert diskriminering. Også i andre land finnes tilsvarende diskriminerende praksis. Kirkene i disse landene arbeider aktivt for rettighetene til de marginaliserte gruppene. Dette arbeidet oppfattes å rukke ved den etablerte samfunnsorden i disse landene, og det er mulig å forstå angrepene mot kristne som en slik defensiv reaksjon.

India motsetter seg sterkt utkastet til slutterklæring fra konferansen. Vi forventer at Norge forsøker å bygge en allianse med land for å få en henvisning til denne formen for diskriminering, samt konkrete tiltak for å bekjempe problemet. På dette vitale feltet må FN-konferansen våge å tale sant, selv om det støter en stor stats selvfølelse.

Situasjonen i Midt-Østen og faren for stigmatisering

I år har det norske samfunn markert at det er 150 år siden den såkalte "jødeparagrafen" ble opphevet i vårt land. Arbeidsutvalget i Mellomkirkelig råd mener det idag er grunn til å rette oppmerksomheten mot den stigmatisering mange jøder, både i vårt eget land og internasjonalt, blir utsatt som følge av den sterke internasjonale fordømmingen av Israels okkupasjonspolitikk av Vestbredden og Øst-Jerusalem. Denne må aldri få føre til at en hel folkegruppe blir omtalt i negative ordelag. Uenigheten om hvordan FN-konferansen skal adressere både den grunnleggende politikken og de konkrete overgrepene i Israel-Palestina-konflikten, er av de mest spenningsfylte punktene på dagsorden i Durban. Norge bør bidra til at fokuset rettes mot tiltak for å avhjelpe situasjonen, slik at konferansen ikke utarter til en krangel om karakteristikker av motparten.

Videre er det tre andre områder hvor vi mener at Norge burde innta en mer aktiv holdning.

Migrantarbeideres rettigheter

I mange land er mange migrantarbeidere nær sagt rettsløse. Dette gjelder særlig dem som har kommet til et land utenom de offisielle kanalene, men også migrantarbeidere som har kommet på fullstendig lovlig vis, blir utsatt for en omfattende diskriminering. Vi hilser velkommen signalet fra regjeringen om at den vil vurdere FN-Konvensjonen om migrantarbeidere og deres familier (av 1990) på nytt. Videre forventer vi at Norge i arbeidet med å redusere omfanget av illegal transport og handel med mennesker ikke utsetter ofrene for enda større belastninger og krenkelser.

Romanifolket

Selv om omfanget av diskriminering varierer mellom land, er det ingen tvil om at behandlingen av romanifolket representerer en av de største menneskerettighetsutfordringene i Europa. Norge erkjenner problemet, men vi spør om Norges kategoriske avvisning av asylsøkere fra romanifolket, nå senest Bulgaria, viser stor nok forståelse for den situasjonen disse lever under. Norge kan også bidra økonomisk for å styrke statenes kapasitet til å sikre rettsbeskyttelse for romanifolket. Vi vil også i denne sammenheng understreke kirkenes ansvar for å bygge inkluderende fellesskap.

Rasismens økonomiske konsekvenser

Et annet meget vanskelig tema i forberedelsesprosessen har vært ønsket om en form for økonomisk kompensasjon for slavehandelen. Kravet rettes mot vestlige land fra hovedsakelig afrikanske land. Kirkene har lenge argumentert for en større overføring fra Nord til Sør, men Den norske kirke ser ikke at diskusjoner rundt et slikt kompensasjonsfond vil være særlig fruktbare. Andre mer konkrete og målrettede fond i FN-systemet mangler finansiering, og det er ikke grunn til å tro at et vedtak som er gjort motvillig, vil utløse store midler. Det er også verdt å minne om at minst like mange slaver ble transportert til den arabiske verden som til Amerika. Derimot må Norge stille seg positiv til å ta opp den økonomiske rasisme, for eksempel at befolkningsgrupper i mange u-land ikke har god nok beskyttelse mot skadelige effekter av ressursuttapping eller annen næringsvirksomhet. Dette gjelder særlig urfolk, som vil lide ekstra av en forringelse av naturgrunnlaget.

FNs Verdenskonferanse om rasisme har hatt mange muligheter til å gå avsporet underveis til Durban. Det har heldigvis ikke skjedd. Nå er konferansen i gang. Den brede norske delegasjonen kan bidra til at FN-konferansen våger å tale sant om aktuelle rasismen.

Oslo, 24.08.01

Uttalelse fra Mellomkirkelig råd for Den norske kirke: Stortingsvalget og internasjonal solidaritet

(27.08.2001)

For kirken er rettferd for marginaliserte mennesker i vårt eget land, internasjonal fattigdomsbekjempelse og globalt miljøansvar blant de viktigste spørsmålene som våre politikere skal velges for å ivareta.

Vi forventer derfor at alle partier i de kommende ukene før valget klargjør hvilke konsekvenser deres valgløfter og planer vil få for disse spørsmål.. Spesielt gjelder dette konsekvensene det får for Norges mulighet til å føre en politikk som gjør rettferd for de marginaliserte i vårt eget samfunn, verdens fattige millioner og internasjonalt miljøansvar til jobb nr. 1. Ansvar for en slik klargjøring kan de politikere som stiller til valg 10 september, ikke løpe fra. Mellomkirkelig råd oppfordrer alle velgere til å ha dette ansvar i tankene når de legger sin stemme i valgurnen.

Kontaktpersoner:

biskop [Sigurd Osberg](#), tlf.: 33 35 43 00

gen. sekr. [Stig Utne](#) i Mellomkirkelig råd, tlf. 22 93 27 50

I år er det mer enn ett valg!

(03.09.2001)

Oppmerksomhet og informasjon

I 1997 var det kun 3% av de stemmeberettigede som stemte ved menighetsrådsvalget. Undersøkelser viser at mange av kirkens medlemmer ikke har vært klar over retten til å stemme, at mange ikke visste at det var valg og at et stort antall mennesker ville ha stilt til valg og stemt ved valget dersom de hadde visst om det. Ved å legge menighetsrådsvalget samtidig med stortingsvalget håper kirken på økt oppmerksomhet og større mulighet til å nå fram med informasjon om menighetenes valg. Mange menigheter har dessuten jobbet for å gjøre valget lettere tilgjengelig for velgerne ved å følge stortingets valgkretser og ved å benytte valglokaler nær lokalene som brukes ved stortingsvalget.

For første gang har Kirkedepartementet bevilget midler til informasjonstiltak i forbindelse med det kirkelige valget. Dette har gitt mange menigheter større mulighet enn tidligere til å gå aktivt ut i lokalmiljøet og informere om menighetens arbeid.

Direktør Erling J. Pettersen i Kirkerådet mener at oppmerksomheten rundt prøveordningen og brede informasjonstiltak har bidratt til økt bevissthet og større engasjement rundt menighetenes viktige arbeid.

- Vi har i større grad enn tidligere hatt mulighet for å synliggjøre årets menighetsrådsvalg, og sette fokus på menighetsrådenes ansvar og mulighet til innflytelse. Vi håper at langt flere kirkemedlemmer enn tidligere velger å bruke stemmeretten sin, sier direktør Pettersen.

Menighetsrådsvalg - et viktig valg?

Menighetsrådet har ansvar og innflytelse. Sammen med de ansatte i menigheten skal menighetsrådet f.eks. planlegge og legge til rette for menighetens arbeid som f.eks. opplegg for konfirmantene, tilbud til barn og ungdom, omsorgsarbeid, feiring av gudstjenesten, kirkemusikk og bruk av kirkebygget.

Valget til menighetsråd er det eneste direkte valg i Den norske kirke. Valg til andre råd forgår som indirekte valg. Fra menighetsrådet velges medlemmer til kirkelig fellesråd, som finnes i hver kommune. Fellesrådet arbeider blant annet med økonomi, har personalansvar og samarbeider med kommunen. Det er også menighetsrådet som nominerer og stemmer inn kandidater til bispedømmerrådet. Bispedømmerrådet utgjør igjen Kirkemøtet, som er det øverste organ i Den norske kirke. Det er ett bispedømmerråd i hvert av landets 11 bispedømmer. Blant representantene til Kirkemøtet velges Kirkerådet, Mellomkirkelig råd og Samisk kirkeråd.

- Etter kirkeordningen er lekfolk i vesentlig grad med på å styre Den norske kirke. Menighetsrådsvalget er viktig for kirkens framtid. Stemmeprosenten vil fortelle noe om interessen for kirkens eneste direkte valg. Det viktigste er å skape interesse for menighetenes arbeid lokalt gjennom å informere kirkens medlemmer om deres rett til å stemme, fortelle at det er ønskelig at de deltar, og sette fokus på hvor viktig menighetsrådsvalget er for menighetene, lokalsamfunnet og for hele kirken, sier Erling J. Pettersen.

300.000 valgkort direkte i posten

Nylig ble det sendt ut valgkort direkte i posten til ca. 300.000 av de registrerte stemmeberettigede medlemmene i Den norske kirke. Rundt halvparten av disse er sendt ut i menigheter som har valg

samtidig med stortingsvalget. Det er første gang kirken tar i bruk valgkort. Grunnen til at kirken bruker valgkort er et ønske om å gi konkret informasjon om stemmerett, og om tid og sted for valget i den lokale menighet direkte til den enkelte. Et annet vesentlig moment har vært muligheten til å fokusere på menighetsrådets oppgaver og muligheter, og å oppfordre kirkemedlemmene til å bruke stemmeretten sin. (Kirkeinfo)

Listen over de 102 menighetene som skal holde menighetsrådsvalg samtidig med stortingsvalget 9. –10. september finnes her: http://www.kirken.no/valg/list_provemenig.html Dersom det finnes en menighet i deres lokalmiljø som er med på prøveordningen, ber vi dere ta kontakt direkte med menighetene og lage reportasje i forbindelse med valget.

Mer informasjon om menighetsrådsvalget finner du her: www.kirken.no/valg

Kontaktpersoner i Kirkens informasjonstjeneste:

Informasjonssjef Dag Stange, e-post: dag.stange@kirken.no, telefon: 22 93 27 72

Informasjonskonsulent, valg 2001, Siren Eriksen, e-post: siren.eriksen@kirken.no, telefon: 22 93 28 85

Samisk kirkeråd møtes i det sørligste sørsamiske området

(03.09.2001)

Høyesterettsdommen 21. juni i år, slår fast at Essand og Riast/Hylling reinbeitedistrikter også inkluderer beiterett på privateid grunn. 200 grunneiere i Selbu kommune tapte dermed den saken de hadde reist mot reindriftssamene i kommunen. På møtet i regi av Samisk kirkeråd deltar blant andre Mats Mortensson som representant fra reinbeitedistriktene og advokat Jon Jonassen som ekspert på "samisk rett". Spørsmålsstillingen fra Samisk kirkeråds side er:

- Hvordan kan kirken legge til rette for dialog mellom grupper som representerer ulike næringer?

Tirsdag kveld deltar biskop Rosemarie Köhn og prest for sørsamer Bierna Bientie i en forsoningsgudstjeneste i Elgå kirke. Generalsekretær Synnøve Brevik i Samisk kirkeråd mener tiden er inne til praktisk oppfølging av vedtaket på Kirkemøtet 1997 der Den norske kirke slo fast at kirken er medskyldig i fornorskningens overgrep mot det samiske folk.

- Forsoningsgudstjenester er en av mange måter å uttrykke at "den skyldige part" ber om tilgivelse for den urett som er begått, sier Brevik.

På det åpne temamøtet tirsdag presenteres også Sametingets "språkmotiveringsprosjekt", som er satt i gang i Elgå. Samisk kirkeråd har gjennom flere år satt fokus på behovet for oversetting av bibelske skrifter til de samiske språk. Fremdeles er det bare Markusevangeliet som foreligger på sørsamisk.

- Det liturgiske arbeidet, inkludert arbeidet med oversettelse av salmeskatten, stopper opp når en ikke har sentrale deler av Bibelen på eget språk, sier Synnøve Brevik. Hun understreker at Samisk kirkeråd vil støtte opp om Sametingets Handlingsplan for det sørsamiske området. Planen prioriterer språkarbeidet.

På Samisk kirkeråds sakskart står dessuten NOU 2000:26 "... til et åpent liv i tro og tillit." Dåpsopplæring i Den norske kirke. Rådet kritiserer det regjeringsoppnevnte utvalget for ikke å ivareta "tofolksperspektivet", - det at staten Norge er opprettet på territoriet til to folk; samer og nordmenn. Samisk kirkeråd har fått utarbeidet et eget dokument for behandling i Kirkerådet og videre i Kirkemøtet i forbindelse med at NOU 2000:26 er en av de store sakene ved årets Kirkemøte. Dette dokumentet inneholder en oversikt over økonomiske og personalmessige konsekvenser av en eventuell lovfesting av dåpsopplæring for samiske barn og unge. (Kirkeinfo)

Priv. til red.:

Møtet i Samisk kirkeråd arrangeres på Femund fjellstue i Elgå.

Tidsramme: tirsdag 11. september kl. 08.30 til onsdag 12. september kl. 12.00.

Åpent temamøte i Elgå kirke tirsdag 11. september kl. 13.00 - 15.00 (om samisk utvikling i Elgå og om Høyesterettsdommen av 21. juni 2001)

Forsoningsgudstjeneste i Elgå kirke tirsdag 11. september kl. 19.30 med biskop Rosemarie Köhn, prest for sørsamer Bierna Bientie og sokneprest i Engerdal Svein Olav Angard Hovde.

Kontaktpersoner:

Generalsekretær Synnøve Brevik i Samisk kirkeråd, mob. tlf. 90 07 91 29

Leder i Samisk kirkeråd, Ole Mathis Hetta, mob. tlf. 91 10 33 30

Oppfordring om å søke til kirkene kommende søndag

(12.09.2001)

En rekke kirker vil de nærmeste dagene ha åpen kirke, slik at mennesker som ønsker det kan søke stillhet, be og tenne lys. Flere steder planlegges det de nærmeste dagene lokale forbønns gudstjenester. Det gjelder blant annet i Oslo, der det blir en forbønns gudstjeneste i Oslo domkirke allerede torsdag 13. september kl. 1730. Gudstjenesten ledes av biskop Gunnar Stålsett.

Mellomkirkelig råd sendte onsdag på vegne av Den norske kirke en hilsen til Evangelical Lutheran Church in America (ELCA), som er dens søsterkirke i USA, i anledning tirsdagens terrorhandlinger som rammet New York og Washington D.C. En likelydende hilsen er også sendt fra Norges kristne råd til det nasjonale økumeniske kirkerådet i USA, National Council of the Churches of Christ in the USA (NCCCUSA).

I sin hilsen forsikrer Den norske kirke om at også det norske folk er rystet over det som er skjedd og at kirker over hele landet i dagene som kommer åpnes opp for at folk kan komme for å tenne lys og for å be. Det understrekes at man står sammen med de amerikanske kirkene i bønn om at amerikanske straffereaksjoner ikke må føre til at enda flere uskyldige menneskeliv går tapt. (Kirkeinfo)

Til redaksjonen:

Kontaktpersoner: Generalsekretær Stig Utnem i Mellomkirkelige råd, tlf. 22 93 27 86 (jobb), 95 23 90 45 (mobil), Bispemøtets preses Odd Bondevik, tlf. 71 25 06 70, eller Nidaros biskop Finn Wagle, tlf. 73 53 91 00.

Henvendelse fra Den norske kirkes biskoper foran gudstjenesten søndag 16. september

(13.09.2001)

Fra Den norske kirkes biskoper:

1. Et ord til menighetene i Den norske kirke og til folket i vårt land

Tirsdag 11. september 2001 vil for alltid være skrevet inn i vår historie og i våre sinn. Terroren som den dagen rammet hjertet av Amerikas Forente Stater, har rystet en hel verden og fylt oss alle med forferdelse. Kan livet lenger bli det samme etter dette?

Våre tanker går i disse dager til hele det amerikanske folk og spesielt til alle dem som har fått sine liv brutalt forandret gjennom tap og lidelser. Men vi har alle fått våre liv forandret. Det vil måtte prege verdenssamfunnets fortsatte kamp for trygghet og fred. Og vi kan bare ane hva tirsdagens ugjerning kan føre til av angst og tap av livsmot. På en uhyggelig måte er vi blitt minnet om hvor lett spill menneskelig ondskap kan ha med livet i dets sårbarhet.

I denne tunge tid er det vår oppgave som menigheter og som kristne å være med "å tro i mørket", så verken hat eller motløshet tar overhånd. Dette handler om et langsiktig og møysommelig arbeid for fredens sak, skritt for skritt. Her har kirken en viktig oppgave å spille, sammen med alle mennesker av god vilje.

Som biskoper i vår kirke vil vi sterkt oppfordre til å søke til kirken kommende søndag og der ta del i forbønnen for alle som er direkte rammet gjennom tirsdagens hendelser, for hele det amerikanske folk og for folkets ledere. Her hører også bønnen hjemme for alle dem som i denne tid bærer det store ansvar for fredens sak i verden, i den felles kamp for grunnleggende menneskerettigheter, frihet og trygghet.

Vi hilser dere alle med ord fra et tidligere kirkemøte: "Gud kaller menneskeheten til å kjempe mot urettferdighetens, ufrihetens og tyranniets krefter. ....I Kristi etterfølgelse kalles vi til å tjene Gud ved å stifte fred og bygge rettferdighet. Hans kjærlighet kaller oss til å bryte hatets og mistillitens fangenskap og til å elske dem som sies å være våre fiender." (Den norske kirkes kirkemøte i 1986 om Kirkens fredsengasjement)

2. EN VEILEDNING TIL MENIGHETENE OM BRUK AV KIRKENE OG OM KOMMENDE SØNDAGS GUDSTJENESTE

Biskopene vil understreke betydningen av å møte det behov som nå finnes i vårt folk for bønn og stillhet og samtale. Mange menigheter har allerede åpnet sin kirke og lagt til rette for å møte deler av dette behov. Vi håper at enda flere vil følge etter, med åpne kirker og nærvær av ansatte eller frivillige medarbeidere. I noen av domkirkene vet vi det planlegges egne forbønns-gudstjenester. Kanskje vil flere menigheter følge etter med lokale opplegg.

Når det konkret gjelder gudstjenesten førstkomende søndag, er det naturlig at den blir preget av den situasjon som USA og hele verdenssamfunnet nå befinner seg i. Vedlagt dette brev finnes en bønn som er skrevet spesielt med tanke på denne gudstjenesten. Den kan brukes som den står på et egnet sted i gudstjenesten, eller den kan brukes momentsamling ved utarbeiding av menighetens forbønn. Vi vil også peke på den anledning som alltid finnes for å velge en annen tekst enn den foreskrevne pretekst for dagen. Noen vil kanskje ønske å benytte seg av denne mulighet for kommende søndag. Da vil vi minne om den temakrets vi bærer med oss fra forrige søndag, 14. søndag etter pinse: kjærlighetens søndag. Her finnes det mange tekster som kan være verd å overveie.

Bønn

til bruk under gudstjenesten søndag 16. september d. å.:

Herre Gud, himmelske Far,

Vi kommer frem for deg, du som er vår tilflukt også i trengselens tider og på den onde dag.

Kom oss til redning, skynd deg til vår frelse fra ondskapen, den som har vist sitt ansikt gjennom tirsdagens ugjerning i USA.

Vi bærer frem for deg alle som sørger over tapet av sine kjære, og dem som er rammet for livet av skader på kropp og sinn.

Kom til dem med lindring og trøst.

Gi styrke og kraft til alle som fyller sin plass i det vanskelige og farefulle hjelpearbeidet.

Kom med livsmot til alle som nå strever med motløshet og angst.

Vi ber deg for alle som i denne tid bærer det store ansvar for fredens sak i verden. La ikke hatet og hevnen få rom. Særlig ber vi deg i dag for USAs president og alle hans rådgivere. Gi dem hjelp til å trygge sitt folk som redskaper for din gode vilje.

Hjelp oss alle, så vi også i denne onde tiden holder fast på den bedre vei, kjærlighetens vei, som din Sønn har lært oss. Barmhjertige Gud, la din fred, som overgår all forstand, bevare våre hjerter og tanker i Kristus Jesus. Amen.

BISPEMØTET

Med vennlig hilsen

Odd Bondevik

preses

Til redaksjonen:

Kontaktpersoner: Bispemøtets sekretær Knut Erling Johansen, tlf. 22 93 28 83

Betydelig økt oppslutning om menighetsrådsvalget

(19.09.2001)

I Nidaros bispedømme har valgdeltakelsen økt fra i gjennomsnitt 1,99 prosent til 10,24 prosent av de stemmeberettigede i de 10 menighetene som hadde valg nå. I Meråker menighet har oppslutningen om valget økt fra 4 prosent av de stemmeberettigede i 1997 til 37 prosent.

I Agder bispedømme har valgdeltakelsen økt fra i gjennomsnitt 3,3 prosent i 1997 til et gjennomsnitt på 8,3 prosent i de 10 Agder-menighetene som i år har hatt valg samtidig med stortingsvalget. I Flosta menighet var det 4 prosent oppslutning i 1997 mens hele 35 prosent avga stemme i år.

I Stavanger bispedømme har 9 menigheter avholdt menighetsrådsvalg samtidig med stortingsvalget. I alle disse menighetene ble det avgitt totalt 837 stemmer i 1997. Det vil si at bare 3,2 prosent av de stemmeberettigede avga stemme. Ved 2001-valget var det nesten tre ganger så mange (2389) som stemte, - noe som har gitt en gjennomsnittlig oppslutning på 9 prosent i de 9 menighetene. I Høle menighet var oppslutningen ved 1997-valget på 5,3 prosent av de stemmeberettigede. I år stemte hele 20 prosent. I Kvitsøy der det bor 380 stemmeberettigede medlemmer av Den norske kirke, ble det avgitt 164 stemmer. Det gir en oppslutning på hele 43,1 prosent!

I de 29 menighetene i Agder, Stavanger og Nidaros det foreløpig foreligger tall fra, er det avgitt nesten 9.000 stemmer.

Det er i alt 102 menigheter som har hatt valg samtidig med stortingsvalget 9.-10. september. En landsoversikt over resultatene vil bli lagt ut så snart rapportene er kommet inn fra de øvrige åtte bispedømmene.

I omkring 1200 menigheter i Den norske kirke foregår menighetsrådsvalget 2001 i perioden 14.-21. oktober. (Kirkeinfo)

Sammen mot terrorisme. Et ord fra Den norske kirkes biskoper etter terrorangrepene i USA

(21.09.2001)

Den hensynsløshet og grusomhet som kommer til syne i denne udåden, sprenger vår fatteevne. Troen på livets Gud og menneskenes gudskapte evne til godhet, barmhjertighet og rettferd stilles på en alvorlig prøve.

Tragedien har avdekket vår grunnleggende sårbarhet, både som enkeltmennesker og som samfunn. Selv ikke verdens mektigste nasjon kan verge seg og sine, fullt og helt, mot slik råskap. Dette er en stor utfordring for hele verdenssamfunnet. Samtidig viser det oss et grunnleggende dilemma. Å være sårbar er et uutslettelig kjennetegn ved det å være menneske. Sårbarhet innebærer også åpenhet for andres behov og andres lidelse. Sårbarheten er en forutsetning for fellesskap og medmenneskelighet. På samme måte er det et vesenstrekk ved et demokratisk samfunn at det er åpent og at det bygger på gjensidig tillit mellom borgerne, og mellom de styrende og de styrte. Ønsket om å oppnå et absolutt vern mot sårbarhet vil kunne forandre et demokrati til et totalitært samfunn.

- Terroristenes mål er alltid å spre frykt og framprovosere ytterligere konflikt og vold. De må ikke lykkes i sitt forsett. Derfor er det så avgjørende at alle mennesker av god vilje finner sammen for å sette en stopper for terroren. Dette må skje på en måte som motsier terrorens vesen og metoder.
- Terroren setter seg ut over all rettsorden og krenker enkeltmenneskers grunnleggende verd. Derfor må den bekjempes med rett. Folkerett og grunnleggende menneskerettigheter må styre våre svar på terror. Ugjerninger må oppklares, og de skyldige --- bare de skyldige må stilles til ansvar og bære konsekvensene av sine forbrytelser.
- Terroren tegner grovt løgnaktige bilder av virkeligheten, av folkegrupper og andre menneskers holdninger og levesett. Derfor må den bekjempes med sannhet. De kollektive fiendebildene må rives ned. Dette gjelder også i vårt eget samfunn.
- Terroren søker å skape splid. Derfor må den bekjempes gjennom samarbeid, tillitsskapende tiltak mellom folkegrupper og trossamfunn, og respekt for forskjellighet. De Forente Nasjoner er her verdenssamfunnets viktigste redskap. Derfor ber vi om at FN gis et sterkt mandat og en sentral rolle i arbeidet mot terror og vold. Det bør snarest sammenkalles til en spesialsesjon mot terrorisme. Arbeidet for å opprette en FN-domstol der også de som har gjort seg skyldig i internasjonal terrorisme kan få sin rettferdige dom, må videreføres.
- Terrorens årsaker kan være mange. Vår verden er fortsatt preget av himmelropende sosial urett. Fattigdom og undertrykkelse preger livet til en stor del av jordens befolkning mens et mindretall lever i overflod. Den frustrasjon og det oppdemmede sinne en slik vedvarende urett skaper, gir grobunn for ekstremisme og fanatisme. Det er derfor avgjørende at arbeidet for en mer rettferdig fordeling av ressursene i verdenssamfunnet intensiveres på alle plan. Også vårt lands myndigheter må ta et større ansvar i kampen for avvikling av fattigdom, sult og AIDS.

Vi erkjenner også at vi som kirke og som religiøse ledere har et spesielt ansvar for å se til at religion ikke blir brukt som kilde til konflikt og vold. Vi tror at en forpliktelse på fred og forsoning er et grunntrekk i forskjellige religiøse livsanskuelser. Dette vil vi være med på å forsterke og bygge opp under. Vi oppfordrer til respekt for annerledes troende. Vi tror på samtale og samarbeid i medmenneskelighetens navn. Vi fordømmer voldelig fundamentalisme i alle avskygninger. Ingen

kriger kan føres i Guds navn. Gud er fredens og forsoningens Gud.

Det haster med å overvinne volden og å bygge en ny fredskultur, både lokalt og globalt. I rammen av "Det økumeniske tiåret mot vold" vil vår kirke, sammen med andre kirkesamfunn i vårt land, gå fullt og helt inn i dette arbeidet. Vi oppfordrer menighetene til å samle mange lokale krefter og bruke stor kreativitet og innsikt i et målrettet engasjement for fredens sak. I dette arbeidet må alle mennesker av god vilje, uansett tro og livssyn, stå sammen. Derfor rekker vi hender til våre brødre og søstre i andre religioner på tvers av nasjonale grenser, og ber om samarbeid for rettferdighet og forsoning.

Gud ble selv i Jesus Kristus et sårbart menneske, for å frelse verden fra syndens og dødens ødeleggende makt. Derfor har vi håp også når ondskap og vold rammer oss, og sprer frykt og fortvilelse. Opp mot disse kreftene har Gud vist oss sin uendelige nåde og barmhjertighet. I Kristus har Gud utvetydig stilt seg på livets side, hos ofrene, hos de sårede og fortvilte. Derfra lar Gud oppstandelsens nyskapende krefter bryte fram.

Verden står overfor et avgjørende veivalg - for en rettferdig verden og mot fattigdom og nød. Både for jøder, muslimer og kristne er Moses en budbringer fra Gud, som oppfordrer oss til å velge livet for oss selv, for våre medmennesker, og for de kommende generasjoner: (5 Mos. 30.19) "I dag tar jeg himmel og jord til vitne på at jeg har lagt fram for dere liv og død, velsignelse og forbannelse. Velg da livet, så du og din ætt kan få leve."

Bispemøtet for Den norske kirke

21.09.2001

Biskop i Nord-Hålogaland, Ola Steinholt (sign.)

Biskop i Tunsberg, Sigurd Osberg (sign.)

Biskop i Sør-Hålogaland, Øystein Larsen (sign.)

Biskop i Hamar, Rosemarie Køhn (sign.)

Biskop i Bjørgvin, Ole D. Hagesæther (sign.)

Biskop i Stavanger, Ernst Baasland (sign.)

Biskop i Oslo, Gunnar Stålsett (sign.)

Fung. biskop i Borg, Per-Otto Gullaksen (sign.)

Biskop i Agder, Olav Skjevesland (sign.)

Biskop i Nidaros, Finn Wagle, Bispemøtets visepreses (sign.)

Biskop i Møre, Odd Bondevik, Bispemøtets preses (sign.)

Kontaktperson under Bispemøtet i Oslo 20.-26. september:

Bispemøtets sekretær Knut Erling Johansen, 911 16 482 (mobil)

'Kristne og muslimer må ta del i hverandres sorg og bekymring'

(25.09.2001)

Pressekonferanse under Bispemøtet tirsdag 25.9. kl. 1100

(25.09.2001)

Bispemøtet har vært samlet siden torsdag 20. september kl. 0900 og møtet avsluttes onsdag 26. september kl. 1600.

Sakliste:

18/01 Embetet i Den norske kirke

19/01 Tilsynsmodeller

20/01 Myndighetsrelasjoner

21/01 Liturgisaker:

- gravferd, konfirmasjonsgudstjenestens bønner, plassering av dåp i høymessen, særskilte prekentekster

22/01 Institutt for Kristens Oppsedings rolle og funksjon i Den norske kirke

23/01 Studentpresttjenesten

24/01 Yrkesetiske retningslinjer for prester

25/01 Biskopenes lønnsforhold m.v.

26/01 Aktuell post: Kirkelig utdanning

27/01 Orienteringssaker:

- Rapport fra Bispemøtets preses for år 2001

- Rapport fra Samisk kirkeråd og Nemnd for diakoni

- Rapport fra forsøk med annen organisering av prestatjenesten

28/01 Oppnevninger og valg

Oppnevning av biskop som representant i metodistisk-luthersk samtalegruppe

29/01 Neste bispemøte

30/01 Arbeidsseminar

Tema: Samliv, seksualitet og fellesskap

Kontaktperson: Bispemøtets sekretær Knut Erling Johansen, tlf. 911 16 482 (mobil) eller Kirkens informasjonstjeneste/informasjonsjef Dag Stange, tlf. 22 93 27 72, 950 44 560 (mobil)

Funksjonshemmede møter hindringer i menigheten

(09.10.2001)

På konferansen i Oslo 17. oktober blir det en rekke korte foredrag og hilsener, blant annet deltar prosjektleder for Uka for voksnes læring, Berit Mykland i Voksenopplæringsforbundet, og ekspedisjonssjef Petter Skarheim, i Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementets voksenopplæringsavdeling, integreringsprest i Oslo bispedømme Morten Svendsen, generalsekretær Kjell Egeland i Kristent Arbeid Blant Blinde. Det blir kulturinnslag ved organist Ulf Nilsen og PULS - en sang- og spillegruppe for psykiske utviklingshemmede i regi av Askim pinsemenighet

Utdeling av prisen "Læringsfelleskap for alle"

Under konferansen i Oslo 17. oktober vil prisen "læringsfelleskap for alle" bli delt ut for første gang. Prisen består av et kunstverk laget av en funksjonshemmet person. Den deles ut av Frikirkelig studieforbund til en person eller menighet/organisasjon som har gjennomført ordinære studietiltak i menigheten/organisasjonen med tilrettelegging for en eller flere funksjonshemmede eller som har gjennomført egne studietiltak for funksjonshemmede.

Det har den senere tid kommet flere publikasjoner som tar spørsmål som angår funksjonshemmede i menigheten. Her nevnes boka "En kirke for alle" av Torill Edøy, Verbum, og heftene "Veiledning om inkludering av funksjonshemmede", av Hege Fossum, Frikirkelig studieforbund, "Planleggeren" og "Gjør døren høy, gjør porten vid" begge Kirkerådet. (Kirkeinfo)

Til redaksjonen:

Konferansen "Menighetsfelleskap for alle?" arrangeres onsdag 17 oktober kl 13.00 – 15.00 i Døvekirken i Fagerborggaten 12 i Oslo. Frikirkelig studieforbund og Kirkerådet inviterer pressen til å overvære konferansen og være med på en middag sammen med aktører, arrangører og prisvinner. Kontaktpersoner er:

Hege Fossum daglig leder i Frikirkelig studieforbund

tlf. 22 93 28 61 / 99 64 26 84 fsf@online.no

Torill Edøy førstekonsulent i Kirkerådet torill.edoy@kirken.no

Spennende menighetsrådsvalg etter suksess for prøveordningen

(10.10.2001)

Prøveordningen med å velge menighetsråd samtidig med stortingsvalget ble en suksess. Oppslutningen er nesten tredoblet i forhold til for fire år siden. Nå blir det spennende å se om dette har en smitteeffekt, slik at oppslutningen også øker ved det ordinære menighetsrådsvalget som holdes i perioden 14.–21. oktober.

Stimuleringsmidler

"Rapportene vi har fått fra prøvemenighetene forteller at mange har stemt for første gang," sier Siren Eriksen, informasjonskonsulent i Kirkerådet. "De som stemmer, er seg bevisst hvem de stemmer på, det viser en stor mengde kumuleringer og strykninger på stemmesedlene."

Staten har bevilget til sammen ni millioner kroner til årets menighetsrådsvalg. En betydelig del av pengene er gått til prøvemenighetene.

"Oppslutningen om prøveordningen har vist hvor viktig det har vært med stimuleringsmidler," mener Erling J. Pettersen. "Fra kirkens side må vi jobbe for å få midler til alle menigheter ved framtidige valg. Dette dreier seg om folkekirkenes mulighet til å fungere godt som en kirke for hele folket. Kirken selv ønsker høy valgdeltakelse fordi den er avhengig av engasjement blant medlemmene."

Stor entusiasme

De endelige tallene fra valget i prøvemenighetene viser at i de 102 soknene har oppslutningen blant de stemmeberettigede økt fra ca 3,0% i 1997 til 8,4% i år.

"Men det forteller ikke alt," understreker Eriksen. "Jeg har hatt kontakt med stort sett alle prøvemenighetene. Det har vært stor entusiasme. Folk har arbeidet målbevisst og gått bredt ut med informasjon. Valgkortene har også vist seg å ha en god funksjon. Mange har gitt uttrykk for at det har vært fint å få en direktehenvendelse fra kirken."

Eriksen gir et eksempel fra Svelvik. Der var det 2,6% oppslutning om forrige valg. Nå gikk folk fra menigheten ut i lokalavisa og sa at de ville bli skuffet om de ikke kom opp i 5% valgdeltakelse, men at de håpet på 10%. Så viser det seg at oppslutningen endte på 12,5%, nesten en femdobling av tallet fra forrige valg.

Et annet eksempel er Flostamenighet i Arendal. Der har deltakelsen økt fra 3,6% til 34,7%, det vil si mer enn åttedoblet oppslutning.

Viktig fireårsperiode

"Rådene som velges nå, får store oppgaver," sier Pettersen. "Den kommende fireårsperioden ligger an til å bli en av de mest spennende på lenge. Dåpsopplæringen skal styrkes, det vil si at både kirkens undervisning og diakoni må bygges opp. Dessuten er det en ny opptrappingsplan for kirkelig bemanning på trappene. Nå ser det også ut til at menighetsrådene har mulighet til å få den politiske drahjelp de lenge har ønsket."

Kirke-stat-utvalget skal avslutte sitt arbeid til neste år, og mange av menighetsrådene som velges nå, vil bli involvert som høringsinstans i den forbindelse. Derfor kan valget nå få betydning for måten kirken skal organiseres på og bygges opp på i fremtiden.

9000 frivillige

Pettersen ser også menighetsrådene som helt sentrale når det gjelder frivillige medarbeidere i kirken – et tema som vil stå helt sentralt på årets kirkemøte.

"Det velges 9000 frivillige medarbeidere til rådene, folk som danner kjernetroppen i kirkens arbeid. De er også sentrale når det gjelder å rekruttere andre til frivillig innsats. Uansett hvor mange nye stillinger kirken vil få i forbindelse med dåpsopplæring og opptrappingsplan, vil kirken alltid være avhengig av frivillige medarbeidere. Og kvaliteten på de frivillige medarbeiderne i kirken er høy!" fastslår Pettersen med ettertrykk. (Kirkeinfo)

Til redaksjonen:

Kontaktpersoner for ytterligere kommentarer: Siren Eriksen, tlf. 22 93 28 85, Erling J. Pettersen, tlf. 22 93 27 80.

Bildet av Eriksen og Pettersen kan fås på mail i høyere oppløsning ved henvendelse til vidar.kristensen@kirken.no

275 velgere bak hvert menighetsråd

(10.10.2001)

Ved valget i 1997 hadde hvert menighetsråd i gjennomsnitt bare 67 velgere i ryggen. For menighetene som var med i prøveordningen i år er dette tallet økt til 275. Det gjennomsnittlige antall stemmegivere ved årets valgt i de 102 menighetene er altså firedoblet i forhold til valget for fire år siden.

De aller fleste av Den norske kirkes menigheter har menighetsrådsvalg 14. – 21. oktober. (Kirkeinfo)

Priv. til red.:

Tall fra menighetsrådsvalget i de 102 menighetene som hadde valg samtidig med stortingsvalget i september kan hentes her: <http://www.kirken.no/valg/NewFiles/Provordn.doc>

Stortinget må nå redde lokalkirkens økonomi

(11.10.2001)

- Samtidig vil prestejenesten bli svekket ved at det bare er foreslått bevilget midler til fem nye prestestillinger i en tid med sterkt behov for økt bemanning. Det er også sterkt beklagelig at det ikke er satt av noen midler til kirkelige stillinger innen diakoni i en tid med store utfordringer når det gjelder barn og ungdom, sier direktør Pettersen.

Et offentlig utvalg har i utredningen ".til et åpent liv i tro og tillit" dokumentert at et kirkelig program for dåpsopplæring og miljøarbeid for alle Den norske kirkes medlemmer i alderen 0-15 år vil kreve styrket innsats innen undervisning og diakoni.

-På kort sikt er det en utfordring for Stortinget å sikre igangsetting av kirkens nye dåpsatsing ved allerede nå å gi midler til opprettelse av et nasjonalt kompetansesenter. Den sittende regjering er bedt om å legge fram for Stortinget en melding om dåpsopplæring, og jeg forutsetter at en ny regjering legger fram en slik melding våren 2002. Det er positivt at det i den nye samarbeidsregjeringens politiske plattform er et hovedpunkt om styrking av kirkens dåpsopplæring, sier Pettersen som samtidig uttrykker sterkt støtte til Agder-biskop Olav Skjeveslands utspill om å bruke en oljemilliard på barns framtid.

Kirkemøtet på Lillehammer 12.-17. november vil også fokusere på planene om en bred satsing på dåpsopplæring og direktør Pettersen sier at Kirkerådet ser en nær sammenheng mellom dåpsopplæringsplanene og en opptrappingsplan for kirkelig bemanning som Kirkerådet har utarbeidet på oppdrag fra Kirkedepartementet.

-Kirkerådet har allerede hatt samtaler med Kirkedepartementet, og jeg regner med at det er tverrpolitisk støtte til en slik satsing. Det dreier seg om kunne opprettholde en folkekirke der alle kirkemedlemmenes livsvirkelighet tas på alvor, noe som også gjelder barn og unge.

Dåpsopplæring dreier seg om langt mer enn katekisme. Det handler om å gi barn og ungdom hjelp i en vanskelig livssituasjon, der presset fra den kommersielle kulturen er sterkt og der mobbing og rasisme er en del av skolehverdagen. Dette må møtes fra kirkens side med nærvær, miljøarbeid og støtte til foreldrene. Kirken i lokalmiljøet har en enestående mulighet til sammen med andre aktører å gå inn med tiltak som kan ta vare på barna og de unge, sier Erling J. Pettersen.

Kirkerådsdirektør Pettersen beklager at regjeringen i sitt forslag til statsbudsjett vil overføre ansvaret for sentrale kirkelige oppgaver kostnadsregnet til nærmere tretti millioner kroner fra statsbudsjettet til kirkelige fonds. Han reagerer også på at tilskuddene til økumeniske organisasjoner Den norske kirke er medlem nå foreslås dekket av fondsmidler som er avsatt til felleskirkelige tiltak i lokal og sentral regi. (Kirkeinfo)

Fredsprisen en melding om ikke å gå utenom FN

(12.10.2001)

-FN er, trass i dens svakheter, den viktigste felles møteplass verdenssamfunnet har for å forebygge og løse internasjonale konflikter. Verdens rikeste og mektigste land og allianser har derfor et særskilt ansvar for å styrke denne organisasjonen. Tildelingen av fredsprisen til FN og til dens nåværende generalsekretær Kofi Anan er en svært viktig påminnelse om dette ansvar, sier generalsekretær Utnem.

-Særskilt hyggelig er det at Kofi Anan personlig har vunnet halve prisen. Det må være en stor oppmuntring til hans rakryggede og stillfarne diplomati. De som har sett ham på nært hold, merker umiddelbart det dype verdibaserte engasjement i hans arbeid, sier Utnem.

Kofi Annan vil bli tatt imot i Oslo med fakkeltog og det vil bli arrangert fredsgudstjeneste i Oslo Domkirke. (Kirkeinfo)

Kontaktperson: Generalsekretær Stig Utnem, tlf. 22 93 27 86, 95 23 90 45 (mobil)

Uttalelse fra Komitéen for internasjonale spørsmål: HIV/AIDS utfordrer grunnleggende menneskerettigheter

(14.10.2001)

HIV/AIDS står sentralt på dagsordenen denne høsten, ikke minst i forbindelse med TV-aksjonen og Kirkens Nødhjelps store satsing. Det er gledelig at det settes fokus på denne problematikken, også fordi forekomsten og spredningen av HIV/AIDS reiser en rekke utfordringer for Den norske kirke og det økumeniske kirkefelleskap. HIV/AIDS utfordrer grunnleggende menneskerettigheter, og det utfordrer en kamp for rettferdighet.

Det er viktig å hindre stigmatisering, diskriminering og utstøtelse av HIV- og AIDS-rammede. I mange land fører slike mekanismer til at AIDS-syke isoleres og fratras grunnleggende rettigheter, som tilstrekkelig helsestell og omsorg under sykdomsforløpet. Som kirke har vi et særlig ansvar, både nasjonalt og internasjonalt, for å motvirke en slik stigmatisering, og arbeide for at AIDS-syke inkluderes i et større fellesskap, der de kan få nødvendig omsorg, oppleve tilhørighet, anerkjennelse og livskvalitet.

Alle må sikres lik tilgang til god og tilstrekkelig medisinsk behandling mot sykdommen, slik det også understrekes i Menneskerettighetskommisjonens resolusjon 2001/33. I denne sammenheng er det fortsatt langt frem til det er god nok tilgang også for de fattigste på medisiner de kan ha råd til. Selv om det er et klart fremskritt at det nå neppe vil bli reist sak av ett land mot et annet for å diskriminere utenlandske patentinnehavere, og den farmasøytiske industri har redusert prisene på AIDS-medisiner noe, er helt nødvendig medisin fremdeles altfor dyr. Frem mot Ministertoppmøtet i Qatar i november må Norge spille en aktiv rolle for å sikre at avtalen om immateriell eiendomsbeskyttelse (TRIPS) i Verdens Handelsorganisasjon blir forstått og eventuelt omskrevet, slik at den ikke kan brukes til å hindre tilgangen på livsviktige medisiner til en overkommelig pris.

For å hindre ytterligere spredning er det dessuten viktig å styrke arbeidet med rådgivning og opplæring når det gjelder testing, smitteveier og beskyttelse. Når vi ser hvilket onde HIV/AIDS-epidemien er, er det nødvendig å sette inn et bredt spekter av tiltak. Her hilser vi med glede de signaler som har kommet frem om en endring i Den katolske kirkes holdning til bruk av kondomer som "et mindre onde enn spredning av HIV/AIDS". Dette vil være et viktig bidrag til Den katolske kirkes verdifulle arbeid blant de HIV/AIDS-rammede. Likedan vil vi også understreke viktigheten av at det satses økonomisk og forskningsmessig på utvikling av forebyggende medisiner, tilgjengelige for alle.

Arbeidet med å hindre ytterligere spredning er særlig viktig ut fra et rettferdighetsperspektiv. AIDS-krisen er en utviklingskrise og truer en tilnærming til en mer rettferdig verden. 90% av alle HIV-smittede bor i utviklingsland, 75% i Afrika sør for Sahara. I tillegg går sykdommen hardt ut over noen av de svakeste grupper blant de fattige, nemlig kvinner og barn. Den er en alvorlig trussel mot mulighetene for utdanning og arbeid, og truer matsikkerhet.

Til sammen er spredningen av HIV/AIDS en alvorlig trussel mot utvikling, økonomisk vekst for utviklingsland, og en tilnærming til en bedre utjevning mellom rike og fattige land. Mange viktige tiltak i de fattigste landene, også i arbeidet mot AIDS, har ikke finansiering. Samtidig må landene betjene utenlandsgjeld for å sikre kredittverdighet. Det er derfor grunn til å gjenta det budskap kirkeledere har understreket de siste årene om en umiddelbar gjeldssletting, der det må sikres at de frigjorte midler kommer befolkningen til gode. KISP hilser velkommen alle gode gjeldssletteinitiativ, men understreker at utviklingsmålsetningene krever langt mer omfattende tiltak enn det vi har sett til nå.

Et effektivt arbeid mot AIDS er avhengig av slike tiltak, samtidig som HIV/AIDS-rettede tiltak også er et ledd i arbeidet for en bedre utjevning mellom rike og fattige land.(Kirkeinfo)

Kirkelige organer oppfordrer til kontakt med muslimer i nærmiljøet

(17.10.2001)

Kontaktgruppen mellom Mellomkirkelig råd og Islamsk råd i Norge har tidligere drøftet situasjonen og i en felles uttalelse oppfordret kristne og muslimer lokalt til "å ta del i hverandres sorg og bekymring og motvirke fordommer". Kontaktgruppen er en viktig lyttepost og et viktig samarbeidsorgan mellom kirken og muslimer i Norge.

I kjølvannet etter terrorangrepene i USA kom det umiddelbart vitnesbyrd om at muslimer også i vårt eget land følte en økende usikkerhet og i noen grad en mistenkeliggjøring. I sin veiledning til Den norske kirke og det norske folk etter terrorangrepene advarte Bispemøtet mot stigmatisering av muslimer og oppfordret til at menighetene i Norge er med å slå ring om muslimer i Norge. Nå som bombingene av Afghanistan er i gang, kommer nye følelser og reaksjoner opp i de muslimske miljøene i vårt land, heter det i brevet.

Sammen med brevet til prostene følger en oversikt over muslimske organisasjoner og forsamlinger med kontaktadresser i 13 fylker, basert på fylkesmennenes lister. Adressatene for det kirkelige brevet er plukket ut på bakgrunn av en oversikt over hvor i Norge muslimer er bosatt.

Islamsk råd i Norge vil la en tilsvarende henvendelse gå ut gjennom sitt nettverk.

- Det betyr at et initiativ fra Den norske kirke på lokalplanet vil bli hilst velkommen av våre muslimske naboer, sier Pettersen og Utnem i brevet til Den norske kirke lokalt. (Kirkeinfo)

Til redaksjonen: Brevet er gått til domprostene i Fredrikstad, Oslo, Stavanger, Kristiansand, Bergen, Trondheim og Tromsø, og til prostene i Mandal, Drammen, Eiker, Sarpsborg, Moss, Vest-Telemark, Skien, Larvik, Ålesund, Sør-Innherrad, Sør-Gudbrandsdal, Toten og Sør-Østerdal. Andre kontaktpersoner: Direktør Erling J. Pettersen, tlf 22 93 27 80, 90 12 58 50 (mobil), generalsekretær Stig Utnem, tlf 22 93 27 86, 95 23 90 45 (mobil).

KISP om kampen mot internasjonal terrorisme: Krigshandlingene mot Afghanistan etisk betenkelige og strategisk ukloke

(18.10.2001)

I kampen mot internasjonal terrorisme er kirkene særlig kalt til å stille seg på ofrenes side og, med det utgangspunktet, peke på oppgjørets, fredens og forsoningens muligheter. Det gjelder ofrene i USA, i Afghanistan og overalt i verden hvor det lever mennesker som er preget av det fryktelige som skjedde i USA 11.september. Med utgangspunkt i denne forpliktelsen stiller Komiteen for internasjonale spørsmål (KISP) seg kritisk til de omfattende krigshandlingene som er iverksatt av USA og Storbritannia mot Afghanistan, og ser disse som etisk betenkelige og strategisk ukloke.

Internasjonal terrorisme er avskyelig og kan aldri forsvares. Men vi tror ikke terrorismen kan utryddes ved storstilt bruk av militær makt. KISP tror slike handlinger må besvares med rettslig funderte ordenstiltak, framfor nye krigshandlinger. Internasjonal terrorisme må bekjempes med stor besluttsomhet, men ikke med 'alle midler'. Den må bekjempes med midler som motsier terrorens vesen, og som kan føre fram. Det er nå stor fare for at voldsspiralen akselereres, i stedet for å avbrytes. For krigens dynamikk innebærer at sannheten tilsløres, propagandaen overtar, og motsetningene skjerpes.

De omfattende konsultasjoner og diplomatiske initiativ som er tatt - ikke minst fra USA's side - med henblikk på å skape en bred internasjonal koalisjon mot terrorisme, er av stor verdi. Den tilbakeholdenhet som ble utvist de første ukene etter terrorangrepene i USA la et godt grunnlag for terrorbekjempelse på lang sikt. På denne bakgrunn frykter KISP at den viktige globale alliansen mot terror som er bygget opp, nå lett kan rives ned gjennom den polarisering som krigshandlingene i Afghanistan fører til.

Som medlem av Sikkerhetsrådet i FN har Norge er selvstendig ansvar for å bidra til at verdensorganisasjonen gis en framtreddende plass i kampen mot internasjonal terrorisme. KISP utfordrer den nye samarbeidsregjeringen til

- å arbeide for en internasjonal rettsorden under FN med tilstrekkelig finans- og tvangsmakt til å få stilt mistenkte internasjonale terrorister for retten og få de skyldige dømt
- å arbeide for en internasjonal forståelse av staters suverenitet som ikke innebærer at statssuvereniteten kan benyttes til å skjule eller beskytte personer som har gjort seg skyldig i internasjonal terror eller annen grov internasjonal kriminalitet.
- å arbeide for at kampen mot terror får bredest mulig internasjonal deltakelse og har sin primære arena innenfor FN
- å fornye en internasjonalt koordinert innsats for demokrati, rettferdighet og fred i ulike konfliktområder i verden, og da særlig i Midtøsten
- å fortsette med uforminset styrke det norske engasjement for fred og forsoning i utvalgte konfliktområder
- å arbeide for dialog og forsoning mellom ulike religioner og kulturer globalt og lokalt
- å fokusere på årsaker til voldelige og fundamentalistiske grupperingers framvekst
- å intensivere arbeidet for rettferdig fordeling og en alternativ globalisering som ikke styres av snevre interesser fra det rike Nord, men som har sin målsetting å bidra til utvikling i Sør.

Uttalelsen vil også bli tilgjengelig i engelsk oversettelse på de engelskspråklige sidene på Den norske kirkes nettsted www.kirken.no

Kontaktpersoner: Leder i Komiteen for internasjonale spørsmål Sturla Stålsett, tlf 22 85 03 36 (jobb), 22 46 13 51 (privat), og generalsekretær i Mellomkirkelig råd Stig Utne, tlf 22 93 27 86 (jobb), 95 23 90 45 (mobil).

Velkommen til Kirkemøtet 2001

(18.10.2001)

Sakspapirer på internett:

Sakspapirene til Kirkemøtet er lagt ut på våre web-sider: <http://www.kirken.no> under "Besluttende organer". Her vil også vedtakene bli lagt ut underveis i Kirkemøtet. Pressen oppfordres til å hente saksdokumentene på nettet, men permen med sakspapirer kan fås ved henvendelse til Kirkens informasjonstjeneste.

Tlf. og pressekontakt under Kirkemøtet:

Et eget presserom med telefon, telefaks og mulighet for oppkopling til internett finnes på Lillehammer Hotel. I plenumssalen er det avsatt presseplasser. Under Kirkemøtet (fra mandag 12. november til lørdag 17. november) kan Kirkens informasjonstjeneste nås via mob.tlf. 95 04 45 60

Pressekonferanser:

Fra og med tirsdag 13. november til og med lørdag 17. november blir det korte pressekonferanser i presserommet ved plenumssalen kl. 11.00-11.30.

Viktige programposter under Kirkemøtet 2001:

Mandag 12. november kl. 13.30 i Lillehammer kirke:

Åpningsgudstjeneste v/ prost Mangor K. Langset og pastor dr. Walter Altmann.

I gudstjenesten markeres starten på Tiåret mot vold - bygg freden (2001-2010) som er et internasjonalt initiativ initiert av Kirkenes Verdensråd.

Walter Altmann er professor i systematisk teologi ved Det lutherske teologiske fakultet i Sao Leopoldo i Brasil. Han er visepresident i Den evangelisk lutherske kirken i Brasil (IECLB) og president i Det latinamerikanske felleskirkelige rådet, (CLAI).

Mandag 12. november kl. 15.30 i plenumssalen på hotellet:

Konstituering, tale ved kirkerådsleder Gunvor Kongsvik og tale ved kirkestatsråden. Generaldebatt

Mandag 12. november kl. 20.00 i plenumsalen på hotellet:

Kirkemøtets hovedtema "Frivillig medarbeiderskap"

Innleder: prest og forfatter Per Arne Dahl

Fra og med tirsdag 13. til og med lørdag 17. november i plenumssalen på hotellet:

Plenumsdebatt

Torsdag 15. november kl. 20.00 i Kulturhuset Banken, Lillehammer:

Kirkemøtets delegater inviteres sammen med ungdom fra Lillehammer til et arrangement med lokale

krefter. Konferansier Morten Jostad spiller på Salt Lillehammer Ten-Sing, biskop Sigurd Osberg, fredsgrupper fra Nansenskolen og GOPE (Gudbrandsdalen og Omegn Punk Ensemble) for å rette oppmerksomhet mot temaet "Tiåret mot vold - bygg freden 2001-2010".

Lørdag 17. november kl. 08.15 i Nordre Ål kirke, Lillehammer:
Takke- og forbønnsgudstjeneste v/ biskop Rosemarie Köhn

[Se sakslisten for møtet \(DØD LINK\)](#)

Litt om noen av sakene på Kirkemøtet 2001

De 85 delegatene på Kirkemøtet 2001 skal rette særlig oppmerksomhet mot de mange tusen **frivillige medarbeiderne** i kirkens menigheter. Kirkemøtet benytter Frivillighetsåret 2001 til å understreke kirkens avhengighet av økt frivillig engasjement. Mandag kveld blir delegatene utfordret til å tenke gjennom hva menighetene kan gjøre for at flere skal ta aktivt del i menighetsarbeidet. En betenkning med tittelen "Alt Guds folk" er underlaget når Kirkemøtet senere i uken skal fatte vedtak om tiltak som kan utløse frivillig engasjement i menighetene.

I 1996 drøftet Kirkemøtet temaet "**Forbruk og rettferd**" med sterk intern utfordring til egne rekker i kirken om å yte motstand mot forbrukskulturens menneskesyn og forbrukersamfunnets skadelidne. Til årets Kirkemøte legges det fram en rapport som beskriver hva som er gjort på disse fem årene. Åtte punkter i et forslag til vedtak skisserer at Kirkemøtet i år ventelig vil be menighetene i Den norske kirke om å prioritere temaområdet "Forbruk og rettferd" sterkere.

Kirkemøtet 2001 skal uttale seg om **strategi og prioriteringer for Den norske kirke** i perioden 2002-2005 som er neste menighetsrådsperiode. Dokumentet "Satsingsområder for Den norske kirke 2002-2005" fokuserer på fem områder: Gudstjeneste, medarbeiderskap, diakoni, dåpsopplæring og ungdomsarbeid.

Ett av disse områdene vies mye oppmerksomhet på Kirkemøtet på Lillehammer. Det gjelder spørsmålet om en eventuell **lovfesting av rett til dåpsopplæring**. Andersen-utvalgets utredning [NOU 2000:26 "...til et åpent liv i tro og tillit..."](#) anbefaler en slik lovfesting. Etter at denne utredningen ble lagt fram i oktober i fjor, har Kirkerådet gjennomført en omfattende høringsrunde. Et stort flertall av høringsinstansene støtter ideen om en lovfestet rett til dåpsopplæring, men understreker at en slik lovreform forutsetter økte økonomiske tilskudd til kirken. Andersen-utvalget har foreslått en minstestandard på 315 opplæringstimer for alle døpte. Utvalget beregner at en slik reform vil kreve 1200 nye årsverk i kirken. Opptrappingen av ressurser og medarbeidere for å ivareta dåpsopplæring etter denne standarden er foreslått gjennomført over en tiårs periode.

Ung i kirken som også står på listen over satsingsområder for årene framover, er en annen sakene på

årets Kirkemøte. På bakgrunn av forslag fra Ungdommens kirkemøte tidligere i år foreslås det blant annet at Kirkemøtet oppfordrer menighetene om å sørge for at ansvaret for å følge opp ungdomsarbeidet blir instruksfestet hos en av de ansatte i menigheten.

På Kirkemøtets bord ligger i år to utredninger fra kirkerådsoppnevnte utvalg som fra hver sin kant berører kirkeordningsmessige diskusjonstema. **"Myndighetsrelasjoner i Den norske kirke"** beskriver det innbyrdes forholdet mellom kirkens sentrale besluttede organer ut fra et kirkerettslig perspektiv. Noe av bakgrunnen for at Kirkemøtet for to år siden ba om denne utredningen, var at den såkalte "homofilisaken" viste uklar forståelse av hvordan en biskops embetsutøvelse skal forholde seg til vedtak fattet av Kirkemøtet. Innstillingen **"Embedet i Den norske kirke"** er et forsøk på teologisk avklaring av Den norske kirkes syn på det kirkelige embedet. Her er diskuteres forholdet mellom prestedtjenesten, diakontjenesten og katekettjenesten. De to utredningene har vært gjennom omfattende høringsrunder i kirken.

Oslo, 18.10.01

Med vennlig hilsen

Dag Stange, informasjonssjef

Kirkens underbemanning dokumentert

(26.10.2001)

Kirkemøtet på Lillehammer 12.-17. november vil fokusere på planen om en bred satsing på dåpsopplæring og direktør Pettersen sier at Kirkerådet ser en nær sammenheng mellom *Dåpsopplæringsplanen* og *Opptappingsplan for kirkelig bemanning* som Kirkerådet har utarbeidet på oppdrag fra Kirkedepartementet.

For å kunne beregne stillingsbehovet i Den norske kirkes menigheter, tar Kirkerådet utgangspunkt i en "modellmenighet". Denne har 5 000 medlemmer og er bemannet med 2 prester, 1 kateket, 1 diakon, 1 kirkemusiker og 1 administrativ medarbeider, ½ kirketjener og 1/3 klokker.

Denne regnemodellen medfører at det totalt er behov for 2.659 nye årsverk i Den norske kirke. Dette er fordelt slik: 539 nye prester, 609 årsverk innenfor diakoni, 600 årsverk innenfor opplæring, 153 årsverk innenfor kirkemusikk og 591 årsverk innenfor lokalkirkelig administrasjon (det meste av disse går med til menighetsadministrasjon samt administrativ hjelp for prostene). I tillegg har en kommet fram til et behov for 167 årsverk for klokkere.

I oversikten er det ikke tatt med stillinger som kirketjener, da denne stillingsgruppen ikke er skilt ut som egen gruppe i det tilgjengelige statistiske materialet.

Oversikten nedenfor viser antall årsverk, ikke stillinger:

Stillingsgruppe	Årsverk 2001	Behov 2001	Økning
Prestetjeneste	1229	1768	539
Diakoni	173	782	609
Opplæring	182	782	600
Kirkemusikk	629	782	153
Ledelse og administrasjon	1046	1637	591
Klokkertjeneste	91	258	167

- Opptappingsplanen understreker behovet for å satse langsiktig for å sikre folkekirkens framtid, og i dette arbeidet er det nødvendig og naturlig at kirkelige utdanningsinstitusjoner og yrkesorganisasjoner står sammen med de kirkelige organer. Vi regner også med tverrpolitisk støtte her, sier direktør Erling J. Pettersen.

Også de regionale og sentrale organer har behov for en styrking av bemanningen for å kunne møte dagens og morgendagens krav og utfordringer på en tilfredsstillende måte. I alt er det behov for 108 nye årsverk i dette arbeidet.

Totalt vil den nødvendige bemanningsøkningen koste kr 1.106,5 mill kr. Fordelt over 10 år utgjør dette 111 mill årlig.

I tillegg til den foreslåtte økning i bemanning, har Kirkerådet i *sin Opptappingsplan for kirkelig bemanning* kommet med forslag til en rekke andre tiltak som kan styrke og bedre arbeidet i kirken.

I opptappingsplanen understrekes det at Den norske kirke har de dårligste økonomiske betingelsene sammenliknet med de øvrige nordiske folkekirkene. Dette gjelder ikke minst innenfor områdene diakoni og opplæring hvor både Sverige og Finland bruker betydelig mer ressurser enn Norge.

(Kirkeinfo)

Kontakt:

Kirkerådets direktør Erling J. Pettersen, tlf. 90 12 58 50

Kirkefolk jakter på det gode liv

(06.11.2001)

I forkant av årets kirkemøte skal det holdes et seminar for mennesker som er opptatt av kirkens arbeid med miljø og rettferd. Representanter fra andre kirkesamfunn og fra organisasjoner som arbeider med miljø og utviklingsspørsmål, er invitert. En ønsker å få til gjensidig inspirasjon og idéutveksling.

Seminaret holdes på Mesnali leirsted og har tittelen "Jakten på det gode liv!"

Veien videre

Det er "Kristent nettverk for miljø og rettferd" som samarbeider med "Forum for systemdebatt" om dette arrangementet. "Forum for systemdebatt" (FSD) stiller med Øystein Dahle og Erik Dammann i spissen. Målgruppen er kirkeaktive og miljøaktive mennesker av god vilje, både lederskikkelser og fotfolk. De vil samles til innsiktsfulle innledninger, gode samtaler, god mat, gjensidig inspirasjon, ro og vakker natur.

I 1992 behandlet Bispemøtet temaet "Forbrukersamfunnet som etisk utfordring" I den forbindelse ble det utgitt en betenkning med samme tittel. Den vakte stor oppsikt både i kirken og i samfunnet. Som en videreføring hadde Kirkemøtet i 1996 "Forbruk og rettferd" som hovedtema. På årets kirkemøte i Lillehammer kommer saken opp på nytt. Nå skal man evaluere arbeidet så langt og diskutere videreføringen.

Samtale og lytting

På seminaret stilles spørsmålet om hva som trengs for å skape et fornyet engasjement. Det skal være en møteplass for utveksling av erfaringer når det gjelder arbeidet med miljø, forbruk og rettferd. Det er ikke bastante og lange foredrag som dominerer dagsordenen, men man vil samtale og lytte til hverandre.

"Kristent nettverk for miljø og rettferd" er startet for å følge opp kirkens arbeid med økologi, forbruk og rettferd. Nettverket er økumenisk, og knytter til seg menigheter, organisasjoner og enkeltpersoner som ønsker å arbeide med disse spørsmålene i den kristne kirke.

"Forum for systemdebatt" er et tverrpolitisk initiativ av mennesker som er opptatt av en helhetlig forståelse av de største utfordringene i vår tid, som den stadige ødeleggelsen av livsgrunnlaget for våre barn, den skjeve fordelingen av jordans knappe ressurser, og fattigdommen og den medfølgende befolkningsveksten i den tredje verden.

Pilegrimsvandring

I samarbeid med pilgrimsprest Hans Jacob Dahl i Hamar bispedømme er det planlagt at konferansen avsluttes med en pilegrimsvandring fra Mesnali til kirkemøtets åpningsgudstjeneste i Lillehammer. Slik skal seminaret synlig knyttes til Kirkemøtets behandling av "Forbruk og rettferd".

Pilegrimene skal delta i åpningsprosesjonen under gudstjenesten. De bærer med seg brød til nattverdsfeiringen som de selv har bakt på Mesnali – etter oppskrift fra Grønn kirkebok. De skal også bære med seg altervinen – og steiner, "byrder", som blir lagt ned som et kors foran kirken. En fakkell skal bæres i prosesjonen og plasseres foran alteret mens inngangssalmen synges. Det er salmen fra OL i 1994: "Sammen for Guds ansikt". (Kirkeinfo)

Til redaksjonen:

Kontaktperson for ytterligere kommentarer: Hans Jürgen Schorre, tlf. 22 93 28 53, mobil: 90 18 01 98. Bildet av den grønne kirken kan lastes ned fra http://www.kirken.no/miljo/nyheter/nyhet_19.html

Kirkemøtet holdes i tiden 12.–17. november på Radisson SAS Lillehammer Hotel.

Sakliste og sakspapirer er lagt ut på

http://www.kirken.no/Besluttende_organer/main.cfm?pNyhetKat=1

Kirkens informasjonstjeneste har pressetjeneste under hele kirkemøtet, tlf. 95 04 45 60.

Mye står på spill på årets kirkemøte

(06.11.2001)

Frivillig medarbeiderskap er et av hovedtemaene på Kirkemøtet som holdes på Lillehammer i tiden 12.–17. november. Menighetene er avhengige av at ansatte og frivillige tar ansvar sammen. Derfor skal Kirkemøtet gi seg i kast med spørsmål om hvordan flere kan engasjeres i menighetsarbeidet.

Ikke noe enmannsshow

I tillegg til spillet skal presten og forfatteren Per Arne Dahl ha en innledning om å bygge menighet i en folkekirke. Også han har forberedt en presentasjon litt utenom det vanlige. Det er ikke noe enmannsshow som venter kirkemøtedeltakerne.

"Jeg har vært med på å teste spillet," sier Kirkerådets direktør Erling J. Pettersen. "Jeg ble overrasket over hvor godt det fungerte. Det åpnet for gode replikkvekslinger om hva som det er viktig å drive med i en menighet. De ansatte har ofte lett for å se på seg selv som uunnværlige i en del sammenhenger, i stedet for å gi utfordringer til frivillige medarbeidere. Jeg tror spillet kan føre mange inn i en selvransakelse når det gjelder måten menigheten arbeider på."

Frivillige må få ansvar

FN har proklamert 2001 som "Frivillighetens år". Norge har sluttet seg til dette. I en tid med økende profesjonalisering og forventninger om at ansatte skal ta seg av stadig flere oppgaver, ønsker man å peke på alternative veier. En vil frigjøre og utruste ressursene som finnes blant folk i lokalsamfunnene og de frivillige organisasjonene.

"Dette er nødt til å avspeile seg i måten vi driver menighetsarbeid på," sier Erling J. Pettersen. "Vi må våge å gi ansvar til flere enn de ansatte, ikke minst til ungdom. Hvordan skal det gå med kirken i fremtiden hvis vi ikke stoler på at unge mennesker duger til viktige oppgaver?"

Målsettingen med spillet

Spillet som åpner Kirkemøtet er kalt "En spill levende kirke". Hensikten er at det skal vise mangfoldigheten i en levende menighet. Dessuten skal det tydeliggjøre lekfolkets betydning, og peke på sammenhengen mellom det menigheten ønsker å være og den enkeltes engasjement og selvopfatning.

Det er Hans Jürgen Schorre, konsulent i Kirkerådet, som har ledet arbeidet med å utvikle spillet. Det er fritt for terninger og spillebrikker, men har i stedet spørsmålkort som sin viktigste ingrediens. Kortene inneholder påstander om hva som kjennetegner en levende menighet, og spillernes hovedoppgave blir å ta stilling til disse påstandene. Det betyr samtidig å ta stilling til det som skjer i deres respektive lokalmenigheter. (Kirkeinfo)

Til redaksjonen:

Kontaktperson for ytterligere kommentarer:, Erling J. Pettersen, tlf. 22 93 27 80, mobil: 90 12 58 50. Bildet av Thorp, Dahl og Pettersen kan fås på mail i høyere oppløsning ved henvendelse til vidar.kristensen@kirken.no

Kirkemøtet holdes i tiden 12.–17. november på Radisson SAS Lillehammer Hotel. Sakliste og sakspapirer er lagt ut på

http://www.kirken.no/Besluttende_organer/main.cfm?pNyhetKat=1

Kirkens informasjonstjeneste har pressetjeneste under hele kirkemøtet, tlf. 95 04 45 60.

HKH Prinsesse Märtha Louise på gudstjeneste med Kirkens ressurscenter

(06.11.2001)

Kirkens Ressurssenter mot vold og seksuelle overgrep er etablert som et samarbeid mellom Kirkerådet for Den norske kirke, Norges KFUK og Diakonissehuset Lovisenberg. Senteret er et møte- og samtalested for kvinner med overgrep- og krenkelseserfaring og et kompetansested for kirken i møte med og bekjempelsen av seksualisert vold. *Ressurssenteret* har særlig utviklet kompetanse på det vi forstår som religiøse senvirkninger og skader av seksualisert vold. Herunder har *Ressurssenteret* en liturgisk praksis som tar på alvor den utsattes religiøsitet.

-Når vold og overgrep skjer, blir man kastet ut i en avmektighet. Ressurssenteret ønsker å vise at det går en vei fra avmakt til egen makt og verdighet. På denne veien trenger vi bekreftelse, språk og anerkjennelse – hellige rom, liturgi og velsignelse. Når mennesket er sårbart og vårt for autoriteter, kan kirkens tradisjonelle liturgi oppleves undertrykkende, livs- og troshemmende, sier Elisabeth Torp, prest og daglig leder av *Kirkens Ressurssenter mot vold og seksuelle overgrep*.

-Da Ressurssenteret ble etablert i 1996, ville vi feire. Det flotteste vi kunne tenke oss var en gudstjeneste. Kirken tror på en Gud som er rettferdighet, derfor ønsket vi å sette ord på erfaringer av vold og overgrep i det hellige rom. For å få dette til på en inkluderende og respektfull måte, ville vi at livsfortellingene skulle bli en del av gudstjenesten. Dette åpnet opp for manges lengsler etter å bli møtt av Gud i kirken. I 5 år har vi hatt jevnlige kveldsgudstjenester i Lovisenberg Kirke, sier Torp.

Medvirkende i gudstjenesten er: Tangent: Andreas Utnem, perkusjon: Harald Skullerud, tuba: Lars Andreas Haug, sang: Kristin Reitan, lesing: Andrea Bræin Hovig, kapellan Karl Gervin, domorganist Terje Kvam, en korggruppe fra Oslo Domkor, predikant: biskop Gunnar Stålsett, liturger: diakon Elsbet Pilskog og prest Elisabeth Torp, begge fra Kirkens Ressurssenter, medliturger: prest Elisabeth Thorsen og diakon Trude Østeby. Gudstjenesteliturgien er utarbeidet av Elisabeth Torp, Elisabeth Thorsen og Kristin Hestad.

Til redaksjonen:

Det er ønskelig at pressen skal komme og være tilstede under gudstjenesten, men det bes om forståelse for at det vil være mennesker som ikke ønsker å bli avbildet eller på annen måte kontaktet av en journalist. Av denne grunn vil det være aneldning til fotografering/filming fra galleriet, men unngå å fotografere/filme enkeltmennesker forfra. Presse som ønsker å være til stede ved gudstjenesten bes å henvende seg på forhånd til Oslo domkirke v/ kapellan Karl Gervin, tlf: 23 31 46 00.

For mer informasjon om Kirkens Ressurssenter og jubileumsgudstjenesten, kontakt Kirkens Ressurssenter mot vold og seksuelle overgrep v/ prtest og daglig leder Elisabeth Torp, telefon 23 22 79 30, mobil 40 41 39 30, faks 23 22 79 31, e-post kirkens.ressurssenter@start.no

- Det nye kirkebudsjettet retter opp mange skjevheter

(09.11.2001)

At også de kirkelige fellestrådene fortsatt er sikret å få et øremerket tilskudd på 112 millioner kroner, gjør at vi skulle unngå at kirkelige handlinger og andre nødvendige lokale kirkelige tiltak rammes, sier Kirkerådets direktør Erling J. Pettersen i en kommentar til samarbeidsregjeringens tilleggsproposisjon til statsbudsjettet for 2002.

-Den nye regjeringen har til tross for stramme budsjetttrammer greid å gi neste års kirkebudsjett en god profil. Det viser forslaget om å starte satsingen på dåpsopplæring, sier Pettersen og mener at kirkeminister Valgerd Svarstad Haugland kan reise til Kirkemøtets åpning på Lillehammer mandag i trygg forvisning om å få en varm velkomst fra kirkens øverste representative organ.

Kirkerådet er godt fornøyd med at den foreslås en tilleggsbevilgning på 14 millioner kroner slik at det kan bli rom for i alt 30 nye prestestillinger og en forsvarlig vikartjeneste i menighetene etter at prestene har fått en påkrevet avtale om økt fritid. Pettersen uttrykker også glede over at de funksjonshemmede er prioritert ved at det er sikret en stilling i Kirkerådet for en konsulent som kan ivareta dette området i et samarbeid med bispedømmene.

- Det gjenstår ennå et løft når det gjelder kateket- og diakonstillinger i en tid med behov for økt innsats blant barn og unge. Likedan må bispedømmenes økonomi sikres. Vi venter også at bevilgningene til internasjonale økumeniske organisasjoner igjen blir en statlig forpliktelse ved å bli tatt inn igjen på statsbudsjettet. Dette er spørsmål vi ønsker vi å ta opp i de videre budsjett-drøftinger med Stortinget, sier kirkerådsdirektør Pettersen, som sammen med biskop Gunnar Stålsett fra Bispemøtet og direktør Frank Grimstad fra Kirkens Arbeidsgiverorganisasjon skal møte med stortingskomiteen i løpet av Kirkemøtet kommende uke.

Kirkerådsdirektør Pettersen påpeker at et offentlig utvalg i utredningen "...til et åpent liv i tro og tillit" har dokumentert at et kirkelig program for dåpsopplæring og miljøarbeid for alle Den norske kirkes medlemmer i alderen 0-18 år vil kreve styrkt innsats innen undervisning og diakoni.

-På kort sikt er det en utfordring for Stortinget å sikre igangsetting av kirkens nye dåpsatsing ved allerede nå å satse på forsøks-, utviklings- og planarbeid, slik den nye regjeringen foreslår ved å bevilge 2 millioner kroner. Stortinget har bedt regjeringen om å legge fram en melding om dåpsopplæring, og jeg forutsetter at en ny regjering legger fram en slik melding våren 2002. Det er positivt at det i den nye samarbeidsregjeringens politiske plattform er et hovedpunkt om styrking av kirkens dåpsopplæring, sier Pettersen.

Kirkemøtet på Lillehammer 12.-17. november vil også fokusere på planene om en bred satsing på dåpsopplæring og direktør Pettersen sier at Kirkerådet ser en nær sammenheng mellom dåpsopplæringsplanene og en opptrappingsplan for kirkelig bemanning som Kirkerådet har utarbeidet på oppdrag fra Kirkedepartementet.

-Kirkerådet har allerede hatt samtaler med Kirkedepartementet, og jeg regner med at det er tverrpolitisk støtte til en slik satsing. Det dreier seg om kunne opprettholde en folkekirke der alle kirkemedlemmenes livsvirkelighet tas på alvor, noe som også gjelder barn og unge. Dåpsopplæring dreier seg om langt mer enn katekisme. Det handler om å gi barn og ungdom hjelp i en vanskelig livssituasjon, der presset fra den kommersielle kulturen er sterkt og der mobbing og rasisme er en del av skolehverdagen. Dette må møtes fra kirkens side med nærvær, miljøarbeid og støtte til foreldrene. Kirken i lokalmiljøet har en enestående mulighet til sammen med andre aktører å gå inn med tiltak som kan ta vare på barna og de unge, sier Erling J. Pettersen. (Kirkeinfo)

Kontaktperson: Kirkerådsdirektør Erling J. Pettersen, tlf. 22 93 27 80 eller 90 12 58 50 (mobil)

Kirkemøtet på Lillehammer åpnet

(12.11.2001)

Talene kan leses her:

[Preken av Walter Altmann ved åpningsgudstjenesten](#)

[Kirkestatsråd Valgerd Svarstad Hauglands tale](#)

[Kirkerådsleder Gunvor Kongsviks tale](#)

I løpet av Kirkemøtet som varer til 17. november, vil vedtak og uttalelser bli å finne [her](#)

Ved innledningen av Kirkemøtet ba Hamar biskop, Rosemarie Köhn Kirkemøtet om å komme med en uttalelse om bombingene av Afghanistan. Dette forslaget ble tirsdag morgen sendt videre til en av Kirkemøtets faste komiteer som skal forberede en uttalelse.

- Terror avler terror. Bombingen i Afghanistan kan ha en dominoeffekt med vidtrekkende konsekvenser. Det er andre metoder enn bombing av et utpint folk som må brukes i den videre kampen mot terror, sa Rosemarie Köhn.

Grønn vekkelse dokumentert

(14.11.2001)

Stiftelsen Kirkeforskning v/ forsker Pål Ketil Botvar har laget [rapporten](#) på oppdrag fra Kirkerådet. Rapporten viser at de kirkeaktive fremstod som ganske miljøbevisste også på begynnelsen av 1990-tallet. Siden den gang har engasjementet blant de kirkeaktive økt. Det ser ut til at Kirkemøtets behandling av temaet "Forbruk og rettferd" i 1996 og debatten og de tiltak som fulgte, har hatt betydning for hvordan de kirkelig aktive stiller seg til disse spørsmålene.

- Endringen blant de kirkeaktive blir spesielt interessant og tydelig når vi samtidig registrerer at miljøsaken i perioden vi tar for oss har mistet noe av sin støtte fra det øvrige samfunnet, sier forsker Pål Ketil Botvar.

Rapporten "Grønn vekkelse?" viser at religiøs aktivitet i det norske samfunn går sammen med en positiv interesse for natur og miljø. Kirkeaktive med tilhørighet til Den norske kirke er øko-orientert. Det samme finner vi blant andre religiøse grupperinger, ikke minst blant katolikker.

På denne bakgrunn er det ikke urimelig å hevde at "religion + miljø = sant". Kanskje kan vi utvide perspektivet og si at miljø og livssyn går sammen.

Blant kirkeaktive, som er medlemmer av Den norske kirke, er hele 9,5 % med i miljøbevegelsen. Også blant katolikker og muslimer er andelen miljøaktive høy sett i forhold til befolkningen i stort. Av dem som er tilknyttet Human-etisk forbund er 6,5 % medlem av en eller annen miljøvernorganisasjon. Tallene forteller at folk knyttet til ulike tros- og livssynsorganisasjoner allerede gjør en betydelig innsats for miljøsaken.

Blant konklusjonene i rapporten heter det:

- Folks holdninger til miljøet skifter blant annet etter hvor mye oppmerksomhet miljøproblemer får i media. For at holdningene skal være stabile over tid, kreves det at de er veloverveid og knyttet til mer grunnleggende verdsett i form av et kristent eller humanistisk livssyn. Når holdningene på miljøfeltet kobles sammen med et helhetlig verdi- og moralsyn, vil de stå sterkere i forhold til presset fra en påtrengende forbrukskultur. Religion og livssyn kan bidra til at miljøholdningene blir mer rotfestet. (Kirkeinfo)

[Hent rapporten her \(MS Word\)](#)

Kampen mot terrorismen

(16.11.2001)

Uttalelse fra Kirkemøtet 2001:

1

Terrorangrepene i USA 11. september har berørt oss som enkeltmennesker og som kirke. Det samme har krigshandlingene i Afghanistan. Når uskyldige blir drept, kalles vi til å stå på ofrenes side med innlevelse, engasjement og etisk refleksjon. Ofrenes perspektiv må være kirkens perspektiv. Kirkens engasjement må styres av troen på Ham som selv ble et offer, og inspireres av erfaringene til våre søstre og brødre i kirker over hele verden.

2

De ansvarlige bak alle former for terrorhandlinger må pågripes og straffes. Dette må skje i samsvar med de internasjonale folkerettslige forpliktelser. Norske myndigheter må arbeide videre for opprettelse av en internasjonal domstol der de ansvarlige bak internasjonal terrorisme kan få sin rettferdige dom.

3

Etter terrorangrepene i USA er det satt fokus på bekjempelse av terrorisme i alle dens skikkelser. Norske myndigheter må bidra til at diplomatiske og økonomiske virkemidler blir utnyttet fullt ut, og at dette skjer innenfor rammen av De forente nasjoner. Norges plass i FNs Sikkerhetsråd og vår sterke posisjon i andre FN-organer pålegger oss et særlig ansvar. Det bør snarest innkalles til en spesialsesjon mot terrorisme med det formål å etablere en FN-konvensjon om terrorbekjempelse.

4

Kampen mot terrorisme må føres på mange fronter samtidig, men ikke med ethvert virkemiddel. Terroren må bekjempes på en måte som motsier dens vesen og metode. Respekten for menneskets gudgitte verd setter etiske grenser for hvilke virkemidler som kan tas i bruk. På denne bakgrunn mener noen av oss at bombing ikke er egnet for å bekjempe terrorisme. Andre mener at dette virkemidlet har latt seg forsvare i kampen mot terrorisme og terrorismens beskyttere.

5

I etterkant av terrorhandlingene har vi sett at religiøse ledere har stått sammen i sin fordømmelse av terrorhandlinger. Samtidig har terrorhandlingene og tiden etterpå vist meget klart at religion kan utnyttes i det ondes tjeneste og til å skape splid. Blant kristne har vi hørt tale om ”korstog”, og blant muslimer kall til ”hellig krig”. Vi oppfordrer religiøse ledere og tenkere til å ta et klart oppgjør med alle forsøk på å la religiøs overbevisning legitimere vold. Ingen kriger kan føres i Guds navn. Gud er fredens og forsoningens Gud. Som kirke vil vi gjøre vårt til at dialog og samvirke mellom religioner styrkes.

6

Mistenksomhet mellom religiøse grupper som følge av terrorhandlingene og mottiltakene har gjort religiøse minoriteter utsatt. Muslimer må kjenne seg trygge i vårt land, og kristne må kjenne trygghet i muslimske land. Vi vil som kirke arbeide for å bygge ut og styrke dialogen mellom kristne og muslimer rundt omkring i vårt land. Vi ber myndighetene arbeide for religiøse minoriteters rettigheter over alt i verden.

7

Terroristene taler ikke på vegne av verdens fattige og undertrykte. Terrorhandlingene har vist hvor sårbare vi alle er. For mange mennesker er dette ingen ny erfaring. Det gjelder alle de steder der undertrykkelse, vold og terrorhandlinger får pågå uten verdenssamfunnets oppmerksomhet, og det gjelder alle som lever i fattigdom på grunn av den skjeve fordelingen av ressurser som den rike del av verden bærer mye av ansvaret for. Også disse ofrenes perspektiv må være retningsgivende for vårt engasjement. Vi ønsker som kirke å styrke vårt engasjement for de fattiges og undertryktes sak. Vi utfordrer norske myndigheter til ytterligere å styrke arbeidet for fattige og undertrykte, og for en rettferdig verden.

8

Kirkene i Sør minner oss stadig om hvordan det rike Nords framferd overfor andre folk og nasjoner ofte sees på med fortvilelse blant verdens fattige. For å bekjempe vold i framtiden og for å sikre en varig allianse mot terrorisme må den rike del av verden vise større ydmykhet overfor andres erfaringer. Kirken ønsker å bidra til større kjennskap til og forståelse for andres levetilstand og kulturer. Dette arbeidet vil vi blant annet knytte til oppfølging av saken "Forbruk og rettferd" og til det felleskirkelige "Tiår mot vold: Bygg freden!".

9

Vinteren står for døren i et krigsherjet Afghanistan. En stor humanitær katastrofe krever ekstraordinære tiltak fra det internasjonale samfunn og offervilje fra oss alle. Verdenssamfunnet må ta medansvar for gjenoppbyggingen av landet og for at fundamentale menneskerettigheter respekteres.

Sammen med kristne over hele verden og til alle tider stemmer vi i kirkens gamle fredsbønn, slik vi gjorde ved Kirkemøtets åpning:

*Gi fred, å Herre Gud, gi fred
i våre harde tider!
Stig sterk og nådig til oss ned
når vi i avmakt strider!
Gi verda fred, å Herre!*

(NoS 722)

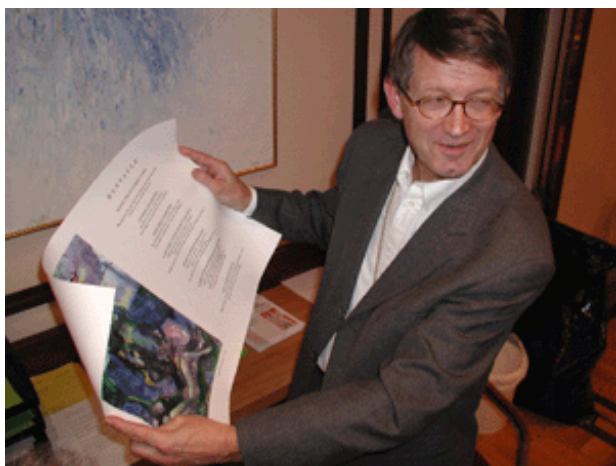
Kirkemøtet om forbruk og rettferd: Oppbrudd preget av håp og trass

(17.11.2001)

I innledningen til [Kirkemøtets vedtak \(DØD LINK\)](#) heter det blant annet:

- I dag er sammenhengen mellom rettferdighet, fred og vern om skaperverket mer aktuell og synlig enn noen gang tidligere. For den globale kirke er "Forbruk og rettferd" et anliggende som handler om liv og død. Dypest sett er måten vi forholder oss til disse spørsmålene på, også i vår hverdag, med på å synliggjøre om vi tjener Gud eller mammon.

Vi er som enkeltmennesker og kirke fanget i et system vi ikke ser noen enkel utvei fra, og vi erkjenner at det ikke er lett å finne former for handling som fører til at vi får et mer rettferdig og bærekraftig samfunn. Men vi må forsøke å holde fast i overbevisningen om at vi kan fremme endringer, både i eget liv og i samfunnet. Derfor kaller vi på ny hele vår kirke til oppbrudd preget av engasjement, oppfinnsomhet, håp og trass - et oppbrudd fra forbrukersamfunnets bånd, og til det gode liv i etterfølgelse av Jesus Kristus.

På Kirkemøtet presenterte biskop Finn Wagle sin hustavle med fokus på forvalteransvaret.

Biskop Finn Wagle, som er en av kirkens mest aktive deltakere i debatten omkring miljø-, rettferdighets- og forbrukerspørsmål, sa dette i kirkemøtedebatten fredag:

- Selv om kirken lenge har vært en deltaker i debatten om disse spørsmålene, har den ikke vært tydelig nok og sterkt nok til stede. Nå er det ikke lenger tid for å tie, men for å tale.

Vi tilhører en kultur som ser ut til å ha mistet den grunnleggende følsomhet for skaperverkets grenser, i en ustanselig og umettelig søken etter vekst. Vi tilhører også en kultur som snakker høyt om menneskeverdet, men som samtidig avlegger vitnesbyrd om forakt for menneskeverdet, gjennom vårt forhold til verdens fattige.

I denne situasjon utfordres vi til en radikal endring av menneskets selvforståelse. Livet er en gave. Jorden tilhører ikke mennesket, men mennesket tilhører jorden og har sin plass i det skapte.

Biskop Wagle har nylig laget en "hustavle" omkring tematikken Kirkemøtet behandlet fredag. Hustavlen som er gjengitt nedenfor, ble delt ut til Kirkemøtets delegater.

Hustavle

Ropet fra en såret jord

Menneske, du som har kunnskap om godt og ondt:
Livet er truet, ta ditt ansvar!

Oppdag helheten

Jorden er et vev uten sømmer
som ingen har rett til å rive i stykker.

Sans helligheten

En hellig duft hviler over alt som er til.
Livet skal verdsettes, vernes og elskes.

Gled deg over skjønnheten

Skaperverket eier sin egen rikdom.
Ingen ting er bare råvarer.
Jordens gaver skal forvaltes med hengivenhet og takk.

Dyrk sammenhengen

Ditt liv er innfelt i jordens liv.
Alt er gitt deg til låns.
Alt skal du overlate til dem som følger etter.

Kjemp for rettferdigheten

Moder jord har nok til alles behov,

Men ikke til alles grådighet.
Misforholdet mellom fattig og rik
er forakt for menneskeverdet.

Lev i forsoningen

Menneske, du som har makt til å ødelegge jordens vev:
Du er kalt til et liv i forsoning!

(Finn Wagle / EYvind Skeie)

Enklere å være organist

(23.11.2001)

"Det har vært et stort savn at vi ikke har hatt en slik bok i Den norske kirke," sier Åge Haavik, konsulent i Kirkerådet. "Mange andre land har hatt det lenge. Boka dekker musikken til høymesser og familiegudstjenester, og den inneholder mange nye gudstjenesteordninger som ikke har vært skikkelig belagt tidligere."

I "Organistens gudstjenestebok" er liturgiene gjengitt på bokmål og nynorsk i to parallelle spalter. Begge målformer er satt inn i notebildet. Dessuten er boka utstyrt med seks lesebånd, slik at det blir enkelt å forflytte seg raskt til riktig side. Det er også noen løse stive ark med leddene som går ofte igjen, hvis en vil slippe å bla dem opp hver gang.

Den liturgiske spilleboka er utgitt av Verbum Forlag. Den er det nest siste produktet i liturgireformen som ble igangsatt i 1965. Det eneste som gjenstår nå, er et veiledningshefte til "Norsk kantoribok".

"Det har vært svikt i rekrutteringen av nye kirkemusikere de siste årene," sier Åge Haavik. Men nå ligger det et viktig arbeidsredskap og venter på nye organister. Jeg håper et slikt redskap gjør yrket mer tiltrekkende for musikkglade mennesker," smiler han. (Kirkeinfo)

Dåpsopplæringsprisen 2001 til Storetveit ungdomsklubb

(29.11.2001)

En enstemmig jury la vekt på at dette er et arbeid som på mange måter er forbilledelig for andre menigheter. Klubbens virksomhet gjør noe med mange av de sentrale utfordringer vi står overfor i den kirkelige undervisning.

Det er et tiltak som:

- når bredt ut til mange unge. Storetveit ungdomsklubb har 180 medlemmer og det er venteliste blant konfirmantene for å bli med i klubben.
- har en utstrakt ledertrening som fører til at stadig nye ledere utdannes. Arbeidet integrerer ungdom i menigheten. Mottoet er "unge leder unge". Det er et systematisk arbeid der en integrerer et avgrenset tiltak (konfirmasjonstiden) med et langsiktig og kontinuerlig arbeid. Det er en stor andel av konfirmantene som forsetter ut over den obligatoriske undervisningen. Ungdom som har vært med i dette arbeidet er igjen en rikt ressurs for annet arbeid i dåpsopplæringen.
- Det er varierte arbeidsformer som ivaretar mange sider ved mennesket. I tillegg til å gi en kristen opplæring legges det vekt på friluftsliv og ledertrening. Arbeidet har mange likhetstrekk med speiderarbeidet.
- Det er et godt samarbeid mellom ansatte og frivillige. Ansatte er involvert i undervisningen, mens den daglige drift ledes av frivillige. Eldste medlem og daglig leder av ungdomsklubben er 23 år gamle **Alexander Madsen**.
- Arbeidsformen har vist seg slitesterk gjennom klubbens mer enn 40-årige historie. **Dag Møller** har vært pionér og støttespiller for klubben i alle disse årene.

Juryen har lagt til grunn at dåpsopplæring i spesifikk forstand er noe som strekker seg fra fødsel og opp til myndighetsalder (0-18 år). Tilsvarende forståelse finner vi i den offentlige utredningen om dåpsopplæring, NOU 2000:26. De kriteriene som er lagt til grunn for vurderingen, og som kommer frem i Storetveit ungdomsklubb, korresponderer godt med de satsingsområdene Kirkemøtet har vedtatt for kommende periode: dåpsopplæring, medarbeiderskap (frivillighet), diakoni og ung i kirken.

Juryen har bestått av Kristine Aksøy Alveng (lærer på kateketutdanningen og praktikum på MF), Ludvig Bjerkreim (prest og styreformann i Norsk Søndagsskoleforbund) og Erling Birkedal (Instituttstyrer på IKO). Kunstner og forlagssjef Helge Bøe har laget diplom. Prisen er sponset av Labora, Duplo Data; www.duplo.no

Nærmere informasjon om Storetveit ungdomsklubb fås ved henvendelse til:

Alexander Madsen, tlf. 91 61 62 89, e-post: alexander.madsen@nhh.no

Nærmere opplysning om dåpsopplæringsprisen:

Instituttstyrer Erling Birkedal, tlf. 22 59 53 33, Mob. 92 83 26 45, erling.birkedal@iko.no, eller prosjektleder Kristin Lorentzen, tlf. 22 59 53 28, kristin.lorentzen@iko.no. Se også IKOs hjemmeside: www.iko.no

Seks sokn vert til eitt i Bergen

(06.12.2001)

Bjørgvin bispedømeråd har vedtatt at namnet på det nye soknet og prestegjeldet i Bergen skal vere "Bergen domkirke". Det nye soknet får 17 000 medlemmer, det vil seie at det blir det nest største soknet i Bergen kommune. Til saman bur det 19 000 menneske innanfor soknegrensene.

"Vi har gått heilt til botn i soknestruturen," seier Tanranrød. "Vi har vurdert korleis vi kan bruke kyrkjene samla, korleis vi kan gjere noko for ungdommen samla og korleis vi kan få betre strukturar på det diakonale området. Dette går mykje djupare enn arbeidsdeling mellom prestane. Her er det tale om å skape eit nytt engasjement nedanfrå."

Ikkje økonomisk gevinst

Dei seks sokna som går saman til eitt, er Domkirken, Korskirken, Mariakirken, St. Jacob, Johanneskirken og Nykirken. Desse sokna ligg innanfor ein distanse på fire kilometer.

"Kunstige soknegrenser held folk borte frå kyrkjene," fortel Tananrød. "No kan vi få eit meir profilert gudstenesteliv. Kvar kyrkje kan få sitt eige preg, og folk kan gå der dei kjenner seg heime. Soknegrenser som ikkje er tenlege, kan skape båsar og hindre vekst. Vi vann ikkje mykje i form av økonomiske ressursar, og det vi eventuelt sparar, investerer vi i noko anna. Til dømes bør kyrkja gå inn i eit meir profilert diakonalt arbeid. Folk som treng diakonale tenester, spør ikkje etter soknegrenser."

Grundig prosess

Det har vore ein grundig prosess som har ført fram til soknefusjonen. Hausten 1999 tok biskop Ole D. Hagesæther initiativ i saka. Det var brei semje om at noko måtte gjerast for at kyrkja framleis skal kunne møte utfordringane blant folk i sentrum av byen, og vere ein levande møtestad for Guds folk.

Prosesen førte fram til eit vedtak i Bjørgvin bispedømeråd i juni 2001 om å slå saman dei seks sokna. Alle dei involverte partane har fått kome til orde, skriftleg i to rundar, munnleg gjennom mange drøftingar, ei open høyring og fleire informasjonsmøte. Andre folkevalde organ, som Bergen kyrkjelege fellesråd, Byrådet i Bergen, bydelsutvalet i Bergenhus, tillitsvalde for dei tilsette i Fellesrådet og presteforeininga i Bjørgvin, har alle uttrykt seg positivt til å slå saman dei seks sokna. Naturleg nok har det òg vore motstand mot samanslåinga. To av soknemøta i dei seks sokna avviste planane, og det vart send ei anke til Kyrkjedepartementet frå tre av sokna. Men vedtaket i bispedømerådet vart stadfesta av Departementet, og samanslåinga var eit faktum.

Prestar i team

Fire av kyrkjene i det nye soknet vil vere i bruk til faste gudstenester etter fusjonen. Det gjeld Domkirken, Mariakirken, Nykirken og Johanneskirken. Det lokale engasjementet i desse kyrkjene skal sikrast gjennom kyrkjelydskomitear. Komiteane får ansvaret for "å nære og styrkje det andelegelivet" i distriktet sitt, mens soknerådet styrer det byråkratiske for heile området. Slik kan fleire krefter setjast inn i arbeid for å byggje opp kyrkjelydane.

Korskirken skal for det meste disponerast av Kirkens Bymisjon. Kva som skjer med St. Jacob, er enno ikkje klart. Frå januar blir kyrkja ståande tom.

Gudmund Waaler (38) er tilsett som leiande sokneprest i det nye storsoknet.

"Vi har eit presteskap i indre by som kjenner byen sin godt," held Taranrød fram. "No kan dei sameine kreftene. Det vil gje den einskilde prest høve til å utvikle og bruke nådegåvene sine betre enn før. Alle får arbeide i eit større team – samstundes som dei framleis vil ha sokneområdet sitt. Så kyrkjelyden mistar ikkje presten sin, men får kanskje ein meir inspirert prest."

Andre byer kan følge

Ved soknerådsvalet i oktober vart det stilt tre lister i det nye soknet, noko som òg er eit vitnebyrd om engasjementet rundt samanslåinga. Felleslista som hadde det breiaste kyrkjelege grunnlaget, fekk åtte representantar i det nye soknerådet. Ei liste med namnet "Ny innsats" fekk ein representant. Det same gjorde ei liste frå kyrkjelyden i Johannes.

Det som no skjer i Bergen, vil heilt sikkert få verdi for andre byar etter kvart. Liknande fusjonar vil tvinge seg fram i fleire bykjernar. Da kan røyntene frå Bergen vere gode å ha.

"Etter tre år skal samanslåinga grundig evaluerast. Viser det seg da at dette har vore ei feilsatsing, er vi førebudde på å ta konsekvensane av det," sluttar Taranrød. (Kirkeinfo)

Tutu deltar på gudstjeneste i anledning tildelingen av Nobels Fredspris 2001

(10.12.2001)

Frelsesarmeens tidligere verdensleder B. Donald Ødegård og FN-sambandets generalsekretær Ingrid Morken taler. I gudstjenesten vil det bli bedt for og tent lys for FN, for menn og kvinner som arbeider for fredens sak i verden og for FN's generalsekretær Kofi Annan, hans familie og nærmeste medarbeidere

Denne fredsgudstjenesten som finner sted hvert år 10. desember under utdelingen av Fredsprisen, er et uttrykk for kirkens engasjement og forpliktelse til å be og arbeide for fred og forsoning mellom nasjoner og folkegrupper. Fredsgudstjenesten arrangeres av Mellomkirkelig råd for Den norske kirke og Norges kristne råd i samarbeid med Oslo Domkirke.

Etter gudstjenesten starter som vanlig et fakkeltog fra Stortorvet. Fakkeltøget går til Grand Hotel for å hylle fredsprisvinneren.

Kontaktpersoner:

Generalsekretær Stig Utnem i Mellomkirkelig råd for Den norske kirke, tlf.: 95 23 90 45
og domprost Olav Dag Hauge, tlf.: 91 10 79 18

I julen går 1,3 millioner nordmenn i kirken

(11.12.2001)

En undersøkelse som er gjennomført av Stiftelsen Kirkeforskning (KIFO) viser at 33% av alle medlemmer i Den norske kirke deltar på gudstjeneste i forbindelse med julehøytiden. Det vil si i overkant av 1,3 millioner mennesker, eller 29% av landets befolkning.

Julaften er vinneren

For to år siden ble det publisert en annen undersøkelse om gudstjenestedeltakelse, gjennomført av cand. polit. Hege Kristin Ringnes. Den viste at oppslutningen om gudstjenestene på julaften hadde økt betraktelig i perioden 1985–1997. Gjennomsnittet for alle menigheter var i 1985 på 519 mennesker, men i 1997 hadde antallet økt til 609. Det vil si en økning på 17%. Ingen annen dag i året kan oppvise tilnærmedesvis slike tall. Det er omtrent det seksdobbelte av deltakerantallet ved en vanlig høymesse ellers i året.

Økningen var størst i Oslo bispedømme. Der var oppslutningen om gudstjenestene på julaften 607 pr. sokn i 1985, mens den i 1997 var 947, det vil si en økning på 56%. Imidlertid viste deltakelsen på gudstjenestene 1. og 2. juledag en svak nedgang i denne perioden. Det er med andre ord julaften som i stadig sterkere grad markerer seg som julens store gudstjenestedag.

Gudstjenester i alle menigheter

- Jeg synes det er flott at så mange mennesker søker til kirken i julen, sier Erling J. Pettersen, direktør i Kirkerådet. - Det viser at folkekirken spiller en viktig rolle for folk, spesielt ved de store høytidene. Jeg tror også at mange føler behov for å høre budskapet om fred på jorden nettopp i vår tid, sier han.

KIFO-undersøkelsen viser at langt flere kvinner enn menn oppsøker kirken i julen. 38% av kvinnene som er kirkemedlemmer, får med seg en julegudstjeneste, mens bare 28% av mennene gjør det samme. Kirkesøkningen er størst i Agderfylkene, hvor hele 45% av alle kirkemedlemmer går i kirken i julen.

Alderen slår ikke sterkt ut på kirkebesøket, noe som antakelig henger sammen med at familier ofte går samlet til kirken. Aldersgruppen 55–79 år viser størst oppslutning med 38%, mens aldersgruppen 18–34 år ligger dårligst an med 30% av kirkemedlemmene.

Også i år står kirkedørene åpne for alle som ønsker å høre "en stor glede for hele folket". Samtlige menigheter i Den norske kirke har en eller flere gudstjenester julaften. (Kirkeinfo)

Til redaksjonen:

KIFO-undersøkelsen er tilgjengelig på <http://www.kifo.no/medlem/svar3.htm#svar9>

Følg med på kirkelig aktivitetskalender her: <http://www.kirken.no/Nyheter/kalender.cfm>

Pressekonferanse etter Bispemøtet i Tromsø 13.12. kl. 1800

(12.12.2001)

Her følger sakliste for møtet, som holdes i Tromsø 12.-13. desember 2001:

Sak BM 32/2001 Samlivsetisk drøfting. En videre drøfting på bakgrunn av tre interne arbeidsseminarer:

"Kirkeverdier og allmennverdier" - Trondheim desember 2000

"Samliv, seksualitet og fellesskap" - Modum mars 2001

"Samliv, seksualitet og fellesskap - bibelsyn og bibelbruk i etisk refleksjon" - Oslo september 2001

Sak BM 33/2001 Kirkeasyl

En drøfting på bakgrunn av at en rekke personer fortsatt sitter i kirkeasyl i norske kirker, mange av dem barn.

Sak BM 34/2001 Utvalg som skal utrede regler vedrørende ordinasjonsfullmakter og tilsyn for ordinerte som går ut av prestestilling. Oppnevning og fastsettelse av mandat.

Sak BM 35/2001 Stillinger som politiprest ved politidistriktene.

Sak BM 36/2001 Oppfølging av kirkemøtesaker

Sak BM 37/2001 Oppnevninger

Sak BM 38/2001 Henvendelser

Sak BM 39/2001 Møteplan

På pressekonferansen er det også mulighet for å stille spørsmål til saker som ikke står på saklista.

Onsdag kveld 12. desember kl. 2000 deltar Bispemøtet i en kveldsgudstjeneste i Elverhøy kirke i Tromsø.

Kontaktperson er Bispemøtets sekretær Knut Erling Johansen, tlf. 911 16 482 (mobil).

Bispemøtet gratulerer med forlovelsen

(13.12.2001)

Bispemøtet har i dag sendt gratulasjonstelegram med følgende tekst til H.K.H. prinsesse Märtha Louise og herr Ari Behn, Det Kongelige Slott:

"Den norske kirkes bispemøte, samlet til møte i Tromsø, sender sine hjerteligste gratulasjoner i anledning forlovelsen i dag. Vi ønsker Guds velsignelse over dagen og fremtiden."

For Bispemøtet
Finn Wagle
Fung. preses

Ny norsk-russisk kirkelig samtalegruppe møtes i Oslo

(13.12.2001)

- Samtalegruppens mandat er å drøfte spørsmål av betydning for folk og kirke i de to naboland samt internasjonale spørsmål, opplyser Mellomkirkelig råds generalsekretær Stig Utne.

Under møtet i Oslo skal gruppen blant annet besøke Kirkens Bymisjon for å sette seg inn i deres arbeid med HIV/AIDS. Gruppen skal også delta i feiringen av 5 årsjubileet for den Hellige Olga russisk-ortodokse menighet i Oslo. (Kirkeinfo)

Til redaksjonen:

Pressen har mulighet til å møte de to delegasjonene fredag 14. desember kl. 17.00 i Inkognitogaten 24 B i Oslo.

Da vil biskop Ola Steinholt, som leder Den norske kirkes delegasjon i samtalegruppen, bli overrakt en orden fra den russisk ortodokse kirke for sitt arbeid for å fremme økt forståelse og samarbeid mellom våre to land og kirker.

Kontaktperson: Generalsekretær i mellomkirkelig råd, Stig Utne, tlf. 22 93 27 86/50, 95 23 90 45 (mobil).

Nytt Kirkemøte skal velges våren 2002

(13.12.2001)

- Bispedømmerrådsvalget er like viktig for kirkens fremtid som menighetsrådsvalget. Medlemmene av bispedømmerådene og Kirkemøtet har stor innvirkning på utviklingen i kirken vår, sier kirkerådsleder Gunvor Kongsvik. Hun ønsker stor oppmerksomhet på arbeidet med å finne fram til folk som har evne og vilje til å lede kirken.

- Alle som har forslag til fremtidige kirkemøtemedlemmer, kan henvende seg til sitt lokale menighetsråd, oppfordrer Gunvor Kongsvik.

Alle kirkemedlemmer over 18 år er valgbare til bispedømmerådene/Kirkemøtet. I hvert bispedømme avgjør menighetsrådenes stemmegivning hvem som får fire av syv faste plasser i bispedømmerådet/Kirkemøtet. Disse fire skal være lekfolk. Valgordningene i Den norske kirke sikrer et flertall av lekfolk (ikke prester) i kirkens øverste organer.

Etter at nominasjonen av kandidater til bispedømmeråd/Kirkemøte setter bispedømmene nominasjonskomiteer opp lister med 20 kandidater fra hvert av de elleve bispedømmene. Blant disse 220 personene skal menighetsrådene i april/mai neste år velge 44 av de 85 medlemmene av Kirkemøtet.

Kirkerådet legger i samarbeid med bispedømmekontorene opp til bred informasjon omkring dette valget.

- Det er viktig at menighetsrådsmedlemmene får et godt grunnlag å velge på. Jeg oppfordrer valgrådene i hvert bispedømme til å sørge for grundig presentasjon av alle kandidatene, sier kirkerådsleder Gunvor Kongsvik. (Kirkeinfo)

Europas kirker til møte i Trondheim i 2003 - pressekonferanse 19.12. i Trondheim

(17.12.2001)

I forbindelse med at ledelsen i organisasjonen og programkomiteen for arrangementet møter nasjonale og lokale arrangører i Trondheim 17.-20. desember i år, inviteres det til

pressekonferanse på Royal Garden hotell i Trondheim, onsdag 19. desember, kl. 11.30 – 12.30 (henvendelse resepsjonen).

Her vil KEK's **generalsekretær Keith Clemets og biskop Finn Wagle**, som er sentralkomitemedlem i KEK, redegjøre for visjonene og planene for generalforsamlingen.

Fra kl. 12.30 – 13.00 er det anledning til individuelle intervjuer og fra kl. 13.00 er pressen velkommen til å spise lunsj med arrangørene på Royal Garden hotell. For lunsjen er det påmelding til prosjektleder Berit Lånke, mobil 91 84 59 95 eller tlf. 73 94 50 07.

I forbindelse med pressekonferansen blir det anledning til å treffe representanter for ulike europeiske kirker. Tilstede vil være folk fra Russland, Romania, Italia, Spania, Tyskland, Storbritannia og Skandinavia.

Generalforsamlingen i 2003 vil både være et møte hvor KEK's faglige profil og fremtidige arbeidsoppgaver blir utmeislet, og en kirkelig "festival" som er åpen for alle som ønsker å delta. Det vil bli foredrag, høringer, utstillinger, musikk og ikke minst store gudstjenester.

Konferansen for Europeiske Kirker er den økumeniske organisasjonen for Europas ulike kirkesamfunn - fra Atlanterhavet til Ural, og fra Svalbard til Armenia. De ortodokse kirkene og de ulike protestantiske kirkene er medlemmer i organisasjonen, som også samarbeider med Den katolske biskopskonferansen i Europa. Dette betyr at Trondheim i 2003 vil få besøk av biskoper, prester og lekfolk fra alle Europas land, noe som innebærer en unik opplevelse for Trondheim og Norge å få del i stort og fargerikt økumenisk fellesskap.

Konferansen for Europeiske Kirker arbeider med hovedutfordringene for kirkene i Europa i dag. I en tid hvor religion knyttes så sterkt til konflikter, er det økumeniske arbeidet for gjensidig respekt og forståelse viktigere enn noen gang. Noen vil mene at ideen om kristen enhet er død, men for KEK er denne saken på toppen av agenden. KEK er også opptatt av samtaler med andre religioner og da særlig mellom jøder og muslimer. KEK arbeider også med et vidt spekter av sosialetiske saker. (Kirkeinfo)

Kontaktpersoner: Prosjektleder Berit Lånke, mobil 91 84 59 95, tlf. 73 94 50 07, generalsekretær i Mellomkirkelig råd Stig Utne, mobil 95 23 90 45, eller informasjonssjef Dag Stange, tlf. 22 93 27 72, mobil 95 04 45 60.

Biskopene med brev til kirke- og undervisningskomiteen: - Uro over kirkebudsjettet

(17.12.2001)

I brevet som kan lese [her](#), heter det:

- Vi registrerer at Stortinget ved sitt flertallsforslag i komiteen nå i beste fall utsetter det som på kirkelig hold har vært sett på som et konkret løfte om økte stillingsressurser. I verste fall innebærer budsjettet for 2002 en betydelig svekkelse av en personalpolitisk reform som bispedømmer har gjort regning med skulle dekkes i 2002.

Bispemøtet vil også beklage at det er blitt foretatt reduksjoner av tilskuddet til de kirkelige fellesråd. Fellesrådene har over tid lagt nivået på denne statlige overføringen til grunn for sitt planarbeid. En reduksjon nå vil derfor ramme driften og videreføringen av den lokalkirkelige struktur som følger av kirkeloven av 1996. En slik svekkelse av kirkelig fellesråds økonomiske rammevilkår betyr at folkekirkens virksomhet svekkes betydelig og at gis dårligere handlingsrom for god lokalkirkelig utvikling og fornyelse.

Biskopene med brev til kristne kirker i Jerusalem

(19.12.2001)

[Les brevet her](#) (engelsk)